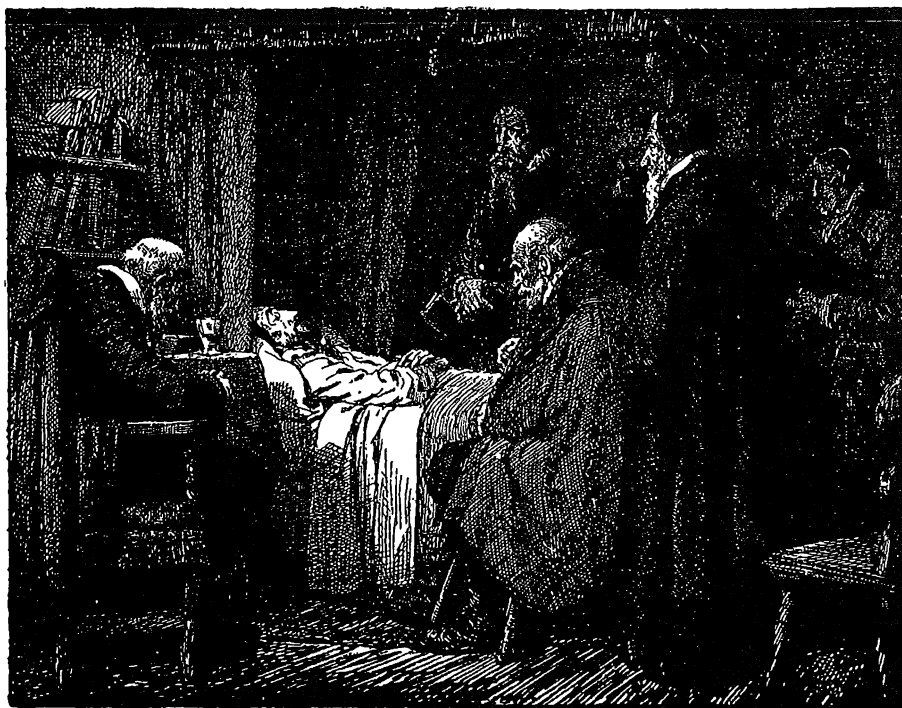

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kálvin János halálos ágyán (1564)

Jubileumi Kálvin év
Huszedik évfolyam
2009. december

12

Tartalom

Vasárnapi prédikációk adventre

Balázsne Kiss Csilla: Kegyelmet találtál Istennél. Lukács 1,26–38	523
Hover Zsolt: A világ elvárása velünk szemben. Róma 8,19–22	524
Visky János: Az Istentől jött ember. János 1,6–9	526

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István: Az angyalok és a pásztorok. Lukács 2,13–15	
A mennyei seregek. Lukács 2,13	531
Együtt az angyallal. Lukács 2,13a	532
Dicsőíteni Istent. Lukács 2,13b.....	533
Dicsőség. Lukács 2,14	534
Még mindig az angyalokról. Lukács 2,15a	535
Munkában a pásztorok. Lukács 2,15b.....	536

Prédikációk karácsony ünnepére

Balázs János Dénes: Karácsonyi hírvivők. Lukács 2,15–20	538
Bántó-Tamás Szilveszter: Akiket a tudomány vezetett Jézushoz. Máté 2,1–2	540
Gellért Gyula: Bemenvén a házba... Máté 2,9–12	542
Lukács Endre: Dicsőség Istennek – békesség embernek. Lukács 2,14	545
S. Réti Katalin: Ajándékok Jézusnak. Máté 2,10–11	547
Visky János: Gyermekek, Fiú, Erős Isten. Ézsaiás 9,1–2.6	550

Prédikáció óesztendei istentiszteletre

Máté István: Hogyan tovább? Filippi 3,14.....	554
---	-----

Prédikáció újévi istentiszteletre

Zsargó János: Mire vágysz az új évben? Zsoltárok 27,4	556
---	-----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Júdások és Péterek.....	559
---	-----

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliárára

Tatárné Bréda Anna: Hogyan fegyelmezett Kálvin?	563
---	-----

Fiatalkor bibliaórája

Móra László Tibor: József és Mária – Istent elfogadó család. Máté 1,18–21	567
---	-----

Keresztelési igehirdetés

Kászoni Szilárd: Jézus nyomában. Máté 28,18–20	569
--	-----

Esketési igehirdetés

Székely Levente: Isten szeretetének mértékei. Efézus 3,14–21	570
--	-----

Temetési igehirdetés

Bartalis Sz. Pál: Megtartó. Lukács 2,10–11	573
--	-----

A címlapon: *Kálvin János halálos ágyán (1564)*

A hátlayan: *Kálvin János imádsága*

Vasárnapi prédikációk adventre

Balázné Kiss Csilla
Érmihályfalva

Kegyelmet találtál Istennél

Alapige: Lukács 1,26–38
Bibliolvasás: Máté 25,1–13

Emlékezünk Jézus egyik kiemelkedő példabeszédére az öt okos és öt balga szűzről? Sok román stílusú katedrális bejáratát díszíti. Az első látásra nincs komolyabb különbség az okos és balga szüzek között. Valamennyien meg vannak hívva a menyegzőre, ünnepi ruhában várják a vőlegény érkezését. A különbség ott van, hogy a balga szüzek lámpájából kifogy az olaj, s a vőlegény érkezését nem köszönthetik ünnepi fényvel, s ezért nem mehetnek be a lakodalmas házba. Nem hoztak magukkal tartalékba elég olajat, mert nem számítottak a vőlegény késésére. A kapu zárva marad előttük. Nos, advent pontosan arra szolgál, hogy megtanuljunk, hogy ki ne aludjék a lámpánk, hogy el ne fogjjon lelkünkben a kegyelem tartalékolaja, hogy fölkészült lélekkel várjuk az Úr érkezését most, karácsonykor és egykor, életünk végén.

1. A sötétség

Egy 23 éves leány írta egy kínai ifjúsági lapban: „Azt mondják rólam, most vagyok az élet kapujában. Számomra azonban az élet már semmi titkot nem rejteget, minden vonzását elvesztette. Az az érzésem, hogy az élet végén járok. Kislány koromban kezembe került egy könyv. Ezt a címet viselte: *Miért élek? Hogyan tudom emberségemet megvalósítani?* Ez teljesen betöltött lelkesedéssel. Azért él az ember, hogy mások életét még szebbé tegye.” – Sajnos azonban jöttek a fájdalmas tapasztalatok. Látni kellett a kulturális forradalom kegyetlenkedéseit, majd a négyek bandájának erőszakoskodásait. Csalódott a barátságban és a szerelemben. De tovább keres és kérdez. Egyesek azt mondják neki, az élet célja az emberiség szolgálata. Ám e nagy szavak mögül hiányzik a valóság. Mások szerint az élet célja az élvezet. De az élet nem állhat abból, hogy megszűlessünk, aztán cél nélkül összevissza szaladgáljunk. Ismét mások azt mondják: az élet itt van, éljük és ne törjük a fejünket. Ezt sem tartja elfogadhatónak. Az életnek értelme kell legyen! Fájdalmasan kell tapasztalnia, hogy körülötte munkatársai csak a divatról és egyéb semmiségekről tudnak beszélni. Egyre inkább magányosnak érzi magát. „Az út előttem egyre szűkebb lesz, fáradt vagyok” – írja a végén. Mikor cikke megjelent, a szerkesztőség 40 000 levelet kapott. Íme a sötétség: tudom, hogy vagyok, de nem tudom, hogy miért vagyok; tudom, hogy élek, de nem tudom, hova megyek.

2. A világosság

A első adventben angyal állt Szűz Mária előtt és így szólt: „Kegyelmet találtál az Istennél.” Annyit jelent ez, hogy rajta keresztül isteni fény sugárzik a világ sötétségébe. Jézus maga mondta magáról: „Én vagyok a világ világossága.” Ez a fény most csendeszen világítani kezd. „A világosság a sötétben fénylik.” (Jn 1,5) A kegyelem nem más, mint fény Isten belső világából. Mindenkinek van belső világa, de el van rejtve: mire gondol, mit tervez, kit szeret. Csak akkor ismerjük meg, ha ő maga elmondja. Istenben is így van. A kegyelem vonja el a fátyolt. És miért vonja el? Mert szeret. És ki előtt vonja el? Akit szeret. Most Szűz Mária előtt. Ez volt az első advent. A római légiók meneteltek a világ útjain, hogy hódítsanak, és jaj a leigázott népeknek! Ugyanezek az

utakon a kereskedők karavánjai is haladtak, és jaj, sokaknak a mindennapira sem telt. De távol az utaktól, a csendes kis Názáretben már megszületett a fény. Kis mécses még Mária szívében, de már világít. Most ő volt az új világ letéteményese. Isten szeretete és jóságos tekintete virrasztott fölötte.

3. Világosság a sötétben

Mi van ma, kétezer évvel Krisztus után? Ugyanaz, ami volt Krisztus előtt, talán még hatványozottabb formában. Az éveket föl lehet osztani időszámítás előtti és utáni szakzra, a világot nem. A világon most is advent homálya borong: a háborúk még borzalmasabbak, az éhség ijesztőbb, a börtönök zsúfoltabbak és a hazugság szervezettebb. A gazdagok egyre gazdagabbak, a szegények egyre szegényebbek lesznek. Isten országát nem a világból, hanem a világban építi. Gondoljunk Krisztus főpapi imájára: „Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál... A világ gyűlölte őket, mert nem e világból valók, amint én sem vagyok e világból való. Nem azt kérem, hogy vedd őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.” (Jn 17,9–15) De ami akkor Máriában történt, az ma is milliók szívében megismétlődik. Nekik is szól az üzenet: „Kegyelmet találtál Istennél.” Isten belőlük építi a sötét világban a világosság országát, a hazug világban az igazság országát és a gyűlölködő világban a szeretet országát. De vigyázzunk, ki ne aludjék mécsesünkben a kegyelem fénye! És ez a fény elsősorban saját arcunkat világítsa meg: igaz az én keresztyénségem, vagy hamis? A szeretet éltet engem, vagy csupán az önszeretet minden tettem rugója? Keresztyén ruhában pogány lelket hordozok? Advent ezért a megtérés ideje! Találj most újra kegyelmet Istennél! Töltsd fel a tartalékaidat is kegyelemmel, ebből meríthetsz, ha kifogy a mécsesből az olaj attól, hogy többet kell várni Krisztus megjelenésére, mintsem azt emberileg kiszámoltad. Ámen.

Hover Zsolt

Magyargyerőmonostor

A világ elvárása velünk szemben

Alapige: Róma 8,19–22

Bibliolvasás: 2Péter 3

Az advent szó a latin *adventus Domini* kifejezésből származik, ami annyit jelent: *az Úr eljövetele*. Advent első vasárnapjával ér véget az ünneptelen félév, és egyben elkezdődik az egyházi év is. Az egyházi év nem azonos a csillagászati évvel. Mivel az egyház egész évben Jézus Krisztushoz fordulva ünnepel, így az egyházi időszámításnak, valamint az egyházi évnél is az üdvtörténeti események az irányadói. Advent a várakozás időszaka. Ilyenkor Jézus Krisztus születését, és egyben az üdvtörténeti események kezdetét várja a keresztyén ember. Minden egyházi és népi szokás ezt a várakozást tükrözi. A mai alapigénk azonban rámutat arra, hogy nemcsak mi várunk valamit, hanem a keresztyén emberrel, Isten fiaival szemben is vannak elvárások. Még hozzá nem is akármilyenek. Általában az adventi időszakban csupán arról a várakozásról szoktunk beszélni, ami minket jellemez, de meg fogjuk látni, hogy lényegében a teremtett világ *adventjét* ez a kettős várakozás határozza meg.

1. Mít várunk mi?

Ha most minden igehallgatótól egyenként megkérdezném, hogy mi az ő személyes elvárása, akkor kivétel nélkül mindenki el tudna mondani egy hosszú felsorolást, ami az

igényeit, elvárásait, kívánságait tartalmazná. Egész életünkben arra várunk, hogy megvalósuljon valami, amit nagyon óhajtunk, ami roppant fontos a mi számunkra, és amitől a boldogságunkat tesszük függővé. Tulajdonképpen azért nem tudunk igazán boldogok lenni, mert mindig csak azt várjuk, hogy ránk találjon a boldogság. Mindig valamitől függővé tesszük a boldogságot: ha majd felnövök, ha majd a magam ura leszek, ha majd gyermekem lesz, ha gyermekeimet fel tudom nevelni, ha megérem, hogy felcseperedjenek unokáim, ha mindent meg tudok adni szeretteimnek stb. stb., akkor boldog leszek. Ha beteljesül az, amire vágyunk, akkor másvalamitől tesszük függővé a boldogságot, és ezért egész életünk ebben a várákozásban telik el.

2. A teremtett világ kettős állapota

Pál apostol érzékelteti azt a feszültséget, kettőséget, amelyben a teremtett világ van. Mindenekelőtt tisztáznunk kell, hogy mit is ért teremtett világ alatt. A teremtett világ jelenti lényegében az egész univerzumot, a földet, a földön lévő összes élőlényt, sőt tárgyat is. Mindent, amit érzéklni tud az ember önmaga körül, vagy még pontosabban fogalmazva: mindent, amit Isten teremtett. Pál azt mondja, hogy ez a világ is egyfajta kettősségben él:

a) Sóvárogyva várja Isten fiainak megjelenését.

Nincs a világnak egyetlen eleme vagy része sem, mely úgyis-ólván megérintve a mostani nyomorúság felismerésétől, feszülten ne várákoznék a feltámadás reményességére. (Kálvin) Minden élőlény, minden teremtett dolog érzi Isten kegyelmének a hiányát. Pál kifejezi azt a sóvárgást, vágyakozást, mellyel a teremtett világ tekint ama nap felé, ilyen megjelennek Isten fiai. Azon a napon, Isten fiai megjelenésének, kinyilatkoztatásának a napján leszünk hasonlatosak Istenhez. Erről a napról a következőket mondja János: *Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk Őhöz; mert meg fogjuk őt látni, amint van.* (1Jn 3,2)

Ez a nap még távolinak tűnik ugyan, de egyre közeledünk felé. Ez pedig azt jelenti, hogy addig sem ülhetünk ölbe tett kézzel. Nekünk már most is, addig a napig is meg kell mutatnunk, hogy Isten gyermekei vagyunk, hogy őhöz tartozunk, és felelősséggel várjuk azt a napot. Szabad lelkiismerettel kell viaskodnunk a bűn és a Sátán minden hatalma ellen, ahogyan a 32. kátékérdésünk mondja.

b) Hiábavalóság alá vettett

Ennek a várákozásnak célja, értelme is van. Azért vágyakozik annyira a világ a megjelenésünkre, mert hiábavalóság, romlandóság alá vettett. Az ősbűn következtében megfosztottuk a teremtett világot attól az isteni kegyelemtől, amelyben a teremtésben részesült. *Mostan azért átkozott légy e földön, mely megnyitotta az ő száját, hogy befogadja a te atyádfiának véré, a te kezedből.* (1Móz 4,11) Ez ama teher, mely alatt nyög az egész világ, és ez kizárólag az embernek köszönhető.

Napjainkban egyre többet lehet hallani azokról a mozgalmakról, melyek fő célkitűzése a föld megmentése. Tevékenységük nagyrésze arra irányul, hogy megfékezze a környezetszennyezést, hogy megvédje az élő világot, a növényeket, állatokat. Az ember elképesztő mértékben pusztítja, károsítja a környezetét, és ez még csak fokozza az ősbűn súlyosságát. Ezek a mozgalmak azonban azért fejtik ki tevékenységüket nagyrészt eredménytelenül, mert csupán egy betegség tüneteit szeretnék kezelni, nem pedig magát a *vírust*, ami a betegséget okozza. Mivel az ember eleve elfordult Istentől és az isteni felelősség alól, mely reábizta az egész teremtést, ezért nem tudja megőrizni azt, amit

ajándékba kapott az Alkotótól. Így a környező világ pusztítása csupán következménye, nem gyökere a problémának.

3. Mit várnak el tőlünk?

Manapság egyre divatosabb az elvárásokról beszélni. Lépten-nyomon követelményekbe ütközünk, a társadalomban, a munkahelyen, a családban. Ezek az elvárások nem kis felelősséggel terhelnek minket. Sokszor már azt sem tudjuk, hogy kinek feleljünk meg, és azt sem, hogy kik is vagyunk valójában. A megfelelésre való törekvésünkben elveszítjük önmagunkat. Az is előfordul, hogy mi támasztunk túl nagy követelményeket, elvárásokat a körülöttünk élőkkel szemben. Mindezen elvárások és megfelelni vágyások között csupán arról feledkezünk meg, hogy Isten mit vár el tőlünk.

Isten mindenekelőtt azt várja el, hogy engedelmesekek legyünk. Ne a világnak akarjunk megfelelni mindenáron, hanem az Igének, Isten tanításának. Ne feledjük el, hogy felelősséggel tartozunk a környezetünk iránt. Felelősek vagyunk szeretteinkért, a bennünket körülvevő személyekért, de még az élőlényekért, tárgyakért is, amelyek környezetünkben vannak. Ennek az elvárásnak pedig csak akkor tudunk eleget tenni, ha tisztában vagyunk megváltásunkkal. Az üdvtörténeti események Krisztus születésével kezdődnek ugyan, de az ő egész küldetése abban állt, hogy visszaállítsa az embert abba az állapotba, amelyet elvesztett engedetlensége, bűne által.

Adventi várakozásunkban, az ünnepre való készüléstünkben, ebben a nagy nyüzsgésben ne feledkezzünk el arról, hogy nemcsak mi várunk valakire, valamire, hanem a világ is várja megjelenéstünket. Istenvárásunk meg kell határozza nem csupán az adventi időszakot, hanem egész életünket. Ámen!

Visky János

Kolozsvár–Bulgáriatelep

Az Istentől jött ember

Alapige: János 1,6–9

Bibliavásolás: Zsoltárok 40,1–11

János evangéliumának bevezető soraiban felfigyelhettünk arra, milyen különleges tömörséggel sűríti azt a mondanivalót, amin keresztül Isten mindnyájunk tudomására akarja hozni, mi az ő nagy terve velünk. Ezek a bevezető sorok az 5. verssel érnek véget, ahol egy szomorú hírt közöl velünk János. Ez így hangzik: a világosság eljött ebbe a világba, de a sötétség nem fogadta be azt. Ki ez a világosság, aki eljött ebbe a világba, hogy a sötétséget elűzze? A bibliavásoló ember tudja a választ szintén a János evangéliumából, ahol Jézus maga mondta: „Én vagyok a világ világossága.”

De mi lesz annak a következménye, ha a sötétség nem fogadja be a világosságot? Ha tovább marad a sötétség, akkor marad az ijesztő világ, marad a lelki zűrzavar, az a káosz, ami a teremtés előtti mindenséget jellemezte. A teremtés előtt a föld kietlen és pusztaság volt és sötétség volt a mélység színén. Mert még nem hangzott el Istennek az a teremtő parancsa, hogy legyen világosság. Pusztaság, kietlen, sötétség. Ez jellemzi azt a helyet, azt az emberi életet, azt a szívet, azt a családot, azt a közösséget, amelyik még nem fogadta be a világ világosságát, Jézus Krisztust.

Egyre sűrűbb ez a sötétség, testvéreim! Egyre riasztóbb! Családi kapcsolatok töredeznék, hullnak szét, mert nincs világos látás. A hűtlenség, az alkoholizmus, az anyagi önzés, a testi érdek tombol. Az én előnyöm, az én kedvem, az én boldogságom mindegyiknél – ez a jelszó. Sok ember nem törődik a másik előnyével, a másik boldogságá-

val, még a társa boldogságával és örömeivel sem, pedig valamikor azt mondta Isten színe előtt: „akinek kezét fogom, szeretem”. Mennyi hazug ígéret, mennyi összevisszaság, hűtlenség, hát mögötti utak, átláthatatlan, összekuszált emberi kapcsolatok! Ezért van annyi árva gyermek, annyi összetört szív, ezért van annyi békétlenség, annyi lelki rabság. Egyre hangosabban csörögnek a lelki bilincsek, mert a lelkek szabadulni akarnak. Ezért van szükség arra, hogy jöjjön már valaki, egy Istentől küldött ember, s az belekiáltsa ebbe a sötétségbe, hogy a Világosság a küszöbön van.

Azt olvassuk alapigénkben, hogy volt egy Istentől küldött ember, akinek neve János. Keresztelő Jánosról beszél itt az Ige. Azért jött ő, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, hogy utat készítsen az érkező mennyei fénynek. Szükség van az ilyen emberekre. János neve azt jelenti: Isten kegyelmes. Olyan emberek érkezésére van szükség, akik ismerik a kegyelmes Istent, akiket már könyörült Ő, s megbocsátotta bűneiket, akik már megbékkültek Istennel, s életükbe betört ez a világosság.

Egyszer meglátogattunk egy középkorú asszonyt, aki mély depresszióban vergődött. Fényes nappal a szobája teljesen be volt sötétítve. A takaró alá bújva befordult a falnak, mintegy elrejtőzni akarva mindenki elől. Ez az elfordulás, ez a teljes besötétítés rettenetes üzenetet jelentett számunkra. Ott ültünk, próbáltuk mondani az evangéliumi bátorítást, egy hangot nem hallatott, meg se moccan. Úgy éreztük magunkat, mint egy sötét börtön mélyén, s csak könyörögtünk magunkban, hogy adjon az Úr bölcsességet és határozottságot, s ne engedje, hogy megfutamodjunk. Egy fél órai próbálkozás után aztán valahogy megfordult, miközben elhúztuk a függönyöket, hogy beragyogjon a fény a szobába, miközben azt kértük az Úrtól, hogy a mennyei fény a lelkébe hatoljon be. Később ez megtörtént, s felszabadult a sötétség nyomása alól.

Testvérek! Ilyen helyzetekkel tele van a világ. Ezért van szükség Istentől küldött emberekre. Nagy veszélyek idején Isten mindig gondoskodott ilyen emberekről. Noé idejéről azt olvassuk, hogy égis hatolt az emberi gonoszság. Személyében Isten egy igaz és bünt gyűlölő férfiút adott a világnak. Átala átmenekítette az özönvíz utáni világ számára a családját. Aztán jött Mózes, amikor az egyiptomi rabszolgaság nyomorúságából kellett Isten választott népét kiszabadítani. S jött később Illés Akháb idején, amikor Isten népe rettenetes bálványimádásba esett. A babiloni fogság küszöbén Isten elküldte Jeremiás prófétát az ő népéhez. Azért küld Isten ilyen embereket, hogy megismerjék Isten szabadítását azok, akik rég sóvárognak erre. Ott volt Dávid király, akit kivont Isten a pusztulás gödréből, a sáros fertőből, amibe a paráznaság és a gyilkosság bűne miatt került. Eljött hozzá egy Istentől küldött ember, Nátán próféta, aki föl merte emelni szavát a Dávid bűne ellen, s leleplezni azt, így segítve ki őt a mélységből.

Ma is szükség van ilyen emberekre, mert ma is nyög a világ, mindnyájunk élete sóvárog valami fényre, a megváltásnak mennyei ragyogására.

Egy mai költő, Pakocs Károly írja egy nagyon érdekes versében, aminek ez a címe: *Születnie kell valakinek*: „Kínlódik a világ. Anyakínokat érez. Szülnie **kell** Valakit. / Mert nyugtalan a föld. Haragot morognak a vezuvok, az etnák; / füstöt, tüzeket köhögnek s fojtogatják a családban a békét. / Láz rázza a nagy-hegyeket s a völgyben reszket az ember. / Vajúdás ez: a föld vajúdása. Szülnie **kell** Valakit. / Mély ember-sóhajok szakadnak fel a földből, / bosszú liheg s haragok cikáznak át a világon./ Láz rázza az emberi lelket: harag-láz, gyönyöröknek láza. / Vajúdás ez, ember vajúdása. Szülnie **kell** Valakit. / ...Haragszik az Ég is. Halállal kaszálja az embert, / jéggé aratja vetését és kenyerét tüzzel emésztli. / Láz rázza egünket: a haragvás isteni láza. / Vajúdás ez: az ég vajúdása. Szülnie **kell** valakit. / E minden-vajúdásból **Valakinek születnie kell**, / aki csendesedése leszen a hegyek méhében a láznak, / a völgyekben az ember-remegésnek;

/ ...aki Isten-tüzeket gyűjt megint a szívekben / s az Ég haragos szavát áthangolja allelujának. / Vajúdik a Minden. / Krisztust készül újra lektildeni a földnek az ég.”

Ő az utolsó Istentől küldött ember, akiben ez a kegyetlenné durvult világ, benne a bukott ember megismerheti, mennyire kegyelmes Isten. János csak útkészítője volt Krisztusnak, s egy példa arra, hogy lehetnek földi szülőktől érkező gyermekek is Istentől küldött emberekké, Krisztus útkészítőjévé. Mi is bátor hittel tegyünk bizonyosságot arról az összetört szívű, betegágyon fekvő, halálfélelemtől remegő felebarátainknak, hogy megérkezhet hozzájuk is Jézus, ha kinyitják a szívüket előtte.

Az, hogy jött egy ember tanúbizonyosságot, azt jelenti, hogy ő hallotta Isten küldő szavát, és engedelmeskedett neki. Ezt várja tőled is az Úr: ha hallod az Ő szavát, engedelmeskedj neki!

Az ószövetségi prófécia Keresztelő János útkészítő szolgálatáról is jövendöltek. Íme, elküldöm az én követemet az én orcám előtt, olvassuk Malakiás prófétánál, aki korban közel állt Keresztelő Jánoshoz. Nem elég hallani Isten szavát, hanem rá kell hangolódni és azt mondani:–Íme, jövök, Uram! Ézsaiás prófécijában olvassuk, hogy előáll az engedelmes fiú: Itt vagyok én, küldj el engem! A 40. zoltárban is ezt olvassuk: Íme, jövök! Ez is prófécia arra nézve, akinek el kellett jönnie ebbe a világba.

Tele van az Ószövetség ilyen előremutató jövendölésekkel, amikor Isten megváltó gondolata kezd egyre világosabb lenni. El kell küldenie valakit, egy Tőle jövő embert, akinek a neve azt jelenti: Isten kegyelmes. Aztán eljön Jézus, akinek neve azt jelenti: Immánuel. Egyáltalán nem természetes dolog az, hogy a bukott emberhez, a lázadóhoz, az istenelleneshez nem egy pusztító angyalsereget küld Isten, hanem küldi Jánost, akinek neve hirdeti: Isten kegyelmes, majd Jézust, akinek neve azt jelenti, hogy üdvözítő. Amikor a kegyetlen ember az ítélő Istent várna, akkor megérkezik a kegyelmes Isten. S a haragvó, pusztító szándékú Isten helyett megérkezik Jézus, akiben velünk az Isten. Igen, ez az isteni szeretet, amelyik mindig másként érkezik, mint ahogy mi gondolnánk. Mert csak ő tud kegyelmet gyakorolni.

Mi egymásnak sem tudunk megkegyelmezni. „Mebocsátok, de nem felejtetek!” – mondja sok ember. S ha nincs kegyelem, akkor halál van, akkor a másik lélek elsorvad, csak még jobban bekeményít, s a kemény szív nem tud hajolni, csak törni. Ezért sír sok ember ezen a földön, ezért érzi, hogy a sötét káosz egyre fojtogatóbb benne és körülötte.

Mit olvasunk? Jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról. Határozott céllal jött ez a János. Nemcsak azért, hogy földi élete során elpusztítson néhány tonna kenyeret, nem azért, hogy magának gyűjtsön, hanem azért jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról. Ez az igazi értelme az életnek. Még akkor is, ha fiatalon porba hullt a feje, mert a bűnben élő Heródesnek is mert bizonyosságot tenni a világosságról. Olyannyira zavarta a vérfertőző kapcsolatban élő Heródest ez a világosság, hogy fejét vette Jánosnak. De a világosság így sem hunyt ki, mert amikor megjelent Jézus, akkor Heródes azt hitte, hogy Keresztelő János jött vissza a halálból.

Azért jött bizonyosságot tenni a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. Ez a célja minden bizonyosságtételnek, ez a célja minden igehirdetésnek. Ez a célja annak, ha bekopogtat valaki az Igével egy házba. Ez a célja annak, ha elkezdsz imádkozni valakiért, mert látod, hogy nagy bajban van. Ez a célja minden ilyen lépésnek: hogy higgyenek...

Ma is sok ember van, aki élete kockáztatása árán is vállalja, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról. Egyik börtönviselt író, a zsidó származású protestáns lelkes, Wurmbbrand leírja azt, hogy az ötvenes években Temesvár egyik parkjában sétált a feleségével s ötéves kisfiával. A kisfiú előrefutott, s megállt egy fiatalember mellett, aki

egy padon ülve olvasott. Megkérdezte tőle, hogy mit olvas. Az mondja, hogy regényt. Az baj – mondja a kicsi. Miért nem a Bibliát olvassa? Mert ha azt olvasná, s engedelmeskedne annak, akkor nem jutna pokolra. Jól ki volt már képezve a misszióra. A fiatalember csodálkozva kérdez vissza: miféle beszéd ez, te gyermek? Mondja, hogy mindjárt megmagyarázzák a szülei. Azok tényleg jól elbeszélgettek a fiatalemberrel, aki nemsokára élő hitre jutott. Később Románia egyik legnevesebb keresztyén költője lett, akinek egyik versét (Van Isten) 1989 decemberében Temesvár operaházának az erkélyéről olvasta fel egy lelkész a forradalmi tömeg előtt. Íme, hogyan kamatozik egy öt-éves gyermek határozott föllépése évtizedekkel később.

A 19. században Chicagóba került egy Moody nevű fiatalember. Cipőkereskedésben dolgozott a nagybátyja üzletében. Mélyen irtózott mindenféle keresztyén hatástól. Messze elkerülte a templomokat, noha gyermekkorában, sőt serdülőkorában is kötelességszerűen eljárta a vallásórákra. Ott volt egy nagyon mély hitű tanítója, aki fölfigyelt az ifjú különös viselkedésére. Akkor már eladó volt az üzletben, ahol a tanítója megkeresve őt, félrevonta hátul a cipőraktárban egy rövid beszélgetésre. A vallásánár bizonygatója olyan erőteljes és határozott volt, hogy Moody ott helyben átadta az életét Krisztusnak. Ez az ember, aki gazdag életre vágyott, hátat fordított az üzleti világnak, s teljes idejű missziós munkása lett Krisztusnak. A 19. századnak egyik leghatásosabb ébresztő igehirdetője lett Amerikában, Angliában és máshol is.

Igen, ilyen emberekre vár a világ. De ahhoz, hogy ilyen emberek támadjanak a mi környezetünkben is, nekünk is bizonyosságot kell tennünk a vilárosságról, hogy higgyenek mindazok, akik hallják a bizonygatót. Nemrég voltunk egy presbiteri konferencián, ahol a presbiter családlátogató szolgálatáról volt szó. Megfogalmazódott, hogy a presbiter legfőbb feladata nem a pénzgyűjtés vagy a naptárok kihordása, hanem a hitről való személyes bizonygató. Többen őszintén bevallották, hogy erre ők még nem képesek. Az is kiderült, hogy többen még nem ismerik jól a Bibliát. Hát akkor mi a teendő? Vegyük kézbe a Bibliát! Persze, nemcsak a presbiterok, hanem mindnyájan. Ismerjük meg azt, amit Isten üzen nekünk!

Az első keresztyén századoknak egyik neves teológusa, Szent Jeromos mondta: „A Szentírást nem ismerni annyi, mint Krisztust nem ismerni.” Mert ha nem ismerem Isten szerelmes levelét, akkor én nem beszélhetek arról, hogyan szeret engem Isten. De, aki már szerelmesen ismeri szerelmét, az elragadtatással tud beszélni róla. Mikor jutunk el oda, hogy mi is ilyen elragadtatással tegyünk bizonyosságot szerelmünkéről, bármilyen körülmények között? Azért, hogy higgyenek a hitetlenek, hogy reménykedjenek a reménytelenek, hogy szeressenek a gyűlölködők, s megbéküljenek Istennel és egymással a békétlenek, hogy az életunt visszanyerje az életkedvét, hogy a beteg ne féljen a haláltól sem, s a hite kibírja a legmélyebb próbákat is.

Ugyancsak Wurmbrandnál olvasom, hogy annak idején Románia legkegyetlenebb börtönében, Jilaván a kemény tél idején az örök gyakran hasra fektették a vékony ruhájú rabokat a cella jéghideg betonpadlóján, s ott tartották őket órákon át. Ilyenkor a legtöbben szidták az öröket. Majd egy csendes mosolyú, szelíd, hívő férfi maga köré gyűjtötte a rabársakat, hogy élénkeljen nekik egy éneket. Ragyogó, derűs arccal, mélységes hittel, megragadóan énekelte az éneket. A rabok csodálkozva meredtek rá, amikor azt hallották: ez az ének most született, amíg ott hasaltam a hideg betonpadlón. Amíg ti körülöttem káromoltátok az öröket, addig Isten megszülte bennem ezt éneket, ami tele volt istendicsőítéssel, magasztalással, örömmel és derűvel.

Nos, testvérek, ilyen emberekre vár a világ, azért, hogy elfelejtsük, hogy hol vagyunk, hogy ne érezzük e világ ridegségét, hogy ne engedjük csontjainkba a szeretet-

lenségnek a jeges szelét, azért, hogy felülkerekedjünk mindazon, ami a sötétség világából jön.

Jött tanúbizonyosságul, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen. Nem ő volt a világosság. Az már eljött a világba, amely megvilágosít minden embert. Ő csak jött, hogy erről tegyen tanúbizonyosságot. Ez az adventi ember. Ilyen embereket keres ma is Isten benned és bennem is, hogy élő bizonyosságai legyenek annak, hogy mi a világosság fiait lettünk, mert Jézusban ránk talált a kegyelmes Isten. Ámen.

Hermann Mettel és a vőlegény várása

Az ismert evangélistát és prédikátort, Hermann Mettelt (1879–1956) már gyermekkorának egyszerű élményei is újra meg újra arra emlékeztették, hogy Urára és Királyára várva állandó készenlétben éljen. Volt egy idősebb nővére, aki eljegyzett menyasszony volt. A vőlegény időről időre írt a menyasszonyának, és időnként eljött meglátogatni őt. Minden ilyen látogatást előre bejelentett egy levélben. Ha a fiatal menyasszony ilyen levelet kapott, túlradóan boldog volt. Minden érzésével és gondolatával a vőlegény jövetelének élt, és alig tudta kivárni az időpontot, amikor ő végre megérkezett. Hermann Mettelnek azonban több fiútestvére is volt. Ez a kis fiúcsapat nem ritkán ugyancsak próbára tette az idősebb nővért, akinek nem volt könnyű dolga, ha el akart bánni az agyafürt és dörszölt kis fickókkal. Ők ugyanis ott ingerelték és bosszantották nővérüket, ahol csak tudták. Ha azonban egy olyan levél jött, amelyben a vőlegény hamarosan várható látogatását jelentette be, a várakozó menyasszonyt többé nem lehetett kihozni a sodrából. Újra meg újra végigolvasta jegyese levelét, és számolta a napokat és az órákat az eljövételéig. Ezt az öccsei természetesen nem értették, csodálkoztak nővérük különös viselkedésén, de miután fáradozásait egy idő múlva sem koronázta siker, végül felhagytak azzal, hogy valahogyan bosszantsák vagy idegesítsék. A menyasszony vőlegénye várásában élt – és a földi dolgok felett állt. Bensejében egy egészen más világban élt. A vőlegény várása olyan erős volt, hogy a körülötte zajló földi és családi események aprónak és semmiségnek tűntek.

Ezt a családi élményét gyakran elmesélte Hermann Mettel, amikor arról prédikált, hogy a hívőknek készen kell állniuk Jézus Krisztus visszajövetelére. Ha mi az Úr Jézus menyasszony-gyülekezeteként a mennyei vőlegényt várjuk, akkor a kis dolog számunkra egészen kicsi lesz, a lényegtelen teljesen lényegtelen, a mulandó értéktelen és a földi mellékes. Szívünk az eljövendő vőlegénynél, a mi Urunk Jézus Krisztusnál van! Zakariás próféta üzenete arra bátorít bennünket, hogy égő várakozásban éljünk, hogy a mi Üdvözítőnket, Jézus Krisztust megérkezésekor megfelelő módon tudjuk fogadni. Boldogok vagyunk, ha ilyen készenlétben élünk; ez megváltoztatja a mindennapjainkat, és teljesen megújítja naponkénti hitben járásunkat!

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely-Alsóváros

Az angyalok és a pásztorok

Lukács 2,13–15

A mennyei seregek

Alapige: Lukács 2,13

Isten kegyelméből szeretnénk folytatni immár két éve megkezdett igehirdetési sorozatunkat a pásztorok történetéről. A tavalyi nagyhéten végig a jászol üzenetével foglalkoztunk, hogy mit üzen ez a betlehemi jászol a mi számunkra. Most próbáljunk továbbmenni ennek a szép és tanulságos történetnek a magyarázatában. Miután az angyal befejezi prédikációját, történik valami, ami valósággal elkápráztatja a pásztorok szeméit. Egy csodálatos mennyei színjátéknak lehetünk itt a tanúi. Egy mennyei angyalsereg jelenik meg, akik dicsőítik és magasztalják Istent. Próbáljuk meg lelki szemünkkel elképzelni ezt a jelenetet. Most nem a halláson, hanem a látáson van a hangsúly. Miután a pásztorok az angyaltól már annyi mindent hallottak, elkövetkezik az a pillanat, amikor láthatnak is. A Szentírásban azt látjuk, hogy Isten komolyan veszi a látást is. János apostol is hangsúlyosan mondja evangéliumában, hogy: láttuk az ő dicsőségét. Nemcsak hallottuk tehát, hanem láttuk is. Isten láttatja magát. A pásztorok is annyi mindent láthattak ezen az éjszakán, láthatták először az angyalt, most pedig láthatják a mennyei seregeket. Tudjuk azt, hogy a Szentírásban mind a kettő egyaránt fontos, a látás és a hallás is. A kettő elválaszthatatlanul egymáshoz tartozik. Talán sokan tudjuk már azt, hogy a héber nyelvben ugyanaz a szó jelöli az Igét, Isten beszédét, de a cselekedetet is. Istennél a szó és cselekedet, a látás és hallás között nincs ellentét, a kettő egy és ugyanaz. Isten azt akarta, hogy mi lássunk is, azért lett az Ige is láthatóvá – testté – Jézus Krisztusban. A testté létel láthatóvá lévelt is jelent ugyanakkor.

De most hadd lássuk, hogy milyen üzenetet hordoz ez a mi számunkra. Milyen haszna van annak, hogy ez az ige megíratott és milyen feladatot ró ez ránk? A haszon az, hogy Isten az Ő szeretetét sokféle módon mutatta meg irántunk. Úgy, hogy hallatta velünk a szavát, de úgy is, hogy láttatta velünk a Fiát. Isten azt akarja, hogy az Ő szeretete teljességgel megérintsen és áthasson minket: fülünket, szemünket, értelmünket, szívünket, érzelmeinket. De ez a mi Krisztus-követésünk számára is jelent valamit. Azt, hogy mi is kell szavainkkal hirdessük Jézust, szánkkal bizonyítást kell tennünk Róla, de életünkkel is kell láttatnunk Őt. Hogy a mi Krisztus-követésünk ne legyen csak a szánk dolga, hanem a mi egész lényünk legyen benne abban. Hogy a mi keresztyénségünk ne csak hallható, hanem látható is legyen. Hány olyan keresztyén van, akinek csak nagy szája van, de életében nem látható Krisztus. Az ilyenek kárára vannak az evangéliumnak, az ilyen embereken méltán botránkozik meg a világ. Méltán ér ilyenkor a vád, hogy ti csak prédikáltok, de életetekben nem látszik meg, hogy Krisztus követői vagytok. Az életetek valami másról szól, mint a szavaitok.

Krisztus nem azt mondta a tanítványainak, hogy ti az én tanúbizonyosságomat tovább kell adnotok az embereknek, hanem azt mondja nekik: lesztek nékem tanúim az egész világon. Nem véletlen, hogy Jézus a Hegyi Beszédben se azt mondja, hogy beszéljétek,

hanem azt, hogy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák az emberek a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat

Isten ezt a szent hivatást már most készíti a pásztorok számára és számunkra is, épp a pásztorok történetén keresztül. Most a pásztoroknak kell látniuk Isten dicsőségét, hogy nemsokára az emberek majd a pásztorokban, tanítványokban s bennünk lássák meg azt. Ez az ige megkérdezi tőlünk, nekünk szegzi a kérdést: mit láttatunk mi ezzel a világgal? Látják-e bennünk az emberek Isten dicsőségét, a láthatatlan Isten láthatóvá válik-e bennünk? Isten íme, az Ő kegyelmét, szeretetét láthatóvá tette az emberek számára. Nem kevesebb és nem kisebb a mi feladatunk és küldetésünk se. Bárcsak tudnánk láttatni Őt ennek a sötét világnak! Ámen.

Együtt az angyallal

Alapige: Lukács 2,13a

Ebben a pillanatban a mennyei zenekar és kórus elkezdi Istent dicsőítő énekét. Miután először látnak, láttatják magukat azáltal, hogy megjelennek ott a mezőn. Egy szabadtéri mennyei koncert, egy csodálatos mennyei hangverseny kezdődik el. A hangverseny a pásztorok számára hangzik, de az angyal jelenlétében, ez kifejezetten ott áll, hogy az angyallal együtt. Ebben a történetben minden kicsi szónak megvan a maga jól meghatározott helye és szerepe. Az „azonnal” és „az angyallal” nem mellékes megjegyzések. Ezek sokat mondanak a mi számunkra. Ezek bátorítanak és vigasztalnak minket. Azt a boldogító, örvendeztető üzenetet mondják el nekünk, hogy Isten az Ő követét, az Ő angyalát nem hagyja magára. Az angyal ebben a csodálatos és ugyanakkor félelmetes pillanatban, amikor a legnagyobb örömet kell elmondja a pásztoroknak, ennek az egész világnak, nem marad egyedül, nem marad magában. Az angyali sereg megjelenése mintegy válasz az angyal bizonyágtételére. Mintha Isten tudná, hogy por vagyunk, hogy a pásztorok is még alkalmatlanok arra, hogy az angyal mellé álljanak, hogy ők még nem fakadnak dalra, nem kezdenek dicsőítésbe és ezért az angyalnak még másokra van szüksége. Isten azonban maga gondoskodik angyaláról, s arról is, hogy az angyali üzenet ne maradjon visszhang nélkül. Milyen megszégyenítő ez a pásztorok számára! Ők még csak hallgatnak, csak félnek nagy félelemmel, de az angyali sereg megjelenik és dicsőíti Istent.

De ez a jelenés nemcsak megszégyenítő a pásztorokra, hanem vigasztaló és bátorító az angyalra nézve. De nemcsak az angyal meríthet ebből vigasztalást és bátorítást, hanem mi is. Az angyal tudhatja és láthatja, hogy nem áll egyedül Isten szolgálatában. Mihelyst beállt ebbe a szent munkába, mihelyst elmondta az üzenetet a pásztoroknak, azonnal ott voltak vele a többi angyalok, méghozzá egy egész sereg. Itt van mellette és körülötte a szentek Közössége. Isten íme, gondoskodik arról, hogy az Ő angyala ne maradjon magára, hogy egy egész sereg, egy egész sokaság álljon mellette. Mert még az angyaloknak is közösségre van szükségük, még az angyalok is rá vannak utalva a testvéri közösségre.

Ez egy előremutató jel a pásztorok számára. Mert most már nemsokára itt van az az idő, amikor nekik kell elindulniuk, nekik kell az evangéliumot hirdetniük. Nekik kell olyan emberek közé menni, akik egészen másképp gondolkodnak és élnek, akik még nem a világosságban, hanem a sötétségben élnek. Mi lesz akkor, ha az ő prédikációjukra sem jön válasz, amikor a misszió és evangélizáció hiábavalónak tűnik. Amikor úgy látják, hogy a hallgatók nem változtak meg.

Ezekre a súlyos, nehéz és sokszor lelket megterhelő kérdésekre a pásztorok már most tudhatják a választ. Tudhatják, hogy ők nem fognak sohasem magukra maradni, hogy Isten mindig velük lesz, hogy ott áll mellettük, de ott lesz a gyülekezet is, mindig lesz gyülekezet is, mindig lesznek olyanok, akikben visszhangra talál az ige, akiket fog érdekelni és meg fog ragadni az általuk hirdetett üzenet. Lehet, hogy nem lesz mindig nagy sereg, de ha ketten vagy hárman az Úr nevében együtt lesznek, Ő ott lesz közöttük és megáldja őket. Mert Isten előtt nincs akadály, hogy sok vagy kevés által szerezzen szabadulást. Voltak és lesznek kegyelmi idők, nagy és tömeges lelki ébredések, amikor nagy tömegek mozdulnak meg, megtelnek a templomok, amikor sokan térnek meg az Úrhoz. De lehetnek és jöhetnek lelkileg sivárabb idők, amikor csak kevesen vagy éppen néhányan lesznek. De Isten gyermeke közül egy se féljen attól, hogy valaha is egyedül fog maradni. Mert erről maga Isten gondoskodik. Amikor elcsüggednénk és úgy gondolnánk, hogy magunkra maradtunk a hit útján, akkor mindig jusson esztünkbe a pásztorok története, az angyali sereg. Hittel valljuk az Apostoli Hítvallással együtt: hiszek a szentek közösségében, még akkor is, ha azt sokszor nem látom. Ámen.

Dicsőíteni Istent

Alapige: Lukács 2,13b

Végre a mennyei kórus elkezd dicsőítő énekét. Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és a földön béke és az emberekhez jóakarát. Persze azt nem is tudjuk igazából, hogy ez kórus lett volna, vagy hogy énekeltek volna, lehetett ez egyfajta szavalókórus is vagy ahhoz hasonló. Az biztos, hogy angyali kórus volt, és az is biztos, hogy énektükkel vagy szavalatukkal Istent akarták dicsőíteni. S ha az angyalok Istent dicsőítik, az valami csodálatosan szép kellett legyen. Csodálatos lehetett ez az éjszaka, mindaz, ami ezen történt. A pásztorok látták Isten dicsőségét, az körülvette, körülölelte őket. A pásztorok részesültek tehát Isten dicsőségében. Hallották az angyal szavát, látták is őt, és látták, hallották a mennyei sereget is, amelyik most megjelent Isten magasztalására. Hallották a Szabadító születésének a hírért, hallották a meghívást Betlehembe, hogy személyesen menjenek el a jászolbölcsőhöz meglátni Jézust. És most, mielőtt elindulnának, hallják a mennyei seregeket, akik dicsőítik és magasztalják Istent. Ők még nem tudnak megszólalni, még nem tudnak énekelni, csak ámulnak, csak csodálkoznak mindazon, ami ezen a különös éjszakán velük történt. Úgy el tudom képzelni, hogy mélyen elgondolkozhattak magukban. Felteheték a kérdést: minek köszönhetik ők mindezt? Miért ad nekünk Isten olyan sokat? Honnan Isten dicsőségének eme gazdagsága? Elvégre ők csak bűnös emberek! Ők tulajdonképpen büntetést, és nem kegyelmet érdemelnének. S amikor ezeket végiggondolják, egyszer csak derengeni kezd lelkükben a válasz: Krisztusért! Krisztusért hallották és látták ezeket a csodálatos dolgokat. Az Ő jöveteléről és jövetelért énekelnek itt az angyalok. Érette történik itt minden, azért a Krisztusért, aki pedig érettük, a pásztorokért jött le. Most a pásztorok örvendeznek Krisztus érkezésének, az angyalok énekének, de nemsokára az angyalok fognak örvendezni a pásztorok felett. Akkor lesz ez, amikor ők Krisztushoz érnek. Akkor, amikor ők hinni fognak Benne, amikor az Ő vére megtisztítja őket minden bűntől. Amikor betöltetnek majd Szentlélekkel. Amikor újonnan születnek nem romlandó magból, hanem romolhatatlanból Isten dicsőségére. Amikor nem a sötétség, hanem a világosság fiai lesznek már.

Mert Krisztus épp ezért jött. Ezért nyílt meg a menny és szállt le a földre a Megváltó. Mert az ember állapot a siralmas volt. Isten csak bánkódhatott az ember állapot miatt,

ahogy azt már a Szentírás első lapjain is látjuk. Pedig Isten arra teremtette az embert, hogy örömét lelje benne, hogy gyönyörködjék benne. De az ember megromlott és odalett Isten öröme. De most eljött Krisztus épp azért, hogy megszűnjön a mennyben a nagy szomorúság, a nagy bánat, az Isten fájdalma. Jézus eljött, hogy az ember újra olyan legyen, hogy Isten és az angyalok örvendezhessenek rajta.

Ezen a karácsonyon Isten nekünk is örvendezni akar. Vajon tud-e? Vajon elindultunk-e már Krisztus felé, vajon hitre jutottunk-e már, vajon megtisztított-e már minket is az Ő vére? Karácsony az öröm ünnepe. De nemcsak az ember, hanem az Isten örömeinek is az ünnepe. Annak az ünnepe, amiről Krisztus beszélt, hogy öröm van a mennyben egy megtérő bűnös felett. Milyen jó lenne, ha ezen az ünnepen mi is tudnánk ilyen örömet okozni Istennek. Hadd legyen a mennyben öröm, ne csak a pásztorok, hanem a mi életünk felett is. Ámen.

Dicsőség

Alapige: Lukács 2,14

Milyen különös szavakat mondanak ezek az angyalok! A mi számunkra ezek talán már nagyon megszokottak, mert már olyan sokszor és olyan gyakran hallottuk őket. Pedig ezek nem akármilyen szavak, hanem rendkívüliek. A pásztorok számára, akik ezt először hallották, bizonyára egészen elbűvölő, hihetetlen szavak voltak. Dicsőség Istennek, békesség a földön, az emberekhez jóakarát. Olyan volt ez, mint három trombitaszó az éjszakában. Három isteni kiáltvány ez, amiben minden benne van, ami mindent átölel és magában foglal. Isten, menny, föld, ember, itt minden szóba kerül, itt mindenki megszólítottá válik, senki sem vonhatja ki magát belőle. Az egész teremtett világ itt van előttünk, a láthatók és láthatatlanok, az ember elesettsége, megváltásra szorultsága, de újjáteremtése is bekerül az énekbe. Nem emberi erővel, hatalommal, hanem Isten erejével és hatalmával fog ez megtörténni. Krisztus teremt itt mindent újjá, aki később ezt mondta magáról: nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Ez már most Krisztus születésével kezdődik és később majd ki fog teljesedni. Mert miután elhangzott a boldogító evangélium: született néktek a Megtartó, nagy dolgokra lehet számítani. Lehet hinni abban, hogy Isten is megkapja a Neki kijáró tisztességet, hogy a földön is békesség lesz és az emberek egymás közötti kapcsolatát a jóindulat határozza majd meg. Az első helyen ott van Isten dicsősége, azután jön a föld békessége és végül jöhet az emberek iránti jóakarata. De ez is csodálatos, hogy az ember egyáltalán helyet kaphat Isten üdvtervében. Mégpedig nem is akármilyen helyet. Végül az ember ezt a helyet nem is a Jézus születése, hanem halála által kapja. Hisz Ő azért született, hogy meghaljon, hogy életét váltságul adja, hogy megfizessen bűneinkért. De az a nagyszerű, hogy nemcsak a mennyben szerzett helyet az embernek, hanem születése és halála a földet is megváltoztatta. Ő azért szenvedett erőszakot, szüntelen háborúságot az emberek részéről, hogy nekünk békességünk lehessen, békességünknek büntetése rajta van, ahogy a próféta mondja. Persze ez csak úgy valósul meg, ha az ember elfogadja Krisztust. Ha befogadja Őt, ha megtér Hozzá. Mert ha Isten nem kerül az ember életének központi helyére, ha az ember nem adja meg az Istennek kijáró dicsőséget, akkor a földön se lesz békesség és az emberekhez se lesz jóakarát.

Mert mit is tesz az ember Krisztus nélkül? A saját dicsőségét keresi. Mit tett Ádám? Olyan akart lenni, mint Isten, le akarta Őt dönteni trónjáról és maga akart helyébe ülni. És Krisztus nélkül békesség sincs, Kain megöli testvérét, Ábelt. És az első gyilkosságot követte a sok millió, elég csak a két borzalmas világháborúra gondolni. De Krisztus

békességet hozott, s ahol Ő jelen van, ott meg is valósul ez a békesség. Nem túlzás azt mondani, hogy ha Krisztus nem született volna, akkor ez a világ már rég elpusztult volna, az emberek kiirtották volna egymást. Mi ma Krisztus nevében hadat üzenünk minden békételenségnek, minden viszálykodásnak, mi békességre igyekvő emberek leszünk, ki-ki a maga helyén, a családban, munkahelyen és a gyülekezetben is.

És milyen nagy dolog lenne, ha végre jóindulat lenne az emberek között a sok szeretetlenség és önzés helyett. Mert Krisztus jóindulattal van az emberek iránt. Ezek a pásztorok is olyan emberek lehettek, akik a legtöbbször irigységgel, rosszindulattal viszonyultak egymáshoz. De mostantól kezdve ők is Krisztusból élhetnek, Ő lesz számukra az élet kenyere. Ezután már Krisztus fog élni bennük, ahogy bennünk is élni akar.

Ezen az istentiszteleten gondolkozzunk el azon, hogy milyen nagy a mi felelősségünk, hisz rajtunk is áll, hogy mennyi dicsőséget kap Isten a magasságos mennyekben, hogy lesz-e békesség a földön, és hogy lesz-e jóakarát az emberek számára és az emberek között. Az angyalok éneke nemcsak egy szép ígérőt, hanem egy komoly feladat is számunkra. Bárcsak tudnánk ebben minél nagyobb részt vállalni, bárcsak egyre jobban tudnánk ennek a szent feladatnak engedelmeskedni. Ámen.

Még mindig az angyalokról

Alapige: Lukács 2,15a

Egyszer csak eltűnnek az angyalok, visszamennek a mennybe. Vége szakadt a csodálatos mennyei kóruséneknek. A mennyei fény, ami körülvette őket, egyszerre kialudt, elvétetett tőlük. Újra ott állnak egymás mellett a sötétben. Ott állnak a nyájuk mellett, magukra hagyatva, angyalok nélkül. Az üzenet elhangzott, az angyaléneke elnémult, már a visszhangja se hallatszik az éjben. Mit is gondoljunk mi erről a pillanatról, amikor az angyalok visszamennek a mennybe? Az első gondolatunk az, hogy az ő munkájuk csak ideiglenes, időhöz kötött volt. Volt kezdete és vége. Nem maradhattak mindvégig a pásztorokkal, de a nekik adott rövid időben hirdették a rájuk bízott üzenetet, hirdették annak születését, aki mindvégig a pásztorokkal maradhat.

Ez minket is komolyan figyelmeztet, hogy a mi időnk is ki van szabva, nem tart örökké. Az angyalok szolgálata lejárt, a pásztoroké is és a miénk is le fog járni egyszer. Használjuk jól ki azt az időt, amit ajándékba kaptunk. Kezdjük el mi is a munkát, végezzük mi is azt a munkát, amit az Úr reánk bízott. Mert a mi munkánk is azzal fejeződik be, hogy elmegyünk a mennybe. Bárcsak elmondhatnánk elmenetelünkkor mi is Mesterünkkel együtt: elvégeztem a munkát, amit reám bízta.

A második dolog, amit az angyaloktól megtanulhatunk, hogy ők nem a maguk nevében szólottak, hanem Isten nevében. Nem azt mondták, amihez nekik kedvük volt, hanem amit az Úr bízott rájuk. Megüresedtek önmaguktól, hogy egészen készek legyenek az Úrnak szolgálni. Elvesztették önmagukat, hogy megnyerjék azt, aki őket elhívta és elküldte. Ezt nekünk is így kell tennünk, ebben az angyalok nekünk is örök példát adtak. Nekünk is Annak a nevében kell indulnunk és szólnunk, Aki értünk született. Mindent az Úr Jézusnak nevében cselekedjete, mondja az apostol is.

A harmadik dolog, amit az angyalokról elmondhatunk, hogy egyfajta közbenjárókká lettek Isten és a pásztorok között. Más szóval kifejezve: üzenetközvetítőkké. Mindezt pedig az emberekért tették. Istennek engedelmeskedve, önmagukat megtagadva és az embereknek szolgálva; ez jellemzi az angyalokat. Szolgáltak azzal, hogy nem hallgatták el az üzenetet, hanem pontosan és hűségesen átadták. Szolgáltak azzal, hogy az isteni fényt emberekre tudták sugározni, hogy énekeltek, hogy dicsőítették Istent és megmu-

tatták a pásztoroknak az Isten felé vezető utat. Ezek az angyalok Krisztus előhírnökei, előképei, kiabrázolják az Ő szolgálatát. Hiszen Krisztus is azért jött, hogy szolgáljon ennek a világnak, mindazzal, amit Ő az Atyától kapott.

Az angyalok és Jézus előttünk jártak, hogy mi is az ő példájukat kövessük. Hisz a mi életünk célja sem más, mint vinni az evangéliumot ebbe a világba, elindulni, mint a pásztorok, mint az apostolok pünkösöd után. Mi is közbenjárók kell legyünk Isten és a világ között. Szolgálni ennek a világnak akkor is, amikor ezt nem várják, amikor nem kérik, vagy éppenséggel keményen el is utasítják. Mert Isten minket is éppúgy küld, mint az angyalokat.

Mindezt pedig Istent dicsőítve tehetjük. Az angyalok Istent dicsőítve mondták el az üzenetet, Istent dicsőítve énekeltek, Istent dicsőítve mentek vissza a mennybe. Mennyire megszágyonyít ez minket! Sokszor olyan megkeseredve, sóhajtozva, megfáradva végezzük szolgálatunkat. Tanuljunk az angyaloktól! Van mit! Ámen.

Munkában a pásztorok

Alapige: Lukács 2,15b

Karácsonyeste este van. Az esztendő legszebb estéje. Ezen az áldott nagyhéten is végig a pásztorok történetével foglalkoztunk, ahogy az elmúlt két esztendőben is. Mert ez egy nagyon gazdag történet, kimeríthetetlen, mint Isten szeretete. Ez az ige is így kezdődik: „lón”. Ezt a szócskát mi alig szoktuk figyelembe venni. Pedig ez a szócska nemcsak azért van, hogy mondatokat összekössön, hanem sokkal többet üzen nekünk. Már harmadszor találkozunk vele a pásztorok történetében. Különböző érdekes megfigyelni, hogy ezzel a szócskával milyen gyakran találkozunk az egész Szentírásban. Ebben a szócskában benne van a menny, benne van Isten, s benne van mindaz, amit Isten értünk tett. De benne vagyunk mi is, benne van szívünk, életünk. Ez a szó leginkább Istenre mutat, arra, amit Ő tett értünk, vagyis az üdvtörténetre. Istenre mutat, aki nem szűnik meg értünk cselekedni. Nem mi teszünk valami újat Istenért, hanem Isten tesz valami újat értünk. Ez a szócska először Augustus császárra, aztán pedig Máriára, végül pedig a pásztorokra utal, akik akarva-akaratlan mind Isten cselekvésére mutatnak.

De most ebben a „lón”-ben a pásztorok is, az ember is benne van. Isten cselekvése nem zárja ki a mi cselekvésünket, a mi felelősségünket. Nincs szó itt a szabad akaratról vagy a fatalizmusról, nincs szó itt kiválasztásról, de szó van arról, hogy miután Isten cselekszik, az emberrel is történik valami, még pontosabban fogalmazva az emberben is történik valami. Eddig mindent Isten cselekedett. Ő küldte el Fiát ebbe a világba, Ő küldte el angyalát s vele angyali seregeit, Ő küldte el a csodálatos fényt, ami körülvette őket. Eddig mindent az angyal tett: ő jelent meg, ő szólt, s a mennyei seregek, hisz ők énekelnek, ők dicsőítik Istent. De most ennek vége. A fény is eltűnik, az angyal és az angyali seregek is visszamennek a mennybe. De épp most kezdődik valami új. Az Úr új utakon kezd járni. Mert most jönnek mozgásba a pásztorok. Most ők indulnak el. Úgy, ahogy valamikor Isten szava mozgásba hozta Ábrahámot, Mózeset és az egész népet, hogy hagyják el szülőföldjüket, illetve Egyiptomot, és induljanak el az ígért földjére.

A pásztoroknak el kell indulni, mégpedig az éjszakában, a sötétben az ígért Gyermek felé. Kívül most teljes sötétség veszi körül őket, de mégis van belső világosságuk. Magukba zárták azt a világosságot, ami körülvette őket, amit az angyalok hoztak magukkal. Tudták, hogy bár a fény most már nem ragyog látható módon, de az mégis ragyog, mégpedig szívükben. Egy biztos: ebben a sötétben nem volt könnyű elindulni. De Jézus is sötét világba jött, rettenetes sötétség volt, a gyűlölet, a szeretetlenség sötétsége.

Sötétség volt a Golgotán is, amikor megfeszítették, sötétség volt a pokolban is, ahova alászállott.

Olyan különös, hogy az üdvtörténet eme nagy eseménye is éjszaka történt. A pásztorok éjszakának idején vigyáztak a nyájukra. Éjszaka jelenik meg a csodálatos világosság, éjszaka jelenik meg az angyal, éjszaka hirdetik az evangélium. Vajon miért volt ez így? Vajon miért nem nappal történt mindez? Próbáljunk egypár választ megfogalmazni erre a kérdésre.

1. Azért, mert ekkor sokkal szebben és jobban látszott meg Isten világossága. Tűzijátékot sem fényes nappal szerveznek, mert az éjszakában az sokkal jobban csillog-villog. Isten is minden más fényt elolt, kiiktat, amikor a világ világosságát felragyogtatja.

2. Azért is történt mindez éjszaka, mert Isten ezzel is bizonyítani akarta ennek a világnak, hogy Ő le tudja győzni a sötétséget. Isten nem riad vissza, nem fél a sötétségtől, attól a sötétségtől sem, ami bennünk van.

3. Isten nem akarja mutatni az Ő világosságának hatalmát. Hogy az Ő világosságának van hatalma betörni a sötétségbe, hogy legyőzze azt. Isten a mai estén a mi sötétségünkbe, a mi hitetlenségünkbe akar betörni.

4. Azért is jön éjszaka, hogy egészen Rá figyeljünk. Karácsony estéjén azért oltunk el minden villányt, hogy egészen a karácsonyfa gyertyáinak fényére figyeljünk, hogy annak szépségében, gazdagságában gyönyörködjünk. Isten azt akarja, hogy a mai estén ne másra figyeljünk, hogy ne a világra figyeljünk, ne is a mi kedves ajándékainkra, hanem arra a mennyei Ajándékra, aki ma hozzánk érkezett. Hogy legyen egy este, egy éjszaka, amikor ne lássunk mást, csak egyedül Jézust. Olyan jó lenne a mai estén csak Rá figyelni, csak Rá gondolni, Betlehem szülőltére, az Isten Fiára. Persze, hogy ezen az estén még sok mindenre figyelünk: szeretteinkre, barátainkra, gyülekezetünkre. De először és mindenekelőtt figyeljünk Jézusra. Most legalább itt az istentiszteleten töltsünk el így néhány percet, minden mást kikapcsolva, egyedül Rá figyelve.

5. Utoljára pedig azt érthetjük meg, hogy egyszerűen azért kellett a pásztoroknak éjszaka elindulni, mert Jézus is éjszaka született. Rögtön, még azon az éjszakán, el lehetett menni hozzá. Ha most a családban születik egy gyermek, akkor tapintatból várunk legalább 2–3 napot, hogy ne zavarjuk a családot, az anyuka is tudja egy kicsit kipihenni magát. De Jézusnak erre a várakozási időre nem volt szüksége, hozzá már a születése éjszakáján lehetett menni. Mentek is a pásztorok; aztán nemsokára a bölcsek, aztán Simeon és Anna, Nikodémus, a samáriai asszony és még sokan mások. Őt mindig lehetett zavarni, sőt azt mondhatjuk, ő alig várta, hogy menjenek hozzá az emberek. Az zavarta, ha nem zavarták!

Azzal kezdtem a mai esti igehirdetést, hogy ez az év legszebb estéje, éjszakája. Ez igaz, de csak akkor, ha hozzá jövünk. Jöjjünk most mi is hozzá, boruljunk le előtte. Hozzuk életünket úgy, ahogy van, s kérjük, hogy fogadja el és tegye olyanná, amilyené csak Ő tudja tenni azt. Legyen így ez az este ne csak a legszebb, de a legáldottabb estéje, éjszakája az életünknek. Ámen.

Prédikációk karácsony ünnepére

Balázs János Dénes

Érmihályfalva

Karácsonyi hírvivők

Alapige: Lukács 2,15–20

Bibliaolvasás: Zsoltárok 23

Isten kegyelméből ebben az évben is megértük karácsony ünnepét, s együtt, egy akarattal vagyunk Isten házában. Az evangéliumot jöttünk hallgatni, azt a beszédet, amit Isten mondott, s amit nekünk üzen, hogy a lelkünk is vigadjon, örüljön a Messiás születésének. Igénkben pásztorokról hallunk, akik az evangélium szavára cselekedték azt, amit nekik Isten üzent.

Vannak vidékek, ahol nemcsak karácsonyfát állítanak, hanem „betlehemmel” ünneplik Jézus születését, s a „betlehemben” mindig ott térdelnek a pásztorok a jászol körül. Hányan voltak, nem tudjuk, mi volt a nevük, nem ismerjük, de örök időkre beírták nevüket, belezajolták alakjukat az üdvösség történetébe. Benne szerepelnek karácsonyi énekeinkben, s gyermekeink szívesen játsszák el a pásztorok szerepét. Sokszor kérdezzük magunkban, hogy miért épp a pásztorok az első örömhírhallók és örömvivők?

Ábrahám nyájait terelgetve vonult végig Kánaán földjén és fogadta az Úr látogatását. Fia, Izsák számára pásztorcsaládból hozott feleséget. Jákob Mezopotámiában pásztoroként szolgál feleségéért, és fiai is legeltetés közben adják el testvérüket, Józsefet.

Pascal mondja: „Ábrahám, Izsák és Jákob Istene nem a filozófusok és tudósok Istene.” A pásztorok a legbensőbb kapcsolatban vannak a természettel, az élő világgal, a valóság talaján állnak. Nekik nem elég az anyagi látomás, hanem rögtön hozzáteszik: „Gyerünk és lássuk, úgy van-e?” Egészséges eszükkel tapasztalják, hogy Jézus születése nem mítosz és a betlehemi gyermek születésének története nem lírai költészet. Nem szép álom, hanem valóság. A pásztorok szemükkel látják, fülükkel hallják, kezükkel simogatják, ajkukkal szólítgatják a Gyermeket. Nem képzelődő széplelkek, a valóság talaján állnak. Miközben nyájukat terelgetik, sokat hallgatnak és szemlélődnek. Távol élnek az emberek mindennapi pletykáitól, a sok semmitmondó fecsegéstől. Van idejük és alkalmuk érdeklődni. Ők jóságos, egyszerű emberek, akik térdelve imádták a ma született Kisdedet!

Jézus bölcsőjénél nem hallunk írástudókat teológiáról vitatkozni, nem látunk papokat szertartásokat végezni, nem látunk nagyokosokat fejet csóválni. Csupa egyszerű, szegény embert találunk. Mert Jézus is az lesz: szegény családban élő, két kezével dolgozó és egyszerű ember. Szegény és egyszerű embereket gyűjt maga köré is apostoloknak. De nem a szegénységen van a hangsúly, hanem az egyszerűségen. Az anyagiakban gazdagok is lehetnek egyszerűek, a szegények sem mind egyszerűek. Vannak művelt emberek és vannak egyszerűek, a kettő között pedig ott vannak a félműveltek. Ezek nem találnak el Krisztushoz. Mert ők mindent tudnak és mindent jobban tudnak – lelkükben nem marad hely a hit számára. Jézus jászolnál angyalok énekelnek és pásztorok imádkoznak, a művelt ember gondolatai útján, az egyszerű ember szíve tisztaságában talál el Istenhez. A városi ember lelke, de már a falun élőké is sokszor meg van mérgezve: folyton lát, hall és beszél, de csak felületes dolgokat. Szalmacséplés a beszéde. Elveszíti fogékonyságát a mélységgel és magassággal szemben.

Bérházban lakik, egyhangúság a hazája és a tévé a tanítómestere. Ha bajban van, beleseredik az életbe. A vallás csak vigasztalásnak kellene, „az Urat csak betegápolónak nézi” Az önző és kényelmes élettel Krisztus nem tud mit kezdeni, az üvegház fülledt levegőjében önmagukat dédelgető lelkek pedig nem tudnak Krisztussal mit kezdeni. Ezért hív pásztorokat, akik virrasztanak, akik hideg szélben, esőben és hóban teljesítik hivatásukat. Figyelmeztet minket Betlehem, hogy „hajladozó nádszálaknak és lágy ruhába öltözött embereknek” nincs helyük Krisztus közelében.

Mint egykor a pásztorok, úgy te is tiszta szívvel, egyszerűen, őszintén térdelj le Jézus elé és imádd őt életedért, szeretetért.

„Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm” (Zsolt 23,1), „Oh, Izráelnek pásztor, hallgass meg, aki vezérelted Józsefet, mint juhnyáját” (Zsolt 80,2). Elsőnek a pásztorok érkeznek, mert virrasztottak.

Virrasztottál már nemcsak beteg gyermek, haldokló családtag mellett, de egyedül Jézus mellett? Vedd számba azt, hányszor virrasztott melletted más, és hányszor csak Isten. Mert szüntelenül virraszt fölöttünk Isten.

Mielőtt a három király jönne, a pásztorok már hozzák ajándékaikat. Így segít bennünket Isten. Egy bölcs mondta: Isten nem volt köteles megteremteni bennünket, de ha megteremtett, akkor törődni köteles velünk. – Ha megnézzük a Földünket, akkor rájövünk, hogy óriási súlyával száguld az űrben másodpercenként 30 km sebességgel. Hová? – kérdezhetjük, hisz ha saját „fejére” hagyakozna, száguldana a végtelenbe, a sötétbe és a fagyhalálba. Végül távol a Naptól megmerevedne és elpusztulna. Rajta kívül rengeteg más égitest is kering az űrben, ezekkel összeütközne és por meg hamu maradna utána. De a Nap láthatatlan kezével szilárdan kormányozza a Földet. Azt engedi, hogy száguldjon, de azt nem, hogy vesztébe rohanjon. Mindig megtartja mozgásának irányát maga körül. Ez a Föld szerencséje. De így van az emberiség is. Démoni erő lakik benne, hogy saját feje szerint rohanjon a sötétbe, fagyhalálba, pusztulásba – csak el, el Istentől! Szerencsére azonban ez sohasem sikerül, mert Isten, a világmindenség középpontja, nem enged kirohanni vonzasköréből. Elég fölneézni felhőtlen téli éjszakán az ég csillagaira, mintha legelésző bárányok lennének. Azt mondják a tudósok, a természeti törvények terelgetik őket. Ez igaz, de nekem túl hideg és túl elvont. A kozmikus világ mögött is érzem, hogy szív dobog. És most már nemcsak érzem, hanem tudom is. Krisztus két mondattal válaszol: „Én és az Atya egy vagyunk” és „Én vagyok a jó pásztor” Az ég jószágos Pásztorának Jópásztor a Fia, gondviselő Isten, kegyelmes Úr, örömet adó Megváltó. Ő áldja meg a családokban az ünneplést, tegye áldottá az Ő Igéjét Szentlelkével bennünk. Jézus nélkül a vesztünkbe rohannánk, ám ő szeretetével, gondviselésével, még ha fájdalmakon keresztül is, de visszaránt és megtart a jó pályán, nem engedi, hogy végleg a vesztünkbe rohanjunk. A pásztorok is rohantak, siettek, de nem a vesztükbe, hanem Jézust imádni, virrasztani és segíteni Jézus körül, hogy egyszerű engedelmisségükkel dicsérik a Mennyei Atyát.

Lélekben te is légy pásztor, életed, lelked teljen meg engedelmisséggel, egyszerűséggel. Ámen.

Akiket a tudomány vezetett Jézushoz

Alapige: Máté 2,1-

Bibliaolvasás: 4Mózes 24,13c-17

A karácsonyi történeteket olvasva több emberi viszonyulással találkozhattunk, akik más-más úton jutottak el a kisded Jézushoz, az élet Urához. Volt, aki felismerte benne az őszövétségi próféciák beteljesedését, de olyan is volt, akit zavarba hozott egy másik király jelenléte.

Volt, akit az engedelmesség, volt, akit a kételkedés, a kíváncsiság vezetett a megszületett Jézus Krisztushoz. A mai ige szereplőit, a napkeleti bölcseket (mágusokat) a tudomány vitte Jézushoz, és így találkozhattak a világ Királyával.

Ma is sokan vagyunk, sokfélék, különböző istenélményekkel rendelkezünk. Ki így, ki úgy találkozik az élő Urral. A lényeg, hogy hódoljunk előtte. Kétkedő emberek vagyunk? Nem baj. A kételyeinkkel menjünk a megszületett és ma is élő Krisztushoz.

Bevezető gondolatok

A felolvasott ige pontos hely- és időmeghatározással kezdődik. *Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben, Heródes király idejében...*

Jézus a júdeai Betlehemben született meg. Galileában is volt egy Betlehem, kb. tíz kilométernyire Názárettől, ezért hangsúlyozza Máté evangélista, hogy a júdeai Betlehemben.

Amikor Heródesről olvasunk, Nagy Heródesre kell gondolnunk, aki Kr. e. 37 és Kr. u. 4 között uralkodott. Az ő idejében újjátották meg a jeruzsálemi templomot. A mai *siratófal* az ő idejében épült templom része volt (Nyugati fal).

Kik voltak a bölcsek? Vannak, akik helytelennek tartják a fordítást (bölcsek), azt mondván, hogy helyesebb lenne a *mágus* szó használata. Babilóniában és Perzsiában mágusoknak nevezték a papokat, akik a csillagászatban kiváló ismeretekkel rendelkeztek. Számukat tekintve nem tudunk semmi biztosat, a keresztyén hagyományban maradt fenn az, hogy hárman lettek volna és nevük is volt.

„Mert láttuk az ő csillagát...” – mondják ezek a mágusok. Mi lehetett ez a csillag? Mít láttak ők és miért indultak el arra a hosszú, fáradságos útra? A mai tudomány tudja azt, hogy Kr. e. 7-ben, a halak jegyében, a Jupiter és a Szaturnusz különös viszonyba került. A Jupiter a világ urának csillaga, a Szaturnusz a zsidók királyának a csillaga volt. Ilyen körülmények között érthető, hogy miért indultak el ezek a *napkeleti bölcsek* a zsidó király imádására, mert megértették, hogy akinek a csillagképét felfedezték, egyben a világ királya is.

1. Amikor Jézus megszületik...

Bizonyára nem nehéz egyikünknek sem elképzelnünk, hogy milyenek voltak a körülmények Jézus születésének éjszakáján. Oly sokszor hallottuk már a betlehemi istálló leírását, akik pedig falun élnek, azok még inkább tanúsíthatják, hogy egy istállóban „nem lehet” szülni. És mégis, lehet. Hűvös (hideg), félhomály (sötét), semmi higiénia. Az egész tartomány, mint egy hangyaboly, fel volt fordulva, mindenki csak magára gondolva kereste a szálláshelyet. Zaj volt, nehezen csendesedett el a vidék. Cseppet sem lehetett könnyű Máriának elcsendesednie és a szülésre készülnie.

Milyenek a körülmények a mi karácsonyunkban, a mi „Betlehemünkben”? Akkor, amikor Krisztus születésére emlékezünk, sőt készülünk, várjuk, hogy bennünk megszülessen az élet Ura, mennyivel jobbak a viszonyok? Egyáltalán jobbak? Én nem azt tapasztalom, hogy jobbak lennének, sőt, talán rosszabbak. A mostani világ rideg. Az ember erkölcsi válságban, sötétségben él, ami nem megfelelő hely egy gyermek számára. Zaj van. A nagyvárosokban hihetetlenül megnő a forgalom, alig lehet közlekedni. Mindenki „csak magára gondolva” keresi a megfelelő ajándékot, a karácsonyi menühöz a megfelelő, olcsó hozzávalókat. Nehéz ilyen külső és belső körülmények között a karácsony valódi értékére gondolni.

Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben... elcsendesedett minden, öröm töltötte be a szülők szívét, de nem csak a szülőkét. Az angyalok, a pásztorok, a mágusok mind örültek, már nem a hely milyensége volt fontos, az sem számított, hogy hideg, sötét és zaj volt. Ők el tudtak csendesedni és örülni tudtak, mert megszületett Jézus. Istentiszteletté vált az az éjszaka számukra.

Amikor Jézus megszületik valakiben, akkor sok minden megváltozik. A zaj csenddé lesz, a boldogtalanság örömbé csap át, istentisztelet lesz annak az embernek az élete. És ezt a változást mások is észre fogják venni. Már nem számítanak a külső körülmények, már nem számít a világ rohanása. Csak az számít, hogy megszületett Jézus Krisztus az ő életében, és ezt az örömet másokkal is meg akarja osztani. Kívánom, hogy minél többen tapasztaljuk meg a „születés csodáját”

2. Hol van a király, Jézus?

A tudós mágusok felfigyeltek a „zsidók” királyára. Sok közülük nem volt hozzá, nem is várta el senki, hogy idegenekként hódoljanak egy más nép királyának, mégis megtették. Hosszú, fáradságos utat tettek meg, hogy hódolatukat kifejezzék, értékes ajándékokat is hoztak, ahogyan az egy királyhoz illik.

Teljesen természetes volt számukra az, hogy amennyiben egy új király születik, a jelenlegi királynak tudnia kell róla, ezért Heródest keresik fel és tőle kérdezik: *hol van a zsidók királya, aki most született?* Nem rád vagyunk kíváncsiak, tudjuk, hogy te is király vagy, de mi az újonnan született királyt keressük, neki akarjuk hódolatunkat kifejezni.

Képzeljük csak el, hogyan érezhette magát Heródes! Mennyire megalázónak tarthatta ezt a helyzetet. Annál is inkább, mert semmit nem tudott a „saját” királyukról.

Drága testvéreim, ma is felfigyelnek a Királyra. Ma is sóvárogva várja a világ Isten fiainak a megjelenését, azoknak a megjelenését, akikben megszületett a Király, Jézus. Kérdés marad, hogy kit mutatok fel? Magamat tartom királynak? Elvárom, hogy ENGEM lássanak meg az emberek, hogy engem magasztaljanak, hogy engem részesítsenek elismerésekben? Nagy hiba, ha így élünk az „adottságainkkal”

Istentől távol élő, Krisztust nem ismerő emberek természetesnek veszik, hogy tölünk, keresztyénektől, magunkat hívő embereknek nevezőktől érdeklődnek Jézus Krisztus felől. Tudok-e túlmutatni magamon? Meg tudom-e mondani, hogy hol lehet találni a megszületett Krisztussal?

Milyen szerencse, hogy ezek a mágusok nem adták fel a keresést, annak ellenére, hogy Heródes király mit sem tudott az új királyról. Tovább követték a csillagot, és megtalálták, akit kerestek.

Adjon Isten mindannyiunknak ilyen elszántságot, hogy senki és semmi ne tántorítson el minket a Krisztus keresésétől.

3. Őt akarjuk imádni

Mert láttuk (látták) az ő csillagát... – s ez nekik tökéletesen elég volt ahhoz, hogy tényként kezeljék a király születését. Csodálatos módon munkálkodik Isten, mindenkinek a maga nyelvén adja tudtul, hogy Megváltó született. Nem valószínű, hogy valamit is ismertek volna az ószövetségi próféciaiból, amelyek a születendő Megváltóról szölk, és mégis eljutott hozzájuk a hír.

Isten ma is gondoskodik arról, hogy az evangélium mindenkire eljusson. Lehet, hogy én vagyok az a csillag, akit felhasznál a hír továbbítására. Kész vagyok-e rá?

A 2. vers három világos lépést különböztet meg, amin a mágusok végighaladtak. „...láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.” Látni – elmenni – imádni. Mit jelentenek ezek a lépések? Látom már, hogy ennek a világnak van egy Ura? Van valaki, akit nem hagy hidegen az, hogy lelki válságban élünk, s ezért elküldte az ő Fiát, hogy válságot szerezzen nekünk. Elhiszem ezt? Ha kételyeim vannak, járjak utána. Tegyem próbára Istent! A mágusok látták a csillagot, tudták, hogy mit jelent, de azért elmentek, hogy meglássák a született királyt, és hódoljanak előtte.

Ezt az utat jó nekünk is megjárunk: látni, megbizonyosodni és imádni. Csak őt imádni! Ezen az úton járasson minket a mi Istenünk karácsony ünnepén. Ámen.

Gellért Gyula

Bihardiószeg

Bemenvén a házba...

Alapige: Máté 2,9–12

Bibliolvasás: Máté 2,1–12

I.

Ők pedig... elindulának... Jézus Krisztus születése előtt és idején Isten kozmikus dimenziókat tár az emberiség elé. Ő csodálatos, természetfeletti jelenséggel, égi csodajellel figyelmeztet a Megváltó születésére. A csillagászok kiszámították, hogy az Üdvözítő születése idején két bolygó, a Szaturnusz és a Jupiter került egy vonalba, és így egynek látszottak. A bölcsek tudása szerint a Szaturnusz bolygó a Zsidó ország csillaga volt, a Jupiter pedig a világ Urának uralmát jelentette. E ragyogó csillagállásból azt olvasták ki, hogy Júdeában megszületett a világ Ura, Királya. Ők nem elégedtek meg a csillagok fényével, a Világ Világosságát akarták látni.

Isten az egész világegyetemet (univerzumot) koordinálja, hogy a Jézus Krisztust kereső emberi szíveket, életeket Hozzá vezesse. A Gondviselő ma is megtaláltatja Jézus Krisztust azokkal, akik keresik őt.

Kik voltak a keleti bölcsek? Papok, királyok, csillagjós mágusok. Azok, akik útban vannak Jézus Krisztus felé. Mi is most karácsonykor a betlehemi „jászolbölcső” felé, nagypénteken a golgotai kereszt felé, húsvétkor a nyitott sír és az Ige felé igyekszünk. Számunkra az igazi útmutató az Ige és a Szentlélek. Kik voltak ők? Ők a csillagos és nagy templomában a csillagok jóslói. E mágus papok túl az égitestek vizsgálásán a csillagok alkotóját, teremtőjét keresték. Azt, aki itt a Földön – e káoszban – visszaállítja a kozmikus rendet, Isten országát. A mi magyar népünk is csillagismerő, csillagokkal barátkozó, azokat csodáló, tisztelő és megéneklő nép. A végtelen felé, az örök életre törekedő nép. A keleti bölcsek földrajzilag messziről (talán Perzsiából, Asszíriából, Babilóniából), Ázsiából indultak.

Milyen úton jöttek? Ők hittek az égi jelben, ezért a csillag útján jöttek. Mi a hit és a reménység útján járunk. A Megváltó után a pogány népek is óhajtoztak. Isten nekik is megjelentette Jézus születését. A bölcsek útjának eredménye az, hogy minden valódi tudomány, minden igazi bölcsesség Jézushoz vezérel. Valójában ki vezette őket, és ki vezet minket? Isten az, aki az üdvösséget keresőket vezet, és kegyelmesen eléjük jön. A Teremtőnek nemcsak a csillagvilágra, a világegyetemre, hanem az emberi lélekre, életre, a megváltásra is fő gondja van. Mindig olyan úton járunk, amely Jézushoz vezet. A bölcsek kitartóan vándoroltak, az akadályokat legyőzték. A Jézushoz vezető úton Isten sokszor megpróbálja hitünket, erőnket, szeretetünket, kitartásunkat. A Jézus Krisztushoz vezető út egyúttal az Atyához és a mennybe vezető út. A keleti bölcsek engedelmeskedtek a csillag vezetésének. Mi is engedelmeskedjünk az Ige és a Szentlélek vezetésének, hogy Jézushoz megérkezzünk. Vajon te, keresztyén testvérem, hitben és lélekben elindultál-e Isten és országa, az örök élet felé? Isten szent Fiában elindult az emberiséghez, az Ő mennyei országából e Földre. Jézus Krisztusban szolgál, emberi formát vett fel, hozzánk hasonlóvá lévén. Testté lett. Áthidalta az Ég és a Föld közötti távolságot. Ő az igazi Út, aki találkozni akar velünk, hogy megváltson és megajándékozzon az örök élettel! Követjük-e? Kövessük! Ő azt akarja, hogy az élet, a halál, a feltámadás és az ítélet után ott legyünk az üdvözültek seregében.

A keleti bölcsek előre és felfelé nézve megérkeztek Betlehembe. *É. kor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendezének.* Látták, hogy velük van Isten. Tudták, hogy megtalálták a Messiást. Ez a karácsony evangéliuma, örömmüzenete. Ez a felülről jövő öröm, mennyei öröm, örök öröm.

Megérkeztek. Isten az örök örömhöz, Jézushoz vezette őket. Általa lettek örvendzőkké. Ünneptünk lényege: Istennel, Jézussal és egymással szeretetközösségben együtt lenni; együtt örvendezni itt és az örökkévalóságban. Ha a szeretet csillaga Jézus és a Szentlélek hiányzik életünkben, akkor örömtelen emberré silányodunk.

II.

És bemenvén a házba... A keleti bölcsek megérkeztek, nem kicsinyelték a helyet, és nem nézték le a Gyermeket. Minden gyermek csoda, titok. Ők látták, hogy Jézus rendkívüli Gyermek. Valójában Jézus érkezett meg hozzájuk, az Őt keresőkhöz. Nem mi találjuk meg Őt, Ő talál meg minket, hogy el ne vesszünk. A bölcsek bementek a házba, abba a házba, ahol Jézus volt. Jöjjetek mindig az Ő templomába, a hívek közösségébe, a gyülekezetbe.

Ott találták a Gyermeket anyjával... Isten a menny legnagyobb kincsét, legértékesebb „csillagát” a jászolbölcsőbe tette. E Gyermekről fény áradt, sugárzott rájuk és e világra. Megérezték, hogy e Gyermekben ott van a jövő, a megváltás, a feltámadás és az örök élet. A szerető, gondviselő Isten megtalálhatóvá, láthatóvá tette magát Jézusban. Az első karácsonykor egy Gyermekben jött közel. Ma itt van, és holnap ott lesz minden szenvedőben, rászorulóban, szegényben, betegben, gyermekben és öregben. Tőlünk, akik Őt megtaláltuk, egész életre szóló cselekvő szeretetet kíván. Megszületett-e Ő a mi szívünkben? Boldog és örvendező csak az, akinek lelkében ott él Jézus Krisztus.

Máriára nézve az édesanyákra gondolunk. Jézusról a családra figyelünk. A szétesett vagy boldogan együtt élő családokra. A vér szerinti édesanyáról pedig a lelki édesanyánkra, az Anyaszentegyházra figyelünk. Érezzük, hogy mily jó és gyönyörűséges együtt lakozni, élni.

A keleti bölcsek jövetelének célja: hogy imádják a megszületett Urat, hogy tisztességet tegyenek, hódoljanak Jézusnak. Leborulnak: elismerik maguk felett, Urukak

fogadják. Felismerik benne a világ Megváltóját, a Királyok Királyát. Olyan imádattal borulnak le, amely hódolat csak Istenre illeti. Több ez, mint alázatos köszöntés. Ez Isten lélekben és igazságban való imádata.

Mi miért jöttünk ide? Az Atya miért indított minket Jézushoz? Hogy együtt imádkozzunk, énekeljünk, hálát adjunk, adakozzunk. Ez a gyülekezet feladata. Mindig az imádat alázatával közeledjünk Hozzá. És ha megtaláltuk az Üdvözítőt, hálát adunk-e neki és az Atyának? Odaadjuk-e, amink van: szívünket, hogy új szívet adjon; életünket, hogy örök életet adjon?

A keleti bölcsek *kincseiket kitérve, ajándékokat adának néki: aranyat, tömjént és mirhát*. Az arany akkor is és ma is nemcsak a gazdagságot, de a munkát, az erőfeszítést, mások megsegítését jelentette és jelenti. A jó illatú tömjén az imádkozásra, az istentisztelet rendszeres gyakorlására figyelmeztet. A mirha: balsam és gyógyír. De halotti kenetnek is használták. A bölcsek a mirhával tisztességüket és hálájukat fejezték ki a megváltó Jézusnak. A mirha minket a bűnbánatra, az ömber megöklésére és a megtérésre figyelmeztet. *Mi bűnbánattal, imádsággal és szeretetszolgálatl kell hódoljunk Jézus Krisztusnak, mert Isten nemcsak imánkat akarja igazsá tenni, hanem magunkat, hogy méltók legyünk az örök életre, a Szentháromság örök imádatára. Nem Jézusnak, hanem nekünk van szükségünk Reá. Amit Neki szánunk, adjuk „kicsinyeinek”: a szegényeknek, az irgalmasságra szorulóknak és másoknak. Adjuk Jézus szeretetét, békéjét, megbocsátását, az újjászületett élet örömet. Továbbá mi, magyar reformátusok, ajándékozunk Jézusnak engedelmesseget, egy akaratot, egységet, hogy Ő helyébe megmaradást, megtartatást adjon. Isten mindenek mellett Jézust, a legdrágább ajándékát adja, hogy Vele és Általa – kegyelemből, hit által – örök életünk legyen.*

III.

És mivel álomban meginttettek..., más úton térének vissza hazájukba. Isten Heródesnek nem jelentette ki magát, mert Heródes nem várta Jézust. A keleti bölcsek meginttettek, és ezért Istennek engedelmeskedtek. A mennyei intellemtnek fogadnak szót. Isten Jézusban eljött e világra, hogy minket életet adó, mennyei szavával örök életre Magához hazahívjon. Mi minden tartja vissza az embert Isten országától! Mi az Ő hívására induljunk el az örök haza felé!

A keleti bölcsek a hit és remény útján jöttek és „más úton”: a szeretet és öröm útján mentek haza. Boldogok, mert szívükben magukkal vitték Jézust. Mi is más úton megyünk hazafelé, mert a Krisztussal való találkozás más útra, életre kötelez. Az Ő gondviselésével, oltalmával haladunk országa felé. Mi is vigyük szívünkben, életünkben magunkkal Jézust. Vigyük az ünnepet, az istentiszteletet, Jézust a hétköznapokba. Legyen a szeretet ünnepévé az egész élet, hogy ne csak itt és most legyen békesség, ajándék, öröm, szeretetközösség, hanem a hétköznapokban is. Ez a más út a Jézus útja. A szeretetnek ez az útja ne múljk el az ünnepnapokkal!

Jézus azért jött, hogy megtaláljon, hogy megváltson, és az örök karácsonyban részesítsen. Ezután Vele és mindnyájan együtt menjünk mennyei hazánkba, Isten országába! Ámen.

Dicsőség Istennek – békesség embernek

Alapige: Lukács 2,14
Bibliolvasás: Zsoltárok 135,1–7.19–21

Már jó néhány héttel az ünnep érkezése előtt kigyúltak az ünnepi fények a városokban és falvakban, az üzletek kirakataiban és a fényreklámokon. Jelezték: közeledik karácsony. És ezzel együtt elkezdődött a szokásos örület: üzletek megrohmozása, ünnepi asztal előkészítése, idegesség, rohanás, szorongás, hogy jaj, csak mindent el tudjak készíteni az ünnepre. Lépten-nyomon arra hívták fel a figyelmünket, hogy mit kell tennünk ahhoz, hogy kellemes ünnepünk legyen. Nem csoda, hogy minden figyelmünket lekötötte a készülődés olyannyira, hogy talán el is felejtettük, hogy valójában mit is ünneplünk.

A karácsonyi angyalkórus figyelmünket Arra irányítja, Akinek az ünnepet köszönhetjük és azt is felfedi előttünk, hogy mi az ünnep lényege. Hallgassunk csak bele az angyalok énekébe.

I.

„Dicsőség a magasságban Istennek” – kezdődik az angyalok dicsérete. Ezt megelőzően a pásztorok hallják az örömhírt, hogy Megtartó született, egy kisgyermek, aki bepólyálva fekszik a jászolban. Kinn vannak a mezőn, örködnék a nyájaik mellett. Úgy is mondhatjuk, hogy munkában vannak, végzik a napi feladatot, küszködnek, fáradnak a megélhetésért. Ebben az élethelyzetben szólal meg az angyalok kórusa és a pásztorok figyelmét a földről az ég felé fordítja. Mintha azt énekelnék: „Nézzetek Istenre. Ő az, Aki nektek és az egész földnek ezt az örömet szerezte. Nézzétek, milyen hatalmas, milyen fenséges.”

Lehet, hogy sokat küszködtél azért, hogy szép ünneped legyen. Talán sokat dolgoztál, hogy megajándékozhasd szeretteidet, és hogy minden meglegyen, ami az ünnepléshez kell. És most, amikor hallod az örömezenetet, az angyali kar arra figyelmeztet: Isten adta nekünk az ünnepet. Neki köszönhetjük a karácsonyt, Neki köszönhetjük, hogy itt lehetünk, hogy hallhatjuk mi is azt, amit egykor a pásztorok hallottak. Neki köszönhetjük, hogy félretehettük egy időre a munkát, hogy örülhetünk, hogy boldogok lehetünk. Az angyalok dicsérik Istent mindazért, amit tett. Vajon tudjuk-e mi dicsérni Istent igazán? Vagy szívünk mélyén úgy érezzük, hogy nekünk kijár az ünnep, megérdemeltük, hogy egy kicsit lazítsunk, megérdemeltük, hogy boldogok legyünk? De vajon tényleg megérdemeltük?

Az angyalok éneke azt is jelenti, hogy a megszületett kisgyermek Isten dicsőségét fogja szolgálni. Mindaz, amit mond, és mindaz, amit tesz, Isten dicsőségére történik. Sokszor milyen mások vagyunk! Mi szeretjük keresni a magunk dicsőségét. Szeretjük, hogy felnézzenek ránk az emberek, hogy dicsérjenek, elismerjenek. Mennyi mindent képesek vagyunk megtenni ezért! Pedig a keresztyén embernek nem a maga dicsőségét kell keresnie, hanem ahogy Jézus mondta: „Úgy fényljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16)

Haydn, a nagy osztrák zeneszerző, nagy művét, a Teremtés oratóriumát vezényelte, és amikor elérkezett a mű legcsodálatosabb részéhez, a „Legyen világosság” részhez, a

közönség felugrott helyéről és tombolva, tapsolva ünnepelte a szerzőt. Haydn a közönség felé fordulva felmutatott az égre és csak azt suttogta: „onnan felülről jött” Ebben az egyetlen mozdulatban benne volt az, hogy ne engem dicsérjete, egyedül Övé a dicsőség, Aki ezt nekem adta.

Vajon tudunk-e úgy ünnepelni, hogy az Isten dicsőségét szolgálja? Vagy éppen azzal, ahogyan ünneplünk, azzal hozunk szegényt keresztyén mivoltunkra és szennyezzük be Isten nevét? Ha az ünnep csupán egy jó alkalom számunkra az evésre, ivásra, dorbézolásra, mulatozásra, akkor féltő, hogy nekünk is azt mondja Isten: „Gyűlölöm, megvetem a ti ünnepeiteket, és nem gyönyörködöm a ti összejöveleteitekben.” (Ámós 5,21)

De lehet ünnepelni úgy is, hogy az Isten dicsőségét szolgálja: mértékletességgel, nem tobzódva, hanem imádsággal, ígehallgatással, a rászorulókon való segítséggel. Erre nézve teszünk fogadalmat minden úrvacsoravétel előtt, amikor megfogadjuk, hogy hálaból, min az Ő megváltottjai, az Ő dicsőségére élünk.

II.

Az angyalok énekéből az is kiderül, hogy tulajdonképpen miért is dicsőítik Istent. „A földön békesség” van. Isten békét adott a földre. Így első hallásra talán felkapjuk a fejünket, és azt mondjuk: „de hát ma sincs békesség a földön, mint ahogy nem volt Jézus születésekor sem.” Talán nincs olyan nap, hogy ne hallanánk harcolókról, vérontásról. És nem csak ilyen értelemben nincs békesség. Bizony folyik a háború sok-sok családban is. Férj feleség ellen, feleség férj ellen harcol. Gyermek a szülő ellen, szülő a gyermek ellen. És folyik a harc sokszor a munkahelyen és folyik sokszor a szomszédok, családok és falubeliek között. És még nem is beszéltem arról a sok belső harcról, amely felborítja sok ember lelki békéjét.

Jobb pillanatainkban érezzük, hogy nem kellene ennek így lenni. Hogy jó volna már békében élni egymással és önmagunkkal. Csak éppen azt nem tudjuk, hogy hogyan kell ezt csinálni. A harchoz, a háborúskodáshoz, veszekedéshez jól értünk, de a békéhez, a kibéküléshez nem találjuk az utat. Olyanok vagyunk, mint a gyermekek, akik háborúsdit játszottak, de azt már nem tudták, hogy hogyan kell békésdit játszani. Nemrégiben olvastam ezt a történetet, amely éppen ezt mondja el.

„Rettenetes zaj volt az udvaron. A gyerekek játszottak. Hozzászokott már, de az üvöltést és tombolást még az ő jámbor lelke sem tudta elviselni. Letette az újságot, a botja után nyúlt és lassan lement az udvarra. Időbe telt, amíg a gyerekek egyáltalán észrevették, hogy ott van. Odajöttek hozzá, mert szerették, néha történeteket is mesélt nekik.

– Hát ti meg mit játszottok, amihez ekkora zaj kell? – érdeklődött.

– Háborúsdit! És ahhoz kell ám csatazaj is... – mondta az egyik kis kipirult arcú nebuló.

Elkomorult a tekintete, hirtelen a messzi múlt kitörölhetetlen emléke árasztotta el az udvart. Az a sztálingrádi tél... A repesz ütötte seb most még jobban fáj a testében.

Magához húzta és cirógatta a kócos gyerekfejet. Hiába volt író, képtelennek érezte magát, hogy megértesse velük, a háború nem játék.

Mentő ötlete támadt:

– Halljátok, mi lenne, ha a változatosság kedvéért békét játszanátok?!

A gyerekek odavoltak az ötlettől, ujjongva rohantak, ki tudja hova.

Felmászott fájó lábával a lakásba, csak teste ült a karosszékekben, lelke messze járt... Kopogás nélkül csapódott fel az ajtó, hirtelen beözönlöttek a gyerekek a szobába. Tanácstalan, kíváncsi, ragyogó szemek meredtek rá.

– Veletek mi van? kérdezte a kis betolakodókat.

Csak még azt tessék megmondani, hogy is kell azt a békésdit játszani?! (*Kötőjeles történetek*. Kálvin János kiadó, Budapest 2007, 36.)

Igen, nagyon sokan így vannak, hogy háborút igen, békét nem tudnak „játszani”. De most Isten éppen arra akar megtanítani, hogy hogyan kell kibékülni és békében élni. Karácsonykor Isten kibékült a világgal. A karácsonyi örömmüzenet így hangzik: „örülj, Isten nem haragszik rád!” Nem azért, mintha nem volna miért haragudnia. De Ő ki akar békülni veled, meg akar bocsátani neked. Azért küldte el Fiát, hogy általa kibékítsen önmagával. Tőled függ, hogy akarsz-e békében élni. Isten megtette feléd az első lépést. Ha te eddig nem tettél feléje lépést, most rajtad a sor. Mint ahogyan a pásztorok esetében is Isten tette meg az első lépést, amikor elküldte hozzájuk az angyalokat, de a következő lépést a pásztorok tették meg, amikor az angyali ének elhangzása után elindultak, hogy megkeressék a jászolbölcsőben fekvő Jézust.

Az igazi béke akkor kezdődik el minden ember szívében, amikor megteszi ezt az első lépést a megszületett Messiás fele. Tegyük meg ezt a lépést ezen az ünnepen a pásztorokkal együtt. Ámen.

S. Réti Katalin

Szabadka

Ajándékok Jézusnak

Alapige: Máté 2,10–11

Bibliaolvasás: Máté 2,1–12

A karácsonyi történetnek olyan sok szereplője van, hogy a karácsonyi istentiszteletek alatt nem is lehet végigvenni őket. Külön szólhatna egy-egy ígéhirdetés az angyalokról, akik szinte mindegyik adventi és karácsonyi történetben jelen vannak, aztán a pásztorokról, ezekről a szegény, a társadalom peremére szorult emberekről, akiket Isten mégis arra méltat, hogy ők hallják meg először a nagy hírt, aztán Máriáról és Józseféről, Jézus földi családjáról, vagy Simeonról és Annáról, erről a két idős emberről, akik szintén nagyon várták a Messiás megszületését.

A mai ígéhirdetés a titokzatos keleti bölcsekről szól, de kicsit másképp, mint ahogy ezt eddig talán megszoktuk. Egyik újságban azt olvastam, hogy az adventi készülődés közben az egyik gyermek azt kérdezte anyjától: *Anyu, miért van az, hogy nem a Jézuska kap ajándékot, pedig neki van születésnapja?* Ilyen őszinte és jó kérdéseket csakis a gyermekek tesznek fel. Tényleg, hogy is van ez? Mindannyian arra készülődünk, hogy karácsony este egymást ajándékozzuk meg. De vajon Jézus kapott-e valamilyen ajándékot, amikor megszületett? És vajon mit adhatunk ma neki? Vajon mi lehet a mi ajándékunk, amit felajánlhatunk neki?

A keleti bölcsekről sokféle elképzelés él az emberek fejében. Sokan úgy tudják, hogy ők királyok voltak. József Attila, nagy költőnk *Bettlehemi királyok* című versében nevet is adott nekik: Gáspár, Menyhárt, Boldizsár, amiből sokan arra következtetnek, hogy talán magyarok voltak ezek a királyok, hisz magyar nevük van. Persze a Szentírásban nincs leírva a nevük, csak az, hogy *bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe*. A bibliamagyarázók azt mondják, hogy minden valószínűség szerint ezek a bölcsek nem királyok voltak, hanem tudós csillagász emberek Babilonból, akik az eget kémelve észrevették ezt a nagyon fényes csillagot, mely a kutatók szerint valójában a Jupiter és a Szaturnusz együttállása lehetett. Tulajdonképpen ennek a történetnek az a legfontosabb

üzenete, hogy Isten hírül adta az Ó Fiának, a Megváltónak a születését a pogány világnak is, mindazoknak, akik Izráel földjén kívülről éltek. A választott néphez Isten szólt az Írások által, a próféciák által, az akkor még pogány világhoz pedig szólt egy fényes csillag által, egy csodás természeti jelenség által. Meri Jézus mindenkéhez jött: az egyszerű, rongyos pásztorokhoz éppúgy, mint ezekhez a nagy műveltséggel rendelkező csillagászokhoz, a zsidókhoz éppúgy, mint hozzánk, magyarokhoz. Jött, mert mindannyian rá vagyunk szorulva a megváltásra. Jött, mert az Ő ölelő karjaiban mindannyiunk számára van hely. Ő senkit sem zár ki, aki hozzá fordul. Téged sem!

A mi szeretetünk sajnos sokszor kizáró, kisajátító. Válogatósak vagyunk, kit fogadunk szeretetünkbe. A mi szeretetünk sokszor szűkkeblű, de a Jézusé nem ilyen. És ezt olyan jó megérezni és tanulni valamit az Ő példájából.

De mi van az ajándékokkal? A néphagyomány szerint a pásztorok báránykát, sajtot, kisbundát vittek Jézusnak, hogy ne legyen éhes, hogy megmelegedjen, bár a Szentírás ezt sem említi. Én úgy hiszem, hogy karácsonykor inkább Jézus takart be mindannyiunkat isten nagy-nagy meleg szeretetével, hogy ne vaogjon árva lelkünk. József Attila *lél* című versében fogalmazódik meg nagyon mélyről ez a vágy:

„Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
Hisz zúzmarás a város, a berek...
Fagyos kamrák kilincset fölszaggatni
És rakni, adjon sok-sok meleget.

Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni,
Hogy felmelegednének az emberek!”

Isten karácsonykor megrakta ezt a tüzet. Jézus maga volt ez a tűz a hideg istállóban, ebben a hideg világban, amelybe beleszületett, és amely tűzhöz, amely szeretetehoz most is, bármikor odamehetünk megmelegedni, ha fázik a lelkünk.

De mi van a bölcsek ajándékaival, mert róluk is azt olvassuk, hogy nem jöttek üres kézzel, hanem kinyitották kincsesládáikat és ajándékot adtak Jézusnak, aranyat, tömjént és mirhát. Mindhárom szimbolikus, jelképes ajándék. Az arany, amint azt jól tudjuk, a gazdagság, a szépség, a kívánatosság jelképe. Aranyat, arany ékszerrel ajándékozni nem szoktunk minden nap, csak kivételes alkalmakkor. Az arany itt Isten dicsőségének a jelképe. Azzal, hogy a bölcsek kivesszük kincsesládájukból az aranyat és leteszik Jézus lábaihoz, azt jelképezi, hogy elismerik az Ő hatalmát, neki adnak dicsőséget, Őt imádják. Régebb és manapság is a bálványszobrok gyakran készülnek aranyból, és az ember gyakran az arany ígérete alá kerül. Nem Istent imádják, dicsőítik, aki adta az aranyat is a földbe, hanem magát az aranyat és azt a gazdagságot, azt a hatalmat, ami mögötte van. Elég csak az erdélyi Verespatak körüli háborúskodásra gondolni, hogy az ember kapzságában mi mindenre képes az aranyért. Nem számít az elstüllyesztett falu, az elstüllyesztett templomok, nem számít a ciántól meghaló Aranyos, Maros, Duna, csak az ARANY csillogása, csak a nyereség. A hívó ember az aranyat is oda tudja tenni Jézus lábaihoz és képes kimondani, bár sokszor talán nehéz: Uram, kisebb vagy nagyobb vagyonomat is alárendelem akaratomnak.

Te mondd meg, hogy mire használjam azt, hogy ne aranyimádó legyek, hanem egyedül csak téged imádjalak.

A tömjént egy bizonyos, Keleten élő fából nyerik, annak a gyantája égetés közben nagyon finom illatot áraszt.

Mózes törvényében leírva találjuk, hogy időnként tömjént is kellett füstölögtetni az oltáron, hogy ez jó illatú áldozat legyen az Úrnak. Vajon miért adták a bölcsek ezt az ajándékot Jézusnak? Valaki azt mondta, hogy *Jézus Krisztus az Atya mosolya*. (Carlo Cretto) Mindaz, amit ő felvállalt élete során az kedves, az jó illatú áldozat volt. Vajon a mi életünk milyen illatú áldozat Isten oltárán?

Ilyenkor, karácsony táján rengeteg finom illat lengi be lakásunkat: fahéjillat, narancsillat, mézeskalácsillat, fenyőillat. Vajon az embereknek milyen illat jut eszünkbe rólunk, ha velük találkozunk? Mert vannak emberek, akiknek nagyon jó a közelében lenni, nem is tudjuk pontosan megfogalmazni, hogy miért, mert valahogy olyan kellemes és jó illatot árasztanak. Lelkileg. És vannak emberek, akiktől szinte menekülünk, mert az, ami árad belőlük, az olyan nehéz, olyan szúrós, olyan savanyú, olyan keserű. Vajon a mi életünk milyen illatot áraszt? Ha Jézus közelében vagyunk, a mi életünk is sokkal illatosabb lesz, mert ahogy azt az egyik mondás tartja: *mindig tapad egy kis jóillat annak kezéhez, aki megérint egy rózsát*. Legyen így velünk is!

A bölcsek utolsó ajándéka a mirha. A mirha egy jó illatú méz, mely magától csepeg ki egy illatos fájú bokor kérgéből, és az a jellemzője, hogy nagyon keserű. A mirha az Úr Jézus szenvedéseinek keserűségéről beszél, arról, amit az idős Simeon így prófétált meg Máriának, amikor karjába vette a csecsemő Jézust: *a te szívedet is éles tőr járja majd át, amikor anyaként látni fogod fiad szenvedését*. A karácsonyi képeslapok általában nagyon vidámak, de van egy, amely a jászolbölcst ábrázolja, melyre rávetül a kereszt árnyéka. Igen, Jézus megszületett, hogy meghalhasson. Ez volt világra jöttének a célja, hogy megmentsen minket, hogy helyettünk haljon keserű halált. A mirha jelenti azt is, hogy Jézus magára vállalta minden keserűségünket, megérti mindazt, ami nekünk keserűséget okoz. Nem véletlenül született épp éjszaka. Ezzel is azt üzeni, hogy velünk van a mi éjszakáinkban, amikor sok minden nyomaszt, amikor sok minden keserű és nehéz. Ahogy azt a következő vers mondja:

Uram, éjszaka van.
Itt vagy-e Uram, az éjszakámban?
Merre vagy, Uram?
Szeretsz-e engem?
Még mindig nem untál rám?
Felelj, Uram, kérlek,
Felelj!

(Michel Quoist: *Éjszaka van*)

Isten Jézusban felelt azon az első karácsonyi éjszakán, és felel ma is, valahányszor hozzá fordulunk: *Itt vagyok gyermekem! Nem vagy többé egyedül!*

Legyen hát nagyon szép karácsonyi ünneplésünk mindannyiunknak Vele! Ámen.

Gyermek, Fiú, Erős Isten

Alapige: Ézsaiás 9,1–2.6
Bibliaolvasás: Ézsaiás 9,1–7

Az imént elhangzott szavaltatban hallottuk, hogyan jajong a költő e világ fölött: rút ez a világ és sötét. Igen, nagyon sokszor érzi ezt az ember egyéni terhek cipelése közben, összekuszált családi kapcsolatokban, vagy nemzetek érzik ezt, amikor idegen nemzetek igája alatt nyögnek, mint egykor Ézsaiás idején Izrael. Istennek parányi választott népe többször szenvedett elnyomás alatt, nyögött rabszolgaságban, és úgy, ahogy az Ézs 8,22-ben olvasható: az, aki akkor a földre tekintett, mindenütt nyomort és sötétséget látott, a szorongatás éjszakáját. Izrael népe pedig a sűrű sötétségben elhagyottnak érezte magát.

Testvérek, bizonyára nem véletlen, hogy a IV. században az akkori egyházi előljárók úgy döntöttek, Krisztus születését ilyenkor, dec. 25-én ünnepelje a keresztyén világ. Tudjuk, hogy éppen ezekben a napokban volt a leghosszabb egy-egy éjszaka. Ilyenkor van a téli napforduló, s ezután már mindig egy kicsit hosszabbodnak a nappalok. Olyan jó tudni azt, hogy ezek a hosszú éjszakák megrövidülnek, hogy a homály, a köd eltűnik, és újra jön a ragyogó napsütés.

A lelki élet területén is ugyanígy vagyunk ezzel. Nagyon várjuk, hogy fölvirradjon, és rövidebb legyen a sötétség ideje, s egyre több lelki napfényt kapjunk. Ezért nevezi magát Jézus Krisztus a világ világosságának. Nem véletlenül van tele sok mese és elbeszélés a világosság győzelmének a leírásával. A sötétség ugyanis ijesztő, félelmetes, nemcsak a kis gyermek, hanem még a felnőtt ember számára is. Bizony, Krisztus születése napján, a sok csillogó dísz és gyertyafény közepette is sokan úgy érzik, hogy a karácsonyozás egy önámítás, talán egy ember által kicsiholt, mulandó ragyogás, ami hamar véget ér. Fölvillan a színes fény, de hamar kialszik.

Ezt az életérzést egy reális helyzetből kiindulva írta le egy várandós fiatalasszony, aki éppen december 24-én, egy csúnya veszekedést követően kényszerült elmenekülni otthonról a férje elől. Karácsony után tíz napra várta a szülést. Hova meneküljön? Kénytelen volt a vidéken élő szüleihez menni, akik annak idején óvták őt ettől a házaságtól, mert nem látták jónak. Nem is akart eddig egy panaszt sem ejteni nekik arról, hogy nem él jól a férjével, de amikor már végképp baj volt köztük, mégiscsak elindult haza. Kiállt az útra, hogy karácsony szombatján hazautazzon a szüleihez. Remélte, hogy ők mégiscsak megértik, befogadják, s nem hagyják az utcán kóborolni várandós asszonyként karácsony szent estéjén.

Évtizedekkel ezelőtt játszódott ez a történet Kelet-Németországban, a Trabantos időkben. Éppen egy keresztyén nő haladt Trabantjával az úton, amikor meglátta integetni ezt a csapzott hajú, meggyötört ábrázatú fiatalasszonyt. Nyilván megállt, fölvette. Az nehezen behuppant az ülésre, de egy szót sem szólt, csupán annyit, meddig akar menni. Az autóvezető kérdezősködni kezd: mi a baj? A nő nem nyilatkozik, de látszik rajta, hogy menekülőben van, s otthonhiányban szenved. Látszik rajta a lelki borongás és az a sötétség, ami egyáltalán nem talál a karácsony ünnepi hangulatához. A feszültség oldásaképpen elkezd az autóvezető idősebb hölgy egy karácsonyi dalt dúdolgatni. Aztán fél szemmel figyeli a reakciót. Mintha valami halvány derű suhanna át a megtört asszonyi arcon. Aztán bátorítja utasát, hogy énekeljen vele együtt egy közismert karácsonyi dalt. De az kifakad, hogy neki most, ebben a helyzetben egyáltalán nincs kedve

énekelni. Meg hat amúgy is: karácsony, nagy öröm, ének? Mindenesetre szép lenne, de én nem érzek ebből semmit, képmutatás az egész – mondja keserűen. Gyermekkoromban az éneklés volt a legnagyobb örömöm – de az már rég elveszett paradicsom. Ahhoz, hogy igaz legyen, már túl sokat ismerek az élet keserűségéből. Korábban még álmodoztam én is az örömről, melynek nincs határa, nincs helyhez, időhöz kötve, nem befolyásolja pénzügyi helyzet, emberi körülmény – de mire felnőtt lesz belőlünk, nem tudunk megszabadulni a deficit érzésétől. Hol van az erő, ami hordoz? Csak vágy van, ami még a félelemnél is erősebb. Régóta tudjuk, hogy tehetetlenek vagyunk. A boldogságot nem tudjuk megvalósítani. A vágy sosem talál kielégülést. Sosem érjük el, ami után szívben kinyújtjuk a kezünket. No, és a karácsony? Mit tud segíteni a karácsony a hétköznapiakban? fakad ki lemondóan. Nem, a hatása egyszerűen eltűnik, s az embernek csak keserű szája marad a karácsony után is. Hisz éppen az hiányzik, hogy ünnepeljen. Butaság, neveléses, paradox. Békesség? Szeretnénk, ha lenne. Igen, de hol lehet azt megtalálni? Ha kicsiben nem, a nagyban még úgy sem. Szeretet? Üres, elvont fogalom, semmi más. Megünnepeljük az ajándékokat, közben senki nincs, aki egyik kezét ajándékozásra nyújtva, önző módon oda ne tartaná a másik kezét is. Hát ezt énekelje meg az ember?

Aztán döcög tovább a Trabant, s a történetnek az lesz a vége, hogy a szülési fájdalmak meglepik a fiatalasszonyt, s a vezető kénytelen egyenesen a szülészetre vinni őt. Útközben az is kiderült, honnan menekült, s miért veszték össze a durva férjjel. Teljesen önző életet élt, nem törődött a feleségével, örökké a cimborákkal kószált. Most is az előbb érkezett haza, s amikor rákérdezett az asszony, hol járt, hisz mindjárt szülnie kell, a férfi kifakadt, a kedvenc eledelét, a gombócot, amit a felesége oly kedvesen készített neki ünnep szombatján, megvetéssel fölkapta, a karácsonyfának dobta, s az csörömpölve összedőlt.

Nos, hát mindezt megtudva, az, aki karácsony estéjén mentő angyallá kényszerült lenni, nem tudott megnyugodni azzal, hogy bevitte őt a szülészetre, hanem a klinikáról egyenesen a lakásukra hajtott, hogy megkeresse a férfit, s elmondja azt, hogy ennek a sötétségnek egyszer vége lehet. Mert Ézsaiás nem véletlenül prófétálja, hogy nem lesz mindig sötétség ott, ahol most szorongatás van. Nem kell mindig a sötétben elhagyatva élni, ahogy Izrael Ézsaiás korában érezte. Vagy ahogy, talán te ma érzed, karácsony ünnepén, kedves hallgatóm, fájdalmadban, csalódásodban, betegségedben.

Ez a nagy örömhír az advent beteljesedésekor: nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van. A nép, amely sötétségben járt eddig, lát nagy világosságot. S akik a halál árnyékának völgyében lakoztak eddig, azok fölött fény ragyog fel – mondja a próféta. Vajon nem illúzió ez, az emberi szív mélyén húzódó vágynak a kivetítése csupán? Vajon nem önámítás ez évről évre ilyenkor, karácsony táján? Nem! Mert erre a már kétezer évvel ezelőtt beteljesedett prófécia ilyen indokot hoz fel: azért nem lesz sötétség, és szorongatás, és halál árnyékának éjszakája ott, ahol eddig az volt, mert egy gyermek születik nekünk.

Igen, ám, de a mindenre legyintő, szkeptikus ember azt kérdezhetné: hát egy gyermek miféle megoldást hozhat arra a sötétségre, a halál árnyékának ama éjszakájára, amiben az egyéni élet fulladozik, vagy amiben egy család élete vergődik? Egy gyermek, egy tehetetlen csecsemő, egy hozzánk hasonló poreMBER? Hisz én felnőttként nem bírok a sötétséggel! Erős nemzetek hulltak szét és tűntek el a történelem színpadáról. Nem bírtak szembenézni az elmúlással. Nem bírták legyőzni az enyészetet. S már csak a történelemlétkönyvekben lehet olvasni ilyen-olyan nemzetek nevééről, amelyek rég megsemmisültek, pedig valamikor hatalmas hadsereggel rendelkeztek, s fél világot tapostak le. Hiába voltak keménykezü hadvezérek: őket is benyelte az elmúlás. Hát akkor egy gyer-

mek segíthet rajtunk? Egy kiszolgáltatott gyermek, akit éhes farkastorok vár lesben már a születésekor? Akinek helye sincs egy meleg szobában, amikor világra jön? Egy gyermek, akit halálra keres a véreskezű Heródes, egy gonosz kiskirály? S akit majd durva emberi kezek gonoszul átszegeznek?

Ez a világ mást vár. Izráel is mást várt: akkor is, amikor az asszír fogságban, vagy később a babiloni fogságban volt. Nem hitte volna, hogy az isteni cselekvés olyan módon hoz szabadulást, ahogyan az többször is történt. Istennek egy kinyújtott keze elég volt ahhoz, hogy Asszíria összeomoljon, hogy Babilon megsemmisüljön, s a halálra ítélt parányi Izráel újra életre támadjon. Igen, Istennek az érkezése sohasem olyan úton történik, ahogyan te kigondolod. Nem mindig eget rengető csoda módon jön. Van, amikor úgy is. De van úgy, ahogy Ady fogalmazta: „csendben átkarol az Isten” Vagy úgy, ahogy annak idején Illés próféta élte meg: nem jött a viharban, sem a mennydörgésben, hanem jött halk és szelíd szóval. S ha neked nem elég Isten halk és szelíd szava, ha neked nem elég ez a karácsonyi gyermek, aki nekünk, azaz neked és neked született, akkor semmi sem lesz elég. Ezért mondta Jézus: nem adatik jel ennek a hitetlen nemzetiségnek. Mert a hitetlen nemzetiség Jézus idejében is mást várt: nem ilyen mezitlábás Krisztust. Nem ilyen halk szavú prófétát, nem olyan tanítót, aki azt mondta: szeressétek ellenségeiteket is. Hiszen ez vérlázító! De még ennél is többet mondott ez a gyermek, ez a férfivá lett hatalmas Krisztus: áldjátok azokat, akik titeket átkoznak! Imádkozzatok azokért, akik titeket üldöznek!

Ez a gyermek nem maradt parányi csecsemő. Azt mondja alapigénk: Fiú adatik nekünk. Nemcsak gyermek születik, hanem Fiú adatik nekünk. Ebben a Fiúban pedig olyan valaki, akinek a vállán lesz az uralom, akinek a neve Csodálatos, Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme. Figyelitek a tehetetlennek látszó, parányi gyermek fokozatos növekedését? Gyermek, fiú, aztán olyan valaki, akinek az uralom a vállán van, mert erős Isten. Ó, ha ez a gyermek valóban az, akinek adatott a hatalom mennyen és földön, akkor Ő lehet a te parányi életed urává is, a te tanácsalanságodban tanácsossá, erőtlenségedben erős Istenné, mulandóságodban örökkévaló Atyává, s békétlenségedben a békesség fejedelmévé. Csak az a baj, gyakran úgy ismétlődnek a karácsonyok, ahogy egy költő fogalmazza: „nem a szívünk visz a templomba karácsonyt ünnepelni, csak egy ó-parancsolat, s szavad leperreg rólunk, mint a festett vakolat”.

Ilyenkor örülhetnek a papok, mert karácsonykor megtelnek a templomok. Sokan azok közül is eljönnek, akik máskor soha. Ezért leperreg róluk Isten szava, mint a festett vakolat. Ezért érzi sok ember úgy, hogy a hétköznapi sűrűjében mit sem segít nekik a karácsony. Ettől a csalódástól szeretne megőrizni ma téged az Úr, hogy a kalácsos, a karácsonyfás, a töltött káposztás, a süteményes, az ajándékozós karácsonyozás ne legyen csak egy festett vakolat. Mert, ha leperreg, megint kilátszik mezítelenségünk rútságga. S akkor újra nincs békességünk, s megint hadi szekerek dübörögnek és harci saruban taposunk egymás tyúkszemére, újra terhes igává válik a hétköznapi, és szorongatás meg sötétség éjszakája borul reánk. Mert megint azon kapod rajta magad, hogy fáj a test, a gyász, fáj a betegség, s megint megrendülsz egy halálhírré. Mert ezután is érnek majd minket ilyen megrendítő hírek. S lehet, hogy jövő karácsonyig rólad vagy rólam tudja meg a környezet azt, hogy rákbeteg, s már csak napjai vannak. S akkor mi lesz az Ő uralmával? Vajon akkor nem perreg-e le rólam vagy rólad Isten szava, mint festett vakolat?

De, egy Gyermek születik nekünk, Fiú adatik nekünk, s az uralom az ő vállán lesz. Csodálatos, Tanácsos, Erős Isten, örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme – mondja költői módon a régi prófécia.

Testvérek! Ha a gyermekszületésekre gondolunk, sajnos egyre ritkábban lehet elmondani ezt: gyermek születik nekünk. Hányszor jajongott már föl sok helyen a nemzetféltő szó. Ötven év alatt hatmillió abortusza volt a mi parányi magyar nemzetünknek. Ennyivel többen lehetnénk. De hát, ha gyermek születik: erre már a legtöbbször nem örömmel reagál a világ, hanem összerezen. Mert gyakran az idő előtt testi kapcsolatba bocsátkozó éretlen fiataloknál kopogatna a gyermek, s olyankor kétségbeesetten kérdezik: mit csinálnánk vele? Még az iskolát sem fejeztem be, még nem vagyok pénzkereső, meg a fiúm is elhagyott, az apaságot sem vállalja. Csak a testem kellett neki, meg a pillanatnyi élvezet. De, hogy gyermek születik? Arról már nem akarnak hallani. Nemrég Kolozs megyében gyermek született egy 14 éves leányanyától, akit a 39 éves apja erőszakolt meg. Hát ilyen gyermekekre nyilván nem vágyunk. De, szükség lenne olyan gyermekekre, akik a szeretet kapcsolatából születnek, akik hitből vállalt módon születnek. Azoknak a magányos mai időknek is szükségük lenne most a segítő kézre, akik valamikor nem engedték megszületni gyermeküket.

Visky Júlia, hétgyermekes anya írja le önéletrésében, hogy második terhessége idején az orvosa abortuszt javasolt neki, mert nagyon gyenge volt. Aztán jött a többi gyermek, s amikor az ötödikét várták, egyik szomszéd lelkészcsalád meglátogatta őket. Főljánlották segítségüket: szívesen elkísérik egy ismerős nőgyógyászhoz, hogy szabaduljon meg ettől a felesleges teherrel. Akkor, válaszul elmondta azt a történetet, amit éppen azokban a napokban hallott egy másik édesanyától. Egy fiatalasszony egymás után két gyermekének a világra jöttét akadályozta meg. S amikor a harmadik jelentkezett, későn vette észre, kénytelen volt megszülni. S kiderült, hogy ez a harmadik egy mongoloid idióta lett. Fogyatékos gyermekében ez az asszony mindig a korábban elkövetett kettős bűnének büntetését látta. Ez a bűn kétségbeesésbe kergette. Ezzel a szomorú történettel válaszolt Júlia néném a segítő szándékú lelkészházaspárnak. Aztán megszülte az ötödikét, majd a másik két gyermekét is. Bele sem halt, fel is nevelte őket, sőt azt is megérte, hogy gyönyörködhetett huszonöt unokájában.

Ő tudta és hitte, hogy egy gyermek születése nagyon összefügg a nagybetűs Gyermek születésével. Az a tény, hogy egyre kevesebb a gyermek, azért is van, mert egyre kevesebb szívben született meg Jézus. Ha sokan tudnak is a karácsonyi gyermekről, az a baj, hogy nem lesz sok szívben uralkodóvá. Ott marad a bölcsőben tehetetlen gyermekként. Pedig a prófécia az isteni Gyermek uralmának növekedéséről beszél, aminek nem lesz vége. Ha ez bekövetkezik életedben, akkor van esélyed a tartós ünneplésre.

Az Ő uralma fölszámolja a szorongatás éjszakáját, s az elhagyatottság sötétségét. Tartós fényt sugározhat bele életed eddigi homályába. Ilyen Fiú adatik nekünk, akinek a vállán van az uralom. Nem a kardnak, a mások vérént ontó fegyvernek az uralma ez, nem a harci szekereknek, sem a bombázó gépeknek az uralma ez. Mert ezek is csődöt mondhatnak: lásd a szuperhatalom Amerika csődjét Irakban, vagy annak idején a Napóleon dicsőséges seregének csődjét a kemény orosz télben, vagy a Harmadik Birodalom bukását. Az ilyen uralmának előbb-utóbb véget vet Isten. De véget vet az emberi hősködének is, a te kevélykedésednek is, az én magabiztosságomnak is előbb-utóbb vége lesz. S az a boldog ember, akinél mielőbb vége lesz az ilyen kétes uralomnak, hogy helyét átvegye a karácsonyi gyermek, a Jézus uralma, hogy növekedésének és békéjének soha ne legyen vége az életedben. Ámen.

Prédikáció ösztendei istentiszteletre

Máté István

Magyarléta

Hogyan tovább?

Alapige: Filippi 3.14

Bibliaviasás: Filippi 3,15-21

Az év végi önértékelést végző ember számára fontos kérdés az, hogy milyen szempontból tekint élete eseményeire. Hogyan lehet a múlt, jelen, jövő által biztosított idői keretet úgy egységben látni, hogy derüljön ki abból életünk vezérelve? Külön-külön értelmezve, a múlt nem terem bölcsességet, legfeljebb szkepszist, beletörődést, kiábrándulást. A jelen pillanatszerű, ezernyi feladata ideig-óráig feledteti az idő múlását. A jövőndöt pedig homály fedí, ahogy mondaní szoktuk: senki sem tudja, mit hoz a holnap. Pál apostol holisztikus szemléletmódot alkalmazva beszél élete irányelvről. Földi sorsát az örökkévalóság felől értelmezve, egységben látja múltját, jelenét és jövőjét.

Múltjáról a fentebbi versekben így beszél: „Körtümetéltetem nyolczadnapon, Izráel nemzetségéből, Benjámin törzséből való vagyok, zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus. Buzgóság tekintetében az egyházat üldözö, a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen voltam.” (Fil 3,5-6) Ez a múlt emberileg őt is büszkeséggel töltene el, ha Krisztusban nem adatott volna neki egy új értelmezési keret. Jézussal viszont kárnak ítéel mindent, amit önmegvalósítása, sikerei érdekében magára vállalt és elért.

Lehet, hogy egy anyagiakban gazdag évet zártunk, lehet, hogy munkánkban, forgóldásunkban sokféle sikert mondhatunk magunkénak, Krisztustól kapott hittünk révén rá kell hogy kérdezzünk: mennyi volt a fölösleg, a hiábavaló mérgeledés, aggodás, hogy mindenáron érvényesüljünk, vajon hányszor ment rá a családi vagy éppen a gyülekezeti békénk?

Mi is elmondhatjuk, hogy magyarok vagyunk, kalotaszegiek (Kós Károly szerint mi is, magyarlétaiak). Krisztus nélkül lehet magyarkodni, sopánkodni egy dicső nemzeti múlt felett, Krisztusban viszont szabad magyarnak lenni, sőt kötelesség is: magyar iskolába járatni gyermekeinket, őrizni a néphagyományt, elővenni a viseletet, és így köszönni meg nemzeti identitásunkat.

Sokan üldözték Isten gyermekeit az elmúlt esztendőben is. Gondolhatunk azokra a pillanatokra, amikor megmosolyogták Istenbe vetett gyermeki bizalmunkat, arra, amikor ez emberi mérce szerint kevésnek bizonyult a világi verseny közepette, de gondolhatunk az erőszakos misszióra, mellyel híveinket egyházunk közösségből, Krisztus szorongató szeretetéből emberi bölcsesség, apokaliptikus ábrándozás által a félelem rabjává akarták tenni. Lehet az egyházellenességben is buzgónak lenni, amilyen Saul is volt. A vallásoskodó, farizeusi magatartás nem kedveli a gyermeki bizalmat, naivságnak vagy tévhitnek ítéel minden őszinte istenkeresést. De íme, itt vagyunk mindezek ellenére, sőt így volt ez egész év alatt, és megérthettük a jó Pásztor szavainak igazát: „Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem: és én örök életet adok nekik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből.” (Jn 10,27-28)

Az apostol hátat fordít érdemszerző, önmegvalósítást hajszoló múltjának, melyben a vallás csak egy ürügy volt a társadalmi ranglétrán való emelkedésre. Helyette az élő Krisztussal kötötte össze sorsát. Így lett belöle az egyik legtermékenyebb igehirdető,

gyülekezetalapító a keresztyénség hajnalán. Bátran nekidőlt az előtte álló, Krisztustól kapott feladatoknak. Így is mondhatuánk: belülről hajtotta őt az engedelmesség könnyű igája, és nem külső kényszerként élte meg az új megbízatást. Ilyen szabadsággal volt képes bejárni a Római Birodalom valamennyi tartományát, kegyelemnek nevezve nem csak a kapott hitet, hanem a szenvedéseket is. (Fil 1,29) Testvéreim, gyakran az engedelenség a kényszer szimonimájává válik az ember életében. Sokszor megelégszünk egy vallásos mázzal, hogy kettős életet élhesünk. Mi egyszerre akarunk a világ szerint sikeresek lenni – nehogy lemaradjunk – és Istennek tetszését keresni. Nem csoda, ha megüresedik a vallásosságunk, és ha sokak számára az egyházfenntartásra korlátozódnak a „jócselekedetek” Mert Istennek engedelmeskedni nem elvont hitigazságok mérlegelése csupán, hanem szolgáló magatartás. Egy pohár víz, melyet tanítványként nyújtunk a legkisebbeknek, egy békítő szó, vigasztaló hallgatás, egy felkeresett beteg nem csak Istenhez köt bennünket, hanem egymáshoz is. És nem kell nekünk a világ távoli vidékeire vinni az Igét, mert van tennivaló bőven a családban, a szomszédok között, a gyülekezeti közösségben. Olykor későre látjuk be, hogy a közöttünk élők egy világra vannak tőlünk. A jelen tehát: engedelmeskedni Krisztus parancsának a szolgálati alkalmak felismerése által.

Az apostolnak van egy biztos célja. Mindent alávet ennek a célnak, így ez élete vezérelve lesz. A részletek, az éppen aktuális problémák egységgé körvonalazódnak, megerősítve Pál hivatástudatát. Tudja, hogy honnan, Kitől indult új élete, hogy jövevény sorsának vége a hazaérkezés Isten országába. Gyakran vész el a keresztyén ember is a részletekben, ahogy a szólás mondja, nem látja a fától az erdőt. Belemerülünk egy-egy sajátos helyzetbe, mintha egész életünk annak megoldásától függne. Ha csak az elmúlt év aggodalmaira gondolunk, melyek sorra megoldódtak, nem marad más, mint orcánk pirulása. (Dán 9,7) Mennyi energiát szabadíthat fel a tudat, hogy Krisztus helyet készít nekünk. Sokan értelmükkel igyekeznek felfogni a feltámadás csodáját, képtelenek túl-látni a koporsón. Talán mert mindig vallásosak voltak, de sose engedték, hogy Jézus szolgálatba állítsa őket. Pedig menet közben jutunk el minden igazságra. Az évek során bölcs tapasztalattá tömörül minden próbatétel, minden szolgálat. Ilyen étellel méltó alternatívája lehet a szeretet a mi teljesítményközpontú világunknak. És szabad nekünk tökéletességre törekednünk a szolgálatban, szabad ilyen célok mentén rendeznünk a családi, a gyülekezeti életet, világi forgolódásunkat, a jövő esztendő, míg Haza nem érkezünk. Amen.

Prédikáció újévi istentiszteletre

Zsargó János
Vajdahunyad

Mire vágysz az új évben?

Alapige: Zsoltárok 27,4
Bibliaviasás: 1Péter 5,6-11

Istennek legyen hála, hogy megérhettük ezt az új esztendő, és mi azzal kezdhetjük, hogy az Ő házában bizalommal borulhatunk le előtte és kérhetjük segítségét az új év napjaira. Azt hiszem, nincs ember a földön, aki az esztendő küszöbén ne kérdezte volna meg magától, hogy mire jutott az elmúlt évben, mit tett rosszul, mit kellett volna még elérnie, mik voltak a kudarcok. De ugyanakkor minden ember az év küszöbén azt a kérdést is feltette, hogy ez az év milyen lesz, mit fog hozni. Szeretnénk betelátni egy kicsit az új év lapjaiba, mit is rejtenek azok. Persze ott van szívünkben sok terv, elképzelés, vágy, aminek függvényében hisszük, hogy boldog lesz az új év. Úgy is jöttünk ma a templomba, mint egy kicsit a kívánságműsorokba, és felsoroljuk Isten előtt, hogy mit is adjon nekünk az új évben. Ma mindenki kér Istentől, nem is egy-két dolgot, hanem sokat, talán hogy legyen miből engedni majd. Ha megnézzük kívánságaink listáját, biztos, hogy ott van az első helyeken az egészség, mert ugye tévesen, de sokszor emlegetjük, hogy csak egészség legyen, mert akkor minden van. Lehet, hogy volt egészség az elmúlt évben, és mégsem a megelégedettség és a boldogság jellemezte életedet. Aztán szeretnénk még erőt, hogy munkánkat végezni tudjuk, meg hogy mentes legyen az év gyásztól, a családban ne legyenek bajok, megérhesük az év végét. Kellene még hozzá egy kicsivel több pénz is, mert abból mindig kevés van, és nem utolsósorban szeretnénk békét az országban, hogy ne kelljen esetleg mindent elhagyni és menekülni. Ha ezek mind meglesznek, akkor úgy éreztük, nem hiába kívántuk és kívánták nekünk a boldog új évet. De vajon ezek meglelte minden szükségünket kielégíti? Csakugyan boldog lesz csak ezekkel az év? Hadd forduljunk, mint hívó keresztyének ma is afele a forrás felé, ahonnan a boldogság igazán a mindnyájunké lehet. Mit is mond nekünk ma Isten Igéje az új év kívánságaival kapcsolatban?

Egy imádság áll előttünk, mert az évet imádsággal kezdi az ember. Dávid zsoltárából szól ez új év első istentiszteleti alkalmával az Ige. Meglepetéssel halljuk a 4. vers kezdetét: *Egyet kérek az Úrtól.* Azt mondjuk rá, hogy ez bizony nem sok, miért nem többet, miért szabja Dávid ilyen szűken a kívánságait? Hiszen Isten nagyon gazdag, és az ember pedig szegény, még ha Dávid királynak hívják is. Kérhetett volna ő is különböző testi javakat, meg lelkieket is, több gazdagságot, tartós, hosszú királyságot, békét az országnak. Olyan ez, mint a mesebeli aranyhalacska és a szegény legény esete, akinek már csak egy kívánság maradt, amit kérhet. Egy ilyen helyzetben az ember tényleg nagyon meg kell gondolja mi is a legfontosabb, ha már csak egy kérésről van szó. És ez a kérés megmutatja az ember gondolkodását, lelkületét. Vajon mit tudnánk válaszolni egy ilyen helyzetben az egyetlen kérést illetőleg. Dávid azt mondja: hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében.

a) Noha tudjuk, hogy Isten nem zárható be egy épületbe sem, Ő mindenütt jelen van, mégis az ember tudatában a templom az a hely, ahol Isten jelenléte úgymond garantált, és mindenki másképp viselkedik a templomban, ahol biztos benne, hogy Isten látja és hallja, mint a templomon kívül, ahol pedig Isten ugyanúgy lát és hall mindent.

Dávid király ezen kérelmében benne van az az elképzelés, hogy úgy szeretne élni mindig, mintha a templomban lenne, vagyis Isten látja és hallja szavait, látja bajait, meghallgatja imáját, oltalmazó szárnyai alá veszi. Neki sokkal fontosabb Isten közelsége és oltalma, mint a testi és lelki javak. Milyen bölcs kérés – valljuk be sokan – ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk. Dávid bizonyára sok élettapasztalatból szűrte le ezt a kérést. Rájött arra, hogy mi az igazán legfontosabb az életben. Vajon nekünk is ez a legfontosabb? Csakis vele, az Ő oltalma, útmutatása, parancsa, segítsége által képzeljük el ezt az új évet? Szeretnénk, hogy lássa, ha bajban vagyunk, ha betegek vagyunk, ha nélkülözünk valamit, de azt is lássa, hogyan marjuk egymást, hogyan sántikálunk kétfelé, hallja, hogyan szidjuk egymást és Őt? Dávid nem osztja így meg az életét, hanem azt kéri, hogy „életlennek minden idejében”

b) Egy másik általános megosztottság életünkben, hogy csak akkor kell a segítsége, ha valami baj van, akkor kell az Úr temploma, akkor van idő idejönni. Mikor nincs szükség Reá, minden jól van, akkor felejtve Isten és a templom. És ha ilyenkor megjelenünk Isten színe előtt, akkor el is várjuk Tőle, hogy segítsen, de azonnal, mert Őt csak így lehet zsinóron rángatni, amikor csak kedvünk van hozzá, hogy gyorsan segítsen rajtunk. Dávid mindig Isten mellett képzelte el életét, nemcsak a bajokban.

c) Egy harmadik megosztottság életünkben a fiatalság és az öregség ideje. Ez abban áll, hogy ifjúságban, középkorban nincs idő Istenre, templomra. Majd ha nyugdíjas leszek, nem kell annyit és nem tudok annyit dolgozni, még unalomból is eljárók. A templomokban széttekintve azt gondolná az ember, hogy Isten csak az öregek Istene. Istennek nemcsak életünk estéjére van szüksége, hogy az Ő dicsőségének szolgálatába állítsuk, hanem a reggelére és a delére is.

Életünk minden idejében, ez év minden percében kelljen nekünk Isten, úgy, ahogy Dávidnak kellett!!!

Miért volt fontos Dávidnak ez a kérés? Így felel: hogy nézhessem az Úr szépségét.

Úgy érzem, ez egy újabb felszólítás a templomlátogatásra, mert jobb hely nincs, ahol az Úr szépségét látni lehet, és ahol az ő Igéjét hallgatni lehet. Talán különös ez a kifejezés, hogy nézni az Úr szépségét, mikor Istent senki nem látta, de sokszor találkoztunk már azzal a kifejezéssel, hogy az Ige tükrébe kell nézni, mert úgy látjuk meg önmagunkat, ez érvényes arra is, hogy úgy látjuk meg Isten szeretetét, irgalmát, az Úr szépségét. Legyen nekünk fontos ebben az évben is eljönni a templomba, hogy minél többet lássunk meg, tapasztaljunk meg az Ő szépségéből.

Persze az igazi szépség sokszor el van rejtve az avatatlan szemeknek, nem mutatkoznak meg azonnal. Mint amikor az ember egy erdőben jár, minél többet van benne, annál több szép dolgot fedez fel benne. Ha valaki csak messziről egy pillantást vet rá, azt mondja, hát szép-szép, és már el is fordult tőle. Az ilyen ember nem sokat látott az erdő igazi szépségéből. Gyakorlott szem kell a szépség meglátásához. Ha többen egy valamire rátekintenek, ahányan vannak, annyi vélemény alakul ki, kit ez, kit amaz ragadott meg, van, aki sokáig elnézné, más már el is fordult tőle. Dávid mindig gyönyörködne az Úr szépségében, és ez buzdítson minket is állandó templomlátogatásra ez új évben.

Végül azt mondja Dávid: „és gyönyörködhessem az Ő templomában”

Dávid idejében megújult Jeruzsálem arca. Nagyméretű építkezések folytak, szép paloták épültek, ekkor épült fel a királyi palota is. Dávid lelkében már ott volt a szép templom, amit Istennek akart építeni. Tudjuk azonban, hogy hadakozó ember volt és Isten nem engedte meg ezt neki, de összegyűjtött minden anyagot fia számára, hogy Ő majd építse meg a templomot. Dávidnak nagy gondja volt Isten házának szépsége, nemcsak a magáé. Azt látjuk ma falvakban-városokban, hogy mindenki szigeteli laká-

sát, ablakokat cserél, szépíti, bővíti lakását. De sok ilyen településen a templomról hull a vakolat, az egyházi épületek leromlott állapotban vannak. Pedig mindenki szeret gyönyörködni az Ő templomában, mindenki örül, ha egy munka az egyházban elkészül. Tanít minket Dávid gyönyörködése arra is az új évben, hogy viseljük gondját templomunknak, egyházi épületeinknek, mint saját lakásunknak.

De a gyönyörködéshez nem csak az tartozik hozzá, hogy minden szépen fel van újítva, hanem a templomnak a hívekkel való megtöltése is istentiszteletekkor. Hiába szép a templom, ha üresen tátongnak a padok, mikor a lelkész belép a templomba. A templom akkor a legszebb, mikor tele van. Ez tetszik Istennek is, és gyönyörködik benne. Dávid zsoltárokat írt, énekeket, hogy népe a templomot minél jobban megszeresse, vágyjon oda.

Hadd tegyünk meg mi is ez új évben mindent munkánkkal, de templomba járásunkkal is mindnyájan, szülők, presbiterek, előljárók, hogy Isten gyönyörködni tudjon gyülekezetünkben.

Ehhez a gyönyörködéshez hozzátartozik az is, hogy a templomban mindenképp szép, ékes rendben folyjanak. Vagyis úgy viseljük magunkat a templomban, hogy meg ne botránkoztassunk senkit. Ne legyen olyan, hogy kinek hol a helye, és ki kít állít fel, mert elfoglalta a helyét. Ne legyen az, ami egyre sűrűbben fordul elő, hogy a ki nem kapcsolt mobiltelefonok egyre becsengnek a prédikációba, imádságba. Ne legyen az, hogy miután megkezdődik az istentisztelet, még öt percig a késők szotyognak befelé, mintha ortodox templomba jöttek volna. Ne legyen az, hogy úrvacsoravétel végére már csak a gyülekezet fele marad a templomban, mert a többi siet haza, mintha az istentisztelet nem az előfohásztól az áldásig tartana. Mindezek hozzátartoznak ehhez a szép rendhez, amiben Isten és mi mindnyájan gyönyörködni szeretnénk.

Íme, mennyi tanítás Dávid egy mondatban összefoglalt kérésében, amiben ő látta igazán járhatónak és élhetőnek az előtte levő utat. Ő így képzelte el ennek az útnak, ennek az újesztendőnek a boldogságát.

Hiszem és remélem, mi is sok mindent megszívleltünk az ő vágyaiból, és ezek fontosabbak lettek nekünk holmi kis anyagi tervek elérésénél, és egyéni és gyülekezeti életünk ebben az évben sokkal jobban fogja szolgálni Isten dicsőségét. Ámen.

A Genezáret partján

Gyökössy Endre

Júdások és Péterek^{*}

Mint amikor magas hegyre mászunk, és ahogy haladunk egyre följebb, mind tisztább, frissebb a levegő, nagyobb a távlat, és szinte elakad a lélegzetünk – így megyünk előre János evangéliumában a passió felé. Mind közelebb érünk a csúcshoz, és egyre lélegzetelállítóbbak lesznek az „Ámen, ámen” – „Bizony, bizony” – kezdetű jézusi mondatok.

Aki tanult már nyelvet, az tudja, hogy egy darabig vidáman megy a tanulás, de aztán hirtelen elérünk egy szakaszhoz, amitől kezdve nagyon nehéz folytatni, mert a nyelv finomságait, árnyalt kifejezéseit kell elsajátítanunk. Így vagyunk ezekkel az igékkel is: a vége felé egyre nehezebbek.

*Miután ezeket elmondta Jézus, megrendült lelkében, és bizonyosságot tett e szavakkal:
– Bizony, bizony, mondom néktek, közületek egy elárul engem.*

Zavartan néztek egymásra a tanítványok: vajon kiről beszél? Jézus mellett telepedett le egyik tanítványa, akit Jézus szeretett. Intett neki Simon Péter, hogy tudakolja meg, ki az, akiről beszél? Az ráhajolt Jézus keblére, és megkérdezte tőle:

– Uram, ki az?

Jézus így felelt:

– Az, akinek én mártom be a falatot, és odaadom.

Bemártotta tehát a falatot, és odaadta Júdás Iskariótesnek, a Simon fiának; és akkor a falat után belement a Sátán. Jézus pedig így szólt hozzá:

– Amit tenni szándékozol, tedd meg hamar!

Az ott ülők közül senki sem értette, hogy miért mondja ezt neki. Egyesek ugyanis azt gondolták, hogy mivel az erszény Júdásnál volt, azt mondja neki Jézus: Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepre, vagy azt, hogy a szegényeknek adjon valamit. Miután tehát elfogadta a falatot, azonnal kiment. Már éjszaka volt. (Jn 13,21–30)

Simon Péter megkérdezte tőle: – Hova mégy?

Jézus így felelt:

– Ahova én megyek, oda most nem követhetsz, de később majd követsz.

Péter így szólt hozzá:

– Uram, miért ne követhetnék most? Az életemet adom érted!

Jézus így válaszolt:

– Az életedet adod érterem? Bizony, bizony, mondom néked, mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem. (Jn 13,36–38)

Ugye, érezzük, hogy itt már magaslaton járunk? Ritka, tiszta a levegő, és nagyok a távlatok. Innen már a keresztre lehet látni.

Idős koromra értettem csak meg ezeket az igéket. Mi volt velük a problémám fiatal lelkészként? Az, hogy ha Jézus Krisztus az, aki, hogyan választhatta Júdást tanítványá-

^{*} Gyökössy Endre *Bizony, bizony mondom néktek...* (részlet)

nak? Miért nem választott egy jobbat, aki nem árulja el? És miért választott olyan tanítványt Kősziklának, aki inkább nádszál, hiszen megijed, inog, elfut, és ijedtében megtagadja Őt? Lehet, hogy valakinek ez soha nem okozott gondot, nekem igen.

Ma már tudom, hogy ennek így kellett lennie. Jézus *megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóná lett, és magatartásában is embernek bizonyult* – írja Pál a filippieknek (Fil 2,7). Az Isten Fia egészen Emberfia is lett. És aki egészen Emberfia, annak az emberfűség minden problémáját, tragédiáját, mélységét, drámáját is vállalnia kell. Többek között azt, hogy életünk nagy-nagy szakaszait – talán a legtragikusabbakat – csak menet közben értjük meg, előre nem. Jézus istenfűségéből semmit sem von le, sőt éppen nagyobbá teszi előttünk, hogy annyira Emberfia volt. Tudta, mi a végcél, világosan látta, hogy útja nyílegyenesen a kereszthez vezet, de voltak életszakaszai, amelyeket csak menet közben értett meg, nem előre. Élete szenvedés volt a bölcsőtől a sírig, és ebbe a szenvedésbe beletartozott az is, hogy Atyja csak apránként fedett fel előtte bizonyos dolgokat.

Egy hasonlat talán megvilágítja ezt a helyzetet. A hadihajók parancsnokai, amikor nagy tengeri csatára indulnak, csak annyit tudnak, hogy fontos ütközet vár rájuk. A központi parancsot a hadihajó lezárt páncélszekrényében őrzik, és azt csak kint a tengeren, megadott szélességi és hosszúsági foknál, a kijelölt időpontban szabad felbontani. Akkor tudják meg a részleteket. – Azt hiszem, Jézus is így, menet közben tudja meg, hogy Júdás el fogja árulni. Ezt azért merem állítani, mert így fejezi ki fájdalmas felismerését: *Bizony, bizony* – vagyis az Atyával beszélte meg, amit most mondani készül –, *mondom néktek, közületek egy elárul engem.* – Most tudta meg ezt az Atyától, most mondott rá áment: Legyen úgy, Atyám! Értem, ennek kell következni – egy a tanítványok közül árulóm lesz. Sejtettem, és most már tudom.

Később felbontja a második „borítékot”, és világossá válik előtte, hogy Péter meg fogja tagadni. Az Atyától tudja meg: *Bizony, bizony, mondom néked, mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.* – Itt általában a hajnali kakasszóra gondolnak, ám nem erről van szó. A kortörténet ma már tudja, hogy az Antónia vár ormán egy meghatározott kora reggeli órában a római légionáriusok háromszor megfűjtak egy „kakas” nevű kürtöt, amely taréjos alakjáról kapta a nevét. Ezzel jelezték a nap kezdetét. Akár úgy is mondhatta volna Jézus: Mire az óra hatot üt, vagy mire a kakas-kürt elharsan, háromszor tagadsz meg engem.

Borzalmas volna, ha életünk minden kínját, szenvedését előre tudnánk! Ha tudtam volna, hogy két gyermekemet el kell temetnem, talán meg sem mertem volna nősülni. Sorolhatnánk a példákat. Milyen kegyelmes az Isten! Fiával is úgy bánt, ahogy velünk, nem próbálta meg erején felül. Csak közvetlenül az események előtt készítette fel arra, ami rá várt, de akkor igen. Megmondja Jézusnak: Ez a tanítványod elárul, az a másik megtagad. – Jézus pedig mind a kettőre *áment* mond, „átveszi a parancsot” az Atyától.

Számunkra is van ennek üzenete. Nincs tanítványi élet Júdások nélkül. Jézusnak is el kellett ezt szenvednie. Ne csodálkozzunk, ha nekünk is szembesülnünk kell azzal, hogy cserbenhagynak bennünket!

A zsoldárok is ismerik ezt a keserves tapasztalatot: *Nem az ellenség gyaláz engem, azt elszenvedném. Nem gyűlölöm hatalmaskodik rajtam, előle elrejtőzném. Hanem te, magamfajta ember, bizalmas jó barátom, akivel meghitt barátságban voltam; az Isten házába együtt jártunk a gyülekezet körében.* (Zsolt 55,13–15) – Ezt Dávid király írja, márpedig ő nem volt akárki. Isten szent embere volt, akinek a bűneit Isten eltörölte, elfelejtette.

Figyeljük meg, hogy mondja Dávid: *Nem az ellenség gyuláz engem, azt elszenved-ném.* Majd így folytatja a szent király: *Törjön rájuk a halál! Szálljanak elevenen a holtak hazájába!* (Zsolt 55,16) – Itt mutatkozik meg, hogy Jézus több mint Emberfia. Ő nem elszenvedné, hanem elszenvedi. Ő maga száll a Seolba, a holtak hazájába – éret-tünk, helyettünk, miattunk.

Tehát természetes, hogy vannak Júdások, és vannak Simon Péterek. Miért? Nem vagyunk Isten titkos tanácsosai, hogy pontosan átlássuk, mit miért tesz vagy enged, csak sejtethetjük, hogy valamiképpen ők is beleillenek az Ő végtelen tervébe, ahogy bele-illenek a jégesők vagy a sötétség, s ahogy nemcsak galamb, de poloska is él a földön. Csak a teremtő Isten ismeri saját tervét. Sejtjük, hogy Júdas nélkül nem lenne kereszt, nem lenne megváltás.

Be kell látnunk azt is, hogy vannak Simon Péterek, akik nem rosszak, nem gono-zsak, csak gyöngék, labilisak. Mondhatjuk így: egy kissé neurotikusok, hiszteroidok. Olyanok, mint én vagy te. Megriadnak, olykor beáll náluk a rövidzárlat, megtagadják a Mestert, aztán zokognak... De jó, hogy van Simon Péter! Ha nem volna, talán egy lépést sem mernék tenni a tanítványság útján. Biztató, hogy ilyen Pétereket is felhasz-nál oszlopnak az Úr. Ahogy a próféta mondja: *A megrepedt nádszálat nem töri össze, a füstölgő mécsest nem olítja el.* (Ézs 42,3) Ezért van reménységünk!

Milyen következtetést vonhatunk le ebből magunkra nézve? Először is köszönjük meg az Úrnak, hogy felkészít ezekre a helyzetekre, hogy ezt is el tudjuk szenvedni az Ő segítségével! Tanuljunk Tőle: amikor testvérünk vagy barátunk belevág a húsunkba, az életünkbe, az egzisztenciánkba, a szabadságunkba, ne küldjük a „holtak hazájába” ha-nem kapaszkodjunk Annak a kezébe, aki a Gecsemáné-kertben így fordult Júdas felé: *Barátom!* (Mt 26,50)

Másodszor: mi ne legyünk soha Júdások! Talán azért is kell Júdas-portrékat látnunk, hogy szívből tudjunk könyörögni Istenhez: Ettől őrizz meg!

Harmadszor: ha Jézus Krisztuson keresztül olyan a kapcsolatom az Atyával, ami-lyennek lennie kell, akkor Ő jeleket ad. Jelzi Júdas árulását, Péter gyöngeségét. Va-lakin, valakiken keresztül, a Szentlélek által, az imádság vagy az Ige által adott pilla-natban jelzi a veszélyt s felkészít, hogy időben mondhassuk: Tudom, Uram, érzem, hogy nehéz óra jön, adj erőt, légy velem! Add, hogy el tudjam viselni! Ámen, ámen.

Ő, a fény, a világ Világossága aludt ki, hogy én éljek és üdvösségem legyen, s ne kerüljem a riadtakat, a futókat, az engem kerülőket, hanem úgy nézzek utánuk, mint Jézus Péter után, és úgy menjek elébük, ahogy Ő ment Péter elé a tóparton, azon a haj-nalon – szeretettel.

Nagyon sötét volna a kép, ha annyiban maradnánk, hogy vannak és kell lenniük Jú-dásoknak és ingatagoknak. A teljes távlathoz azonban hozzátartozik egy harmadik íge is. Az első kettő az ige realitása, ez pedig az örömhíre: *Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz énbenem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz. Mert én az Atyához megyek.* (Jn 14,12)

Eláll a lélegzetünk! Nagyobbakat? Tehetünk mi nagyobb csodát, mint Jézus? Nem, de arányaiban és időben mégis! Amit Jézus tett, az a kezdet, a forrás, amely azután egy-re szélesedik, és egyre hömpölygőbben árad. Néhány hónap múlva Pünkösöd, amikor háromezren térnek meg. Néhány esztendő alatt az evangélium szétárad az egész Római Birodalomban. Ez mind a növekvő Krisztus! Szüntelen Ő cselekszik – egyre nagyobb arányokban, egyre szélesebb távlatokban. Krisztus növekszik egyházában – így tehet az nagyobbakat, mint Ő földi életében, hiszen kétezer esztendő óta térben és időben egyre tágnak a határai.

Kérjük Öt, hogy lehessünk mi is ennek a növekvő Krisztus-csodának egy-egy erecskéje, sugara, lendülete, üzenete!

Vannak Júdások? Vannak! Vannak esendő Péterek? Vannak! Ám van Krisztus is, van Gazdánk, akihez kiálthatunk: Jöjj, Uram, Jézus, könyörülj rajtam, mert hol körülöttem vannak Júdások, hol én magam vagyok az. Simon Péterek szaladnak tőlem, vagy én futok mások elől Péterként. Irgalmazz nekem, hogy mind életemben, mind halálomban megállhassak Veled, Benned és Általad!

Szórólapok

Egy hívő fiatalember, aki égő hittel élt Uráért, a karácsony előtti időszakot egészen különlegesen azzal használta ki, hogy az utcán traktátusokat (szórólapokat) osztogatott. Szavaira – „Ezt feltétlenül el kell fogadnia, olyasvalakitől jön, akit Ön nagyon jól ismer, hiszen minden évben megünnepli a születésnapját” – az emberek először szívesen el is fogadták tőle a füzeteket. Amikor azonban észrevették, hogy keresztyén iratokról van szó, sokan bosszankodtak, és el akarták dobni a traktátusokat. A fiatalember azonban nem hagyta magát ezzel lerázni, hanem még egyszer utánuk ment, és ezt mondta: „Hiszen Ön minden évben, karácsonykor megünnepli a világ Megváltójának születésnapját, ugye?” Ez a „konokság” némelyeket elgondolkodtatott, és alkalmat adott nekik arra, hogy kissé alaposabban elgondolkodjanak Krisztusról.

Talán nekünk is tanulnunk kellene ennek a fiatal keresztyénnek a példájából, és újra meg újra meg kellene kísérelnünk Isten Igéjét, amely minden elfogadásra méltó, elmondani az embereknek, azzal a kéréssel, hogy fogadják el Krisztust, hogy ők is, mint elvesztett bűnösök, örök üdvösséget nyerjenek!

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Tatárné Bréda Anna

Sóvárad

Hogyan fegyelmezett Kálvin?

A középkor emberét a munkához, sőt az egész élethez való viszonyában egyfajta kedvetlenség, majdhogynem életuntság jellemezte. Ez eleinte a szerzetesek közt volt tapasztalható, később azonban a nép minden rétegében érezhetővé vált. Ehhez járult azután a rosszul értelmezett szabadságból következő, erkölcsi normákat semmibe vevő „reneszánsz lazaság”. Az átmenet ideje volt ez, a kor tipikus alakjai voltak: a „vagabond”, a szökött jobbágy, a kóbor katona, részeg szerzetes, a koldus, egyszerűen a léhűtők, munkakerülő csavargók nagy tömege. De ide sorolhatók az udvarházakban lézengő foglalkozás nélküli udvaroncok is.

Amit Kálvin mélységesen elítélt, az a könnyelműség volt, amivel kora a bűnt nézte. Egy Kálvin-kutató, D. S. Browning ezt írta: „A kálvini egyházfegyelem elsősorban az, hogy mélyen bevésse az emberek jellemébe az alapvető normákat, modelleket, értékeket és érzékenységeket, melyek a csoport kultúráját irányítják.”

A munkához való kálvini viszonyulás kiszélesítette a hivatás értelmezését: Istentől kijelölt „őrhelynek” nevezte kinek-kinek a mindennapi életben betöltött helyét. A hivatások között tudomásul kellett venni a különbségek mellett az egyenlőséget is, legalábbis Isten előtt. Akár otthon udvart seper valaki, akár nyáját őriz a mezőn, az a fontos, hogy Teremtője dicsőségére végezze azt. A lényeges az volt, hogy minden hivatást a közösségi fegyelem és az egyházfegyelem vállalása mellett lehet igazán betölteni. (Dr. Békési Andor: *Mi, kálvinisták*. Bp. 1990)

Genf városa, amely ebben az időben mintegy 12 000 lelket számlált, mint a régi burundiai királyság egy romja, szabadon intézte belső ügyeit, bár névleg és régi jog szerint, mint a többi püspöki városnak, püspöke lett volna az uralkodója. Farel Vilmos kezdte el itt tanítani az új hitet, s bár élete veszélyben forgott, nagy eredményeket ért el. Ő bírta maradásra a városon átutazó Kálvint. Általában Kálvinnak ekkor olyasféle státusa volt, mint Zwinglinek Zürichben: egyszerre politikai és egyházi. „Mindig nagy volt a panasz a genfiak lazasága miatt, a viális franciák szerették a mulatságokat. Ám ezekben a határokat nem tartották meg (...) Sok volt a kapzsi, részeges, zsákmányolásra kész ember. Magának a reformációnak elfogadása e tekintetben az új korszak kezdetén nem változtatott a helyzeten, sőt akkor, midőn az új tanokat hirdették, az evangéliumi élet egyszerűsége, tisztasága és a tényleges viszonyok között levő ellentét még kirívóbb lett, ami a reformátorokat erősen foglalkoztatta, nyugtalanította. Kálvin nem nézhette közönyösen a dolgok folyását, neki ennél sokkal magasabb fogalmai voltak a lelkesítő felelősség felől.” (Pruzsinszky Pál: *Kálvin János*. II. rész, IV. fejezet, 233. Pápa 1909)

Kálvin erkölcstana rendkívül szigorú: ha az ember megnyerte Isten kegyelmét, méltóvá kell tennie magát ahhoz, egész élete tisztasága által. Annál inkább kell kerülnie a bűnt. Erkölcstana puritán volt, az általa behozott kormányzati forma demokratikus. A vallás igényeit mindenben a politikai szükségek elé helyezte. Az egyház uralkodott az állam fölött, minden eltérés az erkölcstől és hittől kemény büntetés alá esett.

Száműzetése után, amikor genfi polgárok visszahívták é a rend helyreállítását várták tőle, Kálvinnak meggyőződése volt, hogy az igehirdetés egymagában nem elégséges arra, hogy Isten országa megvalósuljon itt a földön, nevezetesen Genfben. Szükség van a tisztas egyházi és világi fegyelemre és fegyelmezésre is, ennek eredménye lett a virágzó, gazdag város.

Kálvin először egyházi rendszabályt dolgozott ki, majd polgáti törvénykönyvet írt. A város elfogadta ordonnance-ait, rendszabályait. Az egész város a lelkészek felügyelete alatt állt. A papok gyülekezete, „la vénérable compagnie” szigorú fegyelmet tartott. Másrészt a papoknak is szigorúan számonkért kötelességei voltak.

„...némelyek a fegyelmet annyira gyűlölik, hogy még a nevétől is iszonyodnak, az ilyenek gondolják meg, hogy ha egyetlen társadalom, sőt egyetlen hajlék, ha még oly kis család is lakik benne, helyes állapotában fegyelem nélkül nem tartható, sokkal inkább szükséges az az egyházban, amelynek állapotához a legnagyobb rend illik. Ennélfogva, amint a Krisztus üdvözítő tudománya az egyház lelke, úgy benne a fegyelem az idegek szerepét tölti be, amely által történik az, hogy a test tagjai, mindegyik a maga helyén egymás között összefüggenek(...) A fegyelem tehát olyan mint valami fék, amely visszatartja és megszelídíti azokat, akik Krisztus tanítása ellen dühöngenek; vagy mint valami ösztöke, mely a kedvetleneket és resteket felébresztí; néha olyan is, mint az atyai vessző, amellyel kegyelmesen és Krisztus lelkének szelídségéhez képest fenyítettnek meg azok, akik súlyosabb bűnbe estek.” (*Institutio*. IV. könyv, 12. fejj., 506. Parochiális Könyvtár)

Az *Institutio*ban az egyházat két főrendre osztotta: klerusra és népre. Klerikusoknak nevezi azokat, akik az egyházban közszolgálatot teljesítenek.

A „nép” számára a fegyelem első alapja a „magán-intelem”: ha valaki kötelességét nem teljesíti, vagy magát illetlenül viseli, vagy nem él tisztességesen, vagy valami korholásra méltót követ el, intessék meg testvéreitől. De különösen éberem öröködjének a pásztorok és a vének, akiknek nemcsak szónokolni kell, hanem házanként külön is inteni és buzdítani. Az enyhébb bűnök esetében nem kell akkora szigorot alkalmazni, hanem elégséges a szóbeli dorgálás is, mégpedig „szelíd és atyai dorgálás, mely a bűnöst el nem keseríti és teljességgel meg nem zavarja, hanem magába térésre vezérli, hogy inkább örüljön azon, hogy megdorgálták, semmint szomorkodják.”

A bűnök között is különbség van, némelyek gyarlóságok, mások gaztettek vagy céges bűnök. „Ennélfogva midőn az egyház a tettenkapott házasságtörőket, paráznákat, tolvajokat, rablókat, pártütőket, hamisan esküdőket, hamis tanúkat s több efféle embereket, valamint a makacsokat, akik enyhébb bűneik miatt is szabályszerűen megintette Isten és az ő ítéletét gúny tárgyává teszik, közösségéből kirekeszti, semmi jogot ok nélkül nem bitorol, hanem abban az igazságszolgáltatásban jár el, amelyet rá az Úr bízott.” (*I. m.* 509.)

A céges bűnök elkövetőit a szóbeli megdorgálás után megfosztották az úrvacsora közlésétől egy időre, amíg bűneiket meg nem bánták. Kálvin a korinthusiak gyakorlatát vette például: ha valaki valami büntettet követett el, amelyből magbotránkozás keletkezett, távol tartották az úrvacsorától, Isten előtt kellett először megaláznia magát, aztán az egyház előtt kellett tanúsítsa bünbánatát. Mikor az illető mindent megtett így, hogy az egyháznak elégtétel adassék, akkor kézzátétellel visszavétetett a kegyelembe.

Az egyházi rendszabályok megalkotása során Kálvin szól 1. a lelkipásztorokról, 2. a tanítókról, 3. a diakónusokról, 4. a presbiterekről („les anciens”: a vének).

1. A lelkipásztorok hivatalának fontosságát többször kiemeli. Munkájuk fontos az állami rend fenntartása szempontjából is. Úgy tartják össze a híveket, mint az izmok a tagokat. Nincsen a világosságra, nincsen a nap melegére sem nagyobb szüksége az em-

bereknek, mint a lelkipásztor munkájára. A lelkipásztor a társadalom oszlopa, jó hírneve az egyház megerősödésének legbiztosabb alapja, nem közönyös a legcsekélyebb gyarlóság sem. Kálvin általános rendszabályokkal nem elégszik meg, hanem sorra veszi a fogvatkozásokat, amelyek a lelkipásztori állással összeférhetetlenek és foglalkozik azokkal az esetleges hibákkal is, amelyeket a lelkészeknek egymásban testvéries jóindulattal meg kell javítaniuk. A lelkipásztor állásával nem fér össze: tévtanok hirdetése, elszakadás az egyháztól, lázadás az egyház törvényei ellen, Isten káromlása, egyházi hivatal vásárlása, mindennemű vesztegetés, elfoglalt állásának törvényes elbocsátás nélkül való elhagyása, a hamisság, hamis eskü, feslett életmód, részegeskedés, lopás, verekedés, uzsora, tiltott játékok, tánc (!) s „más efféle kicsapongás” Ide tartozik általában véve minden olyan cselekedet, amelyet a polgári törvények tiltanak, bűn, amelyet más egyházak is kizárással büntetnek. A gyarlóságok, amelyek elviselhetők ugyan, de amelyek ellen minden papnak küzdenie kell, a következők: a Szentírásnak a furcsa magyarázása, hiábavaló üres kérdések feszegetése, sikamlós élcelődés, általában bizonyos lazaság a beszédben, fősვნényesség, szertelen harag, feltűnő ruházkodás.

A tanbéli tévedések elkerülése végett ajánlja a hetenként tartandó lelkészértekezletet. Genf papjai a hétnek meghatározott napján jöjjenek össze, havonként egyszer pedig a városhoz tartozó falvak papjai is vegyenek részt ezen értekezleten, ott egymás között eszmét cseréljenek, kételyeiket tárják fel és egyöntetű eljárás érdekében igyekezzenek megállapodásra jutni.

2. A szabályzat második pontja a tanítóokra vonatkozik. Ők azok a férfiak, akiknek kötelességük gondoskodni arról, „hogy a tudatlanság, avagy a balvélemények meg ne rontsák az evangélium tisztaságát” Épüljenek iskolák, hadd neveljenek ifjakat az egyház és az állam szolgálatára. A jelen nemzedék gondoskodjon arról, hogy ne hagyjon üres templomokat örökségül.

3. A harmadik egyházi hivatal a vének hivatala, a presbitérium. Felügyelő és kormányzó testület. Tagjai a papok és a tanácsnak az egyház gondozására kiküldött tagjai, szám szerint tizenketten. A presbitérium feladata az egyház erkölcsi érdekei felett őrködni. Figyelme kiterjed a lakosok magánéletére is, és tiltó, rosszálló szavát felemeli, valahányszor valakinek élete bármi tekintetben az evangéliumi keresztyén élet tisztaságával ellenkezik. „Kötelességük mindenkinek életmódját figyelemmel kísérni, barátságosan meginteni azokat, akiknek buzgósága megapad, meginteni azokat, akik rendetlenül élnek. Ha szükségesnek látszik, a tagok a presbitériumnak jelentést tesznek a dolgokról, mely aztán együttesen intézkedik a jobbítás ügyében.”

A presbitérium minden csütörtökön délelőtt tartson gyűlést s vegyen tudomást arról, van-e valami intézkedésre szükség.

Ha valaki új, az elfogadott hitelvekkel ellenkező vallási elveket hirdetne, idézzék maguk elé a vének és intsék meg. A makacs, nem engedelmeskedő embert az egyháztanács tiltsa el az úrvacsorától.

A presbitérium őrködjék a hívek vallásos buzgósága felett. Az istentiszteletek feltűnő elhanyagolása rossz hatással van a hívekre, mert ebből önkéntelenül az egyház megvetése tűnik ki. Ha ilyen eset állna elő, vagy ha valaki a lelkipásztorral szemben tisztetlenséget tanúsítana, intsék meg a presbiterek. Ha engedelmeskedik, barátságosan bocsássák el, de ha valaki az ismételt figyelmeztetésre sem hallgat, rekesztessék ki az egyházból s a tanács az ügyet vegye tudomásul.

A presbiterek megválasztásuk alkalmával esküt tesznek, az év végén lemondanak, de újraválaszthatók.

4. A diakónusok működésének középpontjába Kálvin a kórházat helyezte. „Nagy gondot kell fordítani a kórházra, találjanak ott menhelyet a betegeken kívül az elaggot-

tak, akik már dolgozni nem tudnak, az özvegyek, az árva gyermekek és más szegények.”

Az egyházi szabályzat magában foglalja az utasításokat a szentségek kiosztására, a házasságkötésre, a temetésre, a betegek és a rabok látogatására nézve.

A keresztség szentségét csak a lelkész vagy segédlelkész szolgáltathatja ki, anyakönyvet kell vezetni, a törvénytelen gyermekről jelentést kell tenni a hatóságnak.

Úrvacsorát minden hónapban egyszer osztanak hol egyik templomban, hol a másikban. A sátoros ünnepeket is úrvacsorával kell ünnepelni, de abban a hónapban máskor e szentséget ne szolgáltatassák ki. A kenyeret a lelkész nyújtja, a kehelynek kiszolgáltatásánál a diakónus segít.

A házasságot bármely istentisztelet alkalmával meg lehet kötni, prédikáció előtt, kivéve, amikor úrvacsoraoasztás van.

A temetés legyen egyszerű és tisztességes, őrizkedni kell minden babonás szokástól. A haláleset bekövetkezése után a halott legalább 12 órán át legyen kiterítve, de 24 órán túl otthon tartani nem szabad.

A betegek látogatása egyik fontos teendője a lelkipásztornak. Kálvin ajánlja, hogy mihelyt valaki már három napja fekvő beteg, a hatóság intézkedjék és juttassa a lelkész tudomására. (Pruzsinszky Pál: *Kálvin János*. II. kötet, I. rész, I. fejezet: *Az ordonnance-ok*. 3–26.)

Főbb vonásaiban ezek azok a rendszabályok, amelyeket Kálvin az egyházban a jó rend megtartására kidolgozott.

Kálvin létrehozta a konzisztóriumot, mely 6 lelkipásztorból és 12 presbiterből állt. Gondoskodása kiterjedt mindenre. A kocsmákat bezáratták. A fényűzést üldözték, az ártalmatlan játékokat és multságokat is betiltották, zenét, táncot keményen büntették. Megbüntették azt, aki istentisztelet alatt mosolygott.

A templomból eltűnt minden dísz. Vasárnap négyszer mentek templomba, nem volt szabad távol maradnia senkinek.

Kálvin meggyőződése volt, hogy az egyházi és a polgári életet át kell hatnia az Evangéliumnak, az egyháznak és a társadalomnak az Evangélium szellemében kell átalakulnia. „Eszközt keresett. Ezt az erős egyházi kormányzatban látta, az olyan kormányzatban, amelynek célszerű szervei, intézményei vannak, s amelyek alkalmasak arra, hogy a keresztyénség szellemét bevigyék a köznapi életbe, a társadalomba, amelyek az embereket kötelességükre emlékeztessék.” (Révész Imre: *Kálvin*)

Ennek a kálvini meggyőződésnek túlkapásai is voltak, mint például a Servet-ügy, amelyek azonban semmiképp nem szennyeznek be a nagy reformátor nevét és munkásságát, nem kérdőjelezik meg mindmáig ható eszméit: a kor ismeretében érthetővé válnak. Kálvin tekintélye győztes maradt minden összeütközésben és megalapozta azt a szemléletmódot és életvitelt, amelyre mind a mai napig büszkék lehetünk, amikor azt mondjuk: „mi, kálvinisták”. Ámen.

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

József és Mária – Istent elfogadó család

Alapige: Máté 1,18–21

Közeleg a karácsony. Lassan az emberek bekertülnek a bevásárlási forgatagba és lázasan keresik azt, ami a családnak fontos, ami az ünnepet valahogy kiemeli a hétköznapok sorából. Arra törekszik mindenki, hogy ajándékot vegyen, hogy meglepje azokat, akik körülötte vannak. Felmerül a kérdés, hogy mi az, ami a gyerekek kell, a páromat mivel tudom meglepni. Mi mennyibe kerül? Hogy tudom beosztani a fizetésem, hogy mindenre jusson? Valahogy az ünnep igazi mondanivalója háttérbe szorul.

A most hallott ige egy karácsonyt váró családról szól. Nincs szó benne vásárlási lázról. Arról sem beszél, hogy ajándékot kell venni, és meglepni a másikat. Nem az a fontos az ige szerint, hogy mi legyen az ünnepi menü. Ezek mind járulékos, másodlagos dolgok. A fontos az, hogy ez a család mit, kit kap meg karácsony alkalmával. Illetve az, hogy mi, akik itt vagyunk, a mi kisebb vagy nagyobb családuk hogyan hasonlíthat erre a bibliai családra.

A történet ismerős mindannyiunknak, hisz vallásórán sokszor hallottuk, elmondtuk. Konkrétan nem is beszélhetünk itt családról még, mert József és Mária csak jegyesek. Lukács evangéliumából tudjuk, hogy mi történt. Máriát kiválasztotta Isten, hogy a Megváltó anyja legyen. Máté nem beszél itt angyalról, aki ezt tudtul adja Máriának. A központban József van. Az a József, aki nem tudja, mit cselekedjen. Elfogadni vagy nem elfogadni feleségül Máriát, aki viselős volt. Gyermeket várt, holott még nem voltak egybekelve. Mit jelentett ez? Sértette József férfiúi büszkeségét. A megesett lány elvesztette becsületét. Ezt nem lehetett elfogadni. De nem is akarta pellengérré állítani József Máriát, ezért titokban el akarta bocsátani. Mi az, ami József gondolkodását vezeti? Az a jó, ha elmúlik minden, az a jó, ha senki nem tud a történetekről. Megtartani nem lehet, mert mit szólnának az emberek. Emberileg gondolkozva ez lehet a helyes út, de ez Isten szerint akkor és ott egy nagyon rossz döntés lett volna.

József emberileg próbált közelíteni az egész helyzethez és emberileg próbált megoldást találni rá. De itt nem emberi dologról van szó! Sokkal többről! A világról, mely ott van Isten tervében és a megváltásra váró emberiségről. A kérdés az lehet, hogy ez a család, József és Mária el tudja-e fogadni ezt az isteni tervet, általa pedig magát Istent? Reánk nézve pedig a következő lehet a kérdés: az én családom el tudja-e fogadni, be tudja-e fogadni Istent?

Nézzük meg egy kicsit a sorozatot. Honnan indultunk? Az Istentől rendelt családtól, az egymás elfogadásától. És el kell jutnunk Isten elfogadásáig. E nélkül nem lehet egy keresztyén család teljes. Nem is lehet keresztyén családnak nevezni azt, a szó szoros értelmében, amelyik nem fogadja el Istent. Az csak keresztyéneskedő család. Kicsit képmutató, kicsit engedelmes. Se nem hideg se nem hév, hanem langymeleg, ahogy a Jelenések könyvében van leírva (3,15 sk.). Istennek nem ilyen családokra van szüksége, hanem olyan házastársakra, férfire és nőre, akik az ő akaratának engednek. Elfogadják Krisztust.

Hogyan lehet ezt elérni? Lássuk, hogy Isten hogyan segítette Józsefet át ezen a holt-ponton. Mi volt az, ami megadta számára azt az erőt, hogy tovább lépjen, és ne azt lás-sa, amit addig, hanem többet. Az isteni tervet, amelynek ő is részese lett.

József titokban el akarja bocsátani jegyesét. De Isten nem engedi, hogy ez megtör-ténjen. József álmában megjelenik az Úr küldötte, egy angyal, aki elmondja, hogy ami-be került, az isteni terv része, és ő is része ennek. Ha a Szentírást nézzük, akkor sokszor szerepel benne az, hogy az Úr álomban megjelenik, vagy elküldi angyalait, akik közve-títik a mennyei akaratot, bátorítanak, intenek, tanácsot adnak.

Mit mond az angyal Józsefnek? Ne félj magadhoz venni Máriát, mert akit szül, meg-szabadítja az ő népét bűneitől. Emberi nézőpont, amely csak annyit lát, hogy Mária gye-reket vár, és mit mondanak majd az emberek, ha megtudják. Isteni nézőpont, hogy Jó-zsef és Mária mind része annak az üdvtervnek, amit Isten elkészített. Józsefnek pedig ezt kell megismernie, ennek kell engedelmessé válnia.

Azonban ne menjünk el ilyen messzire. Maradjunk a mi élethelyzetünkben. Nekünk mit mond az ige? Hogyan tudjuk befogadni, elfogadni Istent, illetve ezzel együtt mit kapunk meg karácsonyi ajándékként.

József lázadozik. Ez alapvető emberi természet, hogy nem fogadunk el mindent, és ami nem tetszik vagy nem jó számunkra, attól meg akarunk szabadulni. Mi is ezt csinál-juk. Lázadozunk. Emberi rendeletek ellen, de sokszor Isten akarata ellen is. Ahhoz, hogy Istent el lehessen fogadni, elsősorban Isten akaratának kell engedelmessé válni. Le kell győzni azt a lázadó természetet, ami a bűneset után az ember egyik jellemzője lett. A példát pedig a családfő kell mutassa. Ő kell legyen a példakép a többieknek. Ne-ki kell meghallania az „álmokon” keresztül üzenő Úr szavát. Neki kell az apró jeleket észrevennie, amelyek vezethetik az életünk. És ezek után már vezethetünk másokat mi is. Sőt, ha ezeket észrevesszük, akkor ott lehet az áldás az életben.

József és Mária életébe megérkezik az áldás a megszületendő gyermekén keresztül. Az Ószövetségben, azoknál a családoknál, ahol nem volt gyermek, ez a legnagyobb szerencsétlenségnek számított. Mindannyian emlékeztek Anna imádságára, amikor gyermeket kért az Úrtól, és az fiút adott neki, Sámuelet. Az, hogy megszületik egy gyermek a József és Mária családjában, azt jelenti, hogy Isten rájuk tekintett, kegye-lembe fogadta őket, megáldotta őket.

Mi is szeretnénk részesülni az isteni áldásból. Hogyan lehet? Hogyan kapjuk meg? Mit kell tenni? Semmi különös. Meghallani az üzenetet, azt, ami karácsonykor szól hozzánk, hogy nekünk is egy Gyermek adatik. Ennek a világnak, ebben a világban az én és a te családodnak. Ezt a Gyermeket kell el- és befogadni. Ha ezt megtesszük, akkor a mi családjaink életében is ott lesz az a mennyei fény, amely beragyogta a Megváltó születésekor a betlehemi mezőket.

Vitaindító kérdések

1. Mit jelent a karácsonyi készülődés a számunkra?
2. Hogyan tudunk eljutni a „lázás készülődéstől” az imádságos készülődésig?
3. Visszatekintve az elmúlt bibliaórákra, lehet látni valamilyen fejlődést a családok-ban? El lehet-e jutni az egymás befogadásától Isten befogadásáig?
4. Mielőtt elmennétek, egy lapra, névtelenül írtok le észrevételeiteket (pozitív és negatív észrevételeket egyaránt) a bibliaórákkal kapcsolatban, illetve ha vannak kérdé-seitek, amikre nem kaptatok választ, amit egy következő alkalommal megbeszélhetünk.

Keresztelési igehirdetés

Kászoni Szilárd

Nagysólymos

Jézus nyomában

Alapige: Máté 28,18–20

Mi, akik most eljöttünk e szent hajlékba, kitüntetett helyzetben vagyunk. Hiszen megtapasztaltuk, és tapasztaljuk a Teremtő Isten kegyelmét, jóságát és szeretetét az előttünk levő két csodálatos ajándék által. Egyik ez a tündöklő gyermek, a másik pedig maga a kereszttség sákramentuma. A Kegyetmes Isten olyan ajándékai ezek, melyek az életre mutatnak, s ezzel egyben az Ő tervére.

Kedves szülők, keresztszülők, nagyszülők, rokonok, barátok! Íme, Isten ajándékkal fokozza a már előzőleg nektek adott ajándékokat, hiszen már megkaptátok az egymásra találás ajándékát, megkaptátok, kedves egybegyűltek, a testvéri, rokoni, baráti öröm ajándékát. Isten, ezzel az új étellel, egy többletet adott mindnyájatoknak, mely többlet egyben figyelemfelhívás is, hogy a legnagyobb ajándék maga az élet.

Mindezt az ember akkor értékeli igazán, ha (ahogy mondani szokás) nem hull az ölébe, hanem sok külső és belső harcot kell megvívnia érte, ha áldozatot kell vállalnia érte. Bizony, Isten ajándékait ingyen kegyelemből nyerjük, de ameddig némelyeket megkapunk, addig be kell járnunk egy utat, rá kell dolgoznunk, hogy méltóképp örvendjünk ajándékának. Nehéz, de gyönyörűségees vállalkozás ez. Azonban, ha Isten méltóvá tett benneteket a szülői, keresztszülői, nagyszülői feladat megtapasztalásának öröme, ebben kíván méltóvá tenni egy többletfeladat elvállalására, mely erre a gyermekre néz, de egyben túlat rajta, s beleillezkedik az Ő örök tervébe, mely maga az örök élet.

Krisztus azt mondja apostolainak: menjetek el és tegyetek tanítványokká minden népeket. Igen, keresztyén testvéreim, mondhatom, hogy apostoli szerepkörrel ruház fel benneteket Jézus Krisztus, melyben a „tegyetek tanítványokká minden népeket”- küldetés most, számotokra, ebben a rátok bízott gyermekben, a vele való kapcsolatban sűrűsödik. Hiszen Isten küldötteivé lettetek (ez maga az apostolság), s ebben a minőségben úgy hordozzátok a tanítvánnyá tevés feladatát, tanítóságot, hogy egyben tanítványok is kell, hogy legyetek. Mert tudjuk, nemcsak a szülő tanítja gyermekét, hanem a gyermek is a szülőt, de ez jól csak Krisztus tanítványai között működhet. A ma világában tanítványnak lenni már nem egészen az, mint a Krisztus szavai szerinti tanítványság, hiszen ebben a – több iskolapadot koptató – világban elhomályosodik a tanító-tanítvány kapcsolat, s maga a tanítványság értéke. A mai napon a rátok bízott drága kincset szívetekhez közel, az óvó-védő ölben tartjátok. Eltelik egy kis idő, s e kincs ott fog botorkálni lábatok körül. Újszövetségi értelemben a tanítvány az a személy, aki ott ül mestere lábánál és fogadja tanítását. Emellett emlékezzünk az evangélista beszédére, aki Jánosról úgy szól, mint szeretett tanítványról, aki Jézus kebelén nyugszik. Gyermekeitek évekig ott fog sűrögni-forogni lábatoknál, és sokszor magasra emelt karjaival fogja jelezni, hogy oda, a szülői, nagyszülői, keresztszülői, biztonságot nyújtó ölbe van vágyódása, ahol most helyet foglal. A tanítói feladatokat, hogy úgy neveljétek és neveltessétek, hogy ezt a biztonságot akkor is találja meg, amikor már nem az említett gyermeki megnyilvánulás mutatja a biztonságkeresést. Feladatotok úgy nevelni, hogy ez a magasba vágyódás a Teremtő Isten ölén teljesebben ki, ne pedig emberi gyarlóságban, becsvágyban nyilván-

nuljon meg. Ti is hozzájárulhattok ahhoz, hogy e gyermek egész életében érezze: ő ott ül a legnagyobb mester, Jézus Krisztus lábainál, és oda hajthatja fejét Krisztus kebelére. Krisztus irányt ad ebben a munkában a keresztség ajándékával, hiszen mindezt Ő maga szerezte az életével – az életünkért. Azért, hogy e gyönyörű, de mégis mulandóságba haladó új élet ne torkoljon a megsemmisülésbe, hanem méltó legyen az örökkévalóságra. Ez Krisztus hatalmas ígérete a benne bízóknak. Ennek az ígéretnek megpecsételése az, ami most itt történik a keresztségben. Mert a megváltás ténye nélkül az emberi élet semmivé lenne, azonban Isten életünket keresztező kegyelme révén, kiteljesedett élet lehet. A keresztség ennek az ígéretnek a pecsétje, amit magunkra öltünk. Mennyivel másabb ebben az örömben nevelni a gyermeket. Ő nemcsak egy testi lény a maga bájával, hanem egy, az örök élet ígértét kapott személy, mely ígértét a keresztség által magán hordoz.

Ez persze lehetőség, mellyel lehet élni – s igazán csak ezzel lehet élni –, de figyelmen kívül lehet hagyni, el lehet tékozolni, el lehet herdálni, meg lehet vetni. Azonban ha komolyan vesszük, életünk más megvilágítást nyer. Képesek leszünk istentudattal élni, magunkban hordozva azt, hogy a keresztség által felvételt nyertünk a Szentháromság Isten szövetségébe. Ez a kisgyermek be van oltva Isten közösségébe, s a hívek közösségébe, hiszen a keresztséggel felvétetik Isten Anyaszentegyházába, ahol Krisztus a fő, mi pedig neki tagjai. Ez által is láthatjuk, hogy Isten milyenképpen szélesíti ki az emberi létet. A véges életet örökkévalóvá formálja, a szűk családot az Anyaszentegyház révén pedig egyetemessé. Mindezzel Istennek célja van. A cél, hogy már ebben a véges életben úgy járjunk, mint akinek végállomása az örökkévalóság; hogy családukban, családukért úgy éljünk, mint aki Isten családjához tartozik. Ez pedig a Krisztus világoosságában való élet.

Szülőkként, keresztszülőkként, nagyszülőkként, rokonokként és barátokként, tanítókként és tanítványokként, mutassatok utat e gyermeknek, hogy életét ebben, a krisztusi világosságban lássa. S ebben a tudatban vágyakozzon a magasságba, karjait először felétek nyújtva, s rajtatok keresztül rátaláljon az örök élet felé vezető útra, amit Krisztus megígért neki is, mely ígéretnek most jelét adja a mi Urunk Jézus Krisztus. Ámen.

Esketési igehirdetés

Székely Levente

Kutyfalva

Isten szeretetének mértékei

Alapige: Efézus 3,14–21

Kedves vőlegény és menyasszony testvérem!

Számomra is rendkívüli alkalom ez a mai. Elsősorban azért, mert első esketésem ebben a templomban. Istentiszteleti szolgálatot már sokszor végeztem, mióta itt szolgállok, de esketési szolgálatot még nem. Más az istentiszteleti és más az esketési igehirdetés. Minden ilyen alkalommal a lekipásztornak is át kell éreznie újra és újra, hogy mit jelent a házasság szentsége. Nem könnyű most beszélni előttetek, hiszen minden elhangzott szavamért, minden tanácsként hangzó felszólításomért utólag felelőssé tehetek. Az alkalom pedig megkívánja, hogy annak ellenére, hogy nem ismerlek titeket személyesen, a legszemélyesebb dologról, a házasságról beszéljek nektek. Azt szoktuk

mondani, hogy a beszéd a gondolatok formába öntése. De a beszéd lényege a hatásában van. Mit mondhatnék nektek én, aki alig ismerem az életeteket a maguk sajátos örömeivel és bánataival együtt. Mit lehetne mondani, hogy úgy beszéljünk ilyenkor, hogy benne legyen abban a múlt, a jelen és a jövő? Ilyenkor biztosan megrohannak az emlékek. Ez a templom, ezek a padok mennyi mindenre emlékeztetnek! Talán itt kereszteltetek, amire nem emlékezhetek, de ha itt konfirmáltatok, akkor sok szép emlék maradt bennetek. Innen indultok most e mai napon. Innen, ahol felnőttemek. Most elmentek innen, egymást választva. Tudom, hogy nem most választottatok. És remélem, nem csak érdek szerint választottatok, mert úgy jaj lenne nektek. Most nyer értelmet az a választás, amellyel egymást szeretetre választottátok. Isten előtt álltok, hogy megáldhassa indulásotokat. Ez adja a jelen pillanat ünnepélyes egyediségét.

A házassági eskütétel egy olyan mérföldkő életetekben, amely mellett most egy pillanatra megálltok. De ne csak mérföldkő legyen, hanem útjelző tábla is, amely megszabja további életetek irányát. Ezt az irányt nem szabad elvéteni. Vigyázzatok, ne tévesszék el az irányt, mert sok házasság indul helytelen irányba. Bizonyára sokszor kimondtátok már egymásnak azt, amit ma itt Isten színe előtt készültök kimondani: **szeretem**. Tűz van ebben a szóban, vigyázzatok rá, hogy ki ne aludjon, mert ha ez kialszik, akkor idegen, emésztő tüzek lobbannak helyette, a féltékenység, a szeretetlenség és az önzés emésztő lángjai...

Kimondjátok ma azt is: **vele megelégszem**. Igyekeztek majd úgy szeretni egymást, hogy társatok elégedett lehessen azzal a szeretettel, amelyet rajtatok kívül senki meg nem adhat a másoknak.

Mi, akik ma itt állunk, mindannyian szeretnénk jókat kívánni nektek, de azért, hogy közös utatok irányát el ne tévesszék, csak imádkozni tudunk. Imádkozni, mint szülők, akiknek könnybe lábad a szeme az emlékezéstől, hiszen felneveltek, vigyáztak reátok. Imádkozni, mint testvérek, imádkozni, mint barátok. Imádságban „meghajtani térdeinket” az Atya előtt, miként Pál írja – úgy, hogy ez az imádság ma érettetek legyen. Vigyázzatok ti is egymásra, mert ezentúl megszűnt a különálló élet, egyik fél sem lehet boldog a másik nélkül, de egyik fél sem szenvedhet egyedül, magára hagyottan. Vigyázzatok, mert Isten dicsőségét gazdagítjátok, ha szépen éltek. Ő e mai napon rátok bízta az ő dicsőségének egy darabkáját. Növeljétek azt, hogy életetek olyan legyen, mind a harangok hangja, összecsengő, Isten dicsőítésére hívogató.

Pál itt így fogalmaz: *hogy lakozzék a Krisztus hit által a Ti szívetekben*. Krisztus nemcsak azt akarja, hogy majd egyszer bejussatok az örök életbe, hanem azt szeretné, hogy már itt a földi életben boldogok legyetek. A boldogság a lélek állapota, nem kelle a külső dolgoktól függővé tenni. Attól függ, ami a szívetekben van, mert az velem jön mindenhová. Aszerint vagyok boldog vagy boldogtalan, hogy mit hordozok a szívetekben. Nagyon sok boldogtalan házasság van, mert nem fordítanak gondot a lélek ápolására. A lélek egy nagy dobozhoz hasonló, amit beleteszünk, az van benne. Ne csak a gondokat, ne csak az élet bajait, problémáit, hanem Isten ígését is hagyjátok behullani lelketekbe, hogy amikor hazamentek otthonotokba és kiürítitek a lelketeket, ne a durvaság, az idegesség és a civakodás kerüljön elő, mert az elűzi a boldogságot. Az ember sokat költhet testi dolgaira, de ha a lelkét nem gondolja – boldogtalan. A rendezett szív, a kiegyensúlyozott lélek, a szép élet titka az, amit az apostol itt így fejez ki: Krisztus legyen a Ti szívetekben, Krisztus legyen közöttetek.

Mit üzen az ige?

1. Erősödjetek meg a belső emberben.

Isten tudja, hogy emberek vagytok. Tudja, hogy haragudni is fogtok egymásra. Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek, a nap le ne menjen a ti haragotokon – ez is apostoli intés. A belső emberben megerősödni azt jelenti, hogy a haragnak szeretettel ellenállni. Ha szálla megy az ujjunkba, és nem húzzuk ki, befertőződhet, nagyobb bajt okozhat. Ilyen szálla minden harag, minden bántás, ami a belső embert bántja. Szállkát döfök a másik lelkébe. Aztán összegyűl a sok apró kis harag és ha idejében ki nem húzzuk, bajt okoz. Mindig siessetek a bocsánatkéréssel. Ne hagyjátok megoldatlanul a feszült helyzeteket, mert elraktározódik, és akkor jön majd elő, amikor nem is gondoljátok. Az esküszöveg középpontjában ez a szó áll: szeretem. A szeretet forrása és egyetlen igazi lehetősége Istennek és Jézus Krisztusnak szívetekbe zárása. Ettől erősödik meg a belső emberetek!

2. Építsetek szeretet-alapot!

Házasságra készültök. E szép magyar szavunkban benne van a „ház” szó. Ne felejtsetek, hogy nincsen fa gyökér nélkül, mint ahogy nincsen ház sem alap nélkül. Legyen az alap a szeretet. Ragyogjon be házasságotok ablakán a szeretet napsugara. Kedves menyasszony testvérem, te leszel a háziasszony. Lelki értelemben is. Éppen ezért vigyázz arra, hogy házad asztalának legfőbb terítéke az Isten szerinti szeretet és világosság legyen, amely fényt áraszt a sötét estéken is. Mert lesznek majd sötét esték is. Minden házasságban vannak. És fújni fog a gondok szele, és szükség lesz az erős gyökérezetre. Szükségetek lesz a szeretetben meggyökerezett családi életre. A szeretet a gondok között csak mélyül, de ahol nincs, ott sajnos, nincs aminek mélyülnie. Aztán az ágak is jönnek, a gyerekek, akikkel majd megáld titeket Isten. Őket is rá kell helyeznetek az alapra.

3. A közösségben értsétek meg Isten jóvoltának méreteit.

Isten nem akar magatokra hagyni benneteket. Barátok nélkül csak páros magányban élnétek. De vigyázzatok, a „szentek” közül válasszatok, ahogy az ige szól, „hogy megérthessétek minden szentekkel egybe” azt, ami eddig is követte életeteket, Isten jóságának végtelen méreteit. Sok minden belefér Isten jóságának végtelen méreteibe. Belefér egy élet a maga minden gondjával, örömeivel. Mert az élet a földön rövid. A percek – mondjuk – jelentéktelenek. Nem számoljuk őket. Pedig percekből tevődnek össze az órák, napok, évek. Vigyázzatok minden percre, mert a percekben van az élet. A boldogságnak csak pillanatai vannak. Becsüljétek meg minden együtt eltöltött percet, mint Isten ajándékát. Ne az évektől várjátok a boldogságot, mert perceként lesznek az évek boldog részei. A percek az idő „szívdobbanásai”, számlálatlanul elétek hulló gyöngyszemek. Ne töltsétek el őket értelmetlenül. A templom közelében maradjatok. A templomból indultok el ma az élet felé. Az Ige és a közösség fontos lelki életetek alakulásában. Maradjatok meg a közösségben, hiszen a templomba járó családok mindig boldogabbak.

4. Krisztus minden értelmet felülhaladó szeretetét megismerve teljessedjétek be az Istennek egész teljességéig.

Az értelem sokszor megtorpan, de ne kételkedjétek, Krisztus szeretete minden értelmet felül halad. Ahogy a bűnös asszonyét, vagy a tagadó Péterét. Ők sem értették, de mégis kapták a bocsánatot. Szép küldetés felfedezni Krisztus szeretetét. Őt a teljesség felé. Az esküteletek hamarosan Isten előtt hangzik el. Ezentúl olyan módon szeressétek egymást, hogy egyszer Előtte kell majd elszámolnotok arról, hogyan éltetek. Ez a

földi élet az örök élet előszobája és ti most nem csak a földi életre indultok. Úgy indultok, mint a tanítványok, akiket kettőnként küldött ki Jézus Krisztus, hogy hirdessék az ő szeretetét. Így küld ma benneteket is a teljesség felé, hogy vigyétek az ő szeretetét, nemcsak a magatok, hanem a gyermekeitek, hozzátartozóitok számára is. Amikor a tanítványok visszatértek, annak örültek, hogy az ördögök is engedtek a Krisztustól kapott hatalomnak. Jézus figyelmezteti őket: Ne annak örüljétek, hanem annak, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyekben. A ti neveitek is fel van írva. Eddig is fel volt, de máától másképpen van felírva. Mondhatnánk talán, hogy egymás mellé. És nemcsak a kutyfalvi egyházi anyakönyvben, vagy a házasságlevélben lesz így e mai naptól, hanem a legfontosabb helyen – Istennél – is. Felelősek vagytok ezután egymásért!

Ezeket bízva rátok ma Isten mint áldást, de mint feladatot is. Ő az, aki megadhatja a boldogságotokat, de azt akarja, hogy ti is munkálkodjatok érte, mint a gabonaföldek esetében. Ő adja a magnak az életet. A munkásé a szántás, a vetés munkája, de az életet, a növekedést csak Isten adhatja. Növekedjétek, teljesedjétek be Istennek egész teljességéig. Adja Isten, hogy tudjatok úgy élni, hogy nevétek benne maradjon az Élet könyvében és abból soha ki ne töröltessék. Ámen.

Temetési igehirdetés

Bártalis Sz. Pál
Szárzajta

Megtartó

Alapige: Lukács 2,10–11

Gyászoló gyülekezet! Koporsó mellé szólított minket az Úr. A koporsó látása mindig fájdalmat gerjeszt, hisz azt érezzük, hogy visszahozhatatlanul elveszítettünk valakit, akit szerettünk. De felsajdul ilyenkor az a fájdalomérzés is, hogy egykor mi fogunk ide kerülni. Éppen ezért a koporsónál nemcsak a pillanatnyi veszteség miatt kesergünk, hanem bizonyos fokig elsiratjuk magunkat is. Elsiratjuk úgy, hogy itt maradtam én, s mi lesz velem nélküled, de elsiratjuk úgy is, hogy nekem is ez az osztályrészem. Ezért olyan nagy a kesergés a koporsónál, s így ennél a koporsónál is.

De ha minden koporsó mellett csak ezzel az érzéssel maradnánk, az elég baj volna. Olyan jó, hogy a koporsónál istentisztelet van, azaz felcsendül Isten Igéje, elhangzik nem emberektől, hanem az Úrtól a bátorítás, a vigasztalás. Ez történik itt is, e koporsó mellett is. Szól Isten hozzánk, szól Isten hozzátok, gyászoló család: „Ne féljétek...”

E szavak hallatára azonnal a szeretet ünnepe jut eszünkbe. Visszagondol a gyászoló család, hogy milyen jó is volt egykor a karácsony. Együtt a család. De az elkövetkezendő karácsony nem ilyen lesz. Nem leszünk együtt. Hiányozni fog valaki. Éppen ezt a hiányérzetet akarja pótolni, eltüntetni Isten, s ezért szól:

1. „Ne féljétek!” Kell ez a bátorítás. Jól esik az emberektől is, de milyen jó, ha azt a Seregek Ura mondja, üzeni. Szükségünk van erre a bátorításra. Szükségük volt ott a pásztoroknak, mert valami olyant láttak, amit eddig nem, s ezért megijedtek. Megijedtek, s valószínű nem is a nyájat féltették, hanem sokkal jobban magukat. Azt hitték, hogy ezzel most már mindennek vége. A koporsónál is legtöbbször ez az érzés lesz úrrá bennünk. Féltünk, hogy itt a vég. Féltünk a haláltól is a sok félelem közepette. Számo-

tokra, gyászoló család, és számunkra is hangzik a bátorítás: Ne féljeteK. Ne féljeteK semmitől!

2. Felmerül bennünk a kérdés: miért ne féljünk? Hangzik a vigasztaló ige: „mert ímé hirdeteK...” (10. v.)

Jön az emberi tiltakozás: milyen öröm ez?! Itt vagytok a koporsó mellett, nem láthatom földi szemmel azt, akit szereteK. Minek lehet itt örvendeni? Annak, hogy vége van egy földi életnek, s én is itt végzem?

A vigasztaló ige ennél tovább megy, s azt mondja, hogy világra szóló örömet hirdeteK: „Született nékteK ma a Megtartó.” Az ige Megtartóról beszél és nem eltartóról. Eltartó és eltartott napjainkban sok van. Megtartó csak EGY. Ő nemcsak ideig-óráig, haszonig tart el s azután elhagy. Ő megtart! Ő elköltözött testvérünknek is megtartója volt s nem eltartója. 80 éven át mindig mellette volt, s mint Megtartó segített. Nem haszontért, mert Ő nem eltartó, hanem szeretetből. De ez a Krisztus, akiről a vigasztaló igében szó van, neked is, nekem is Megtartónk, sőt az egész világnak.

3. Megtartás. Hogyan lehet valamit, valakit megtartani? Csak, ha tartósítom. A megtartás szóban ez is benne van. Nemcsak a földi élet egy bizonyos időszakára tartom meg, hanem TARTÓSÍTOM, azaz olyanná teszem, hogy örökre megmaradjon. Ezt üzeni most Isten, ezzel vigasztal Ő.

Ha ezzel a hittel és meggyőződéssel állunk itt és minden koporsó mellett, akkor öröm kell eltöltse szívünket: Van egy „tartósító” számunkra, aki örök életet akar adni. Ez Jézus! Fájdalmas a koporsó, fájdalmas az elválás, de jó az a biztos ismeret, amit bűnvalló imánkban mondunk: „Íme, egybegyűltünk itt és a szentek egyességében, az angyalok és idévőült lelkek társaságában trónusod elé visszük áldozatunkat.” Ez a tartósítás: van üdvösség, örök élet. Ezzel vigasztal minket e megkeseredett pillanatban az Úr! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Kálvin János imádsága

(Hóseás 13,6–13)

Mindenható Isten! Azért küldted el szent Fiadat, hogy vezéreljen bennünket, királyunkká tetted, hogy jogara alatt mindig biztonságban élhessünk az ördög valamennyi támadása közepette is. Engedd, hadd hagyjuk magunkat Krisztus által vezéreltetni, és ő se szűnjék meg a maga részéről üdvösségünk felett örködni. Amiképpen te minket neki adtál, ő legyen üdvösségünk őriző pásztora, ő maga is szüntelenül munkálkodjék azon, hogy ne szóródjunk szerte, hanem végre egybegyűjtessünk az örökkévalóság boldog országába, amely elkészített számunkra vére által. Ámen.